

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KÖZLEKEDÉSI ÉS GÉPÉSZMÉRNÖKI INTÉZET
ANYAGISMERETI ÉS JÁRMŰGYÁRTÁSI TANSZÉK

AUTOCAD 2000

Alapismeretek

Oktatási segédlet

Összeállította

Dr. Halbritter Ernő
főiskolai tanár

Horváth Gábor
gépészmérnök – műszaki tanár

Győr, 2000

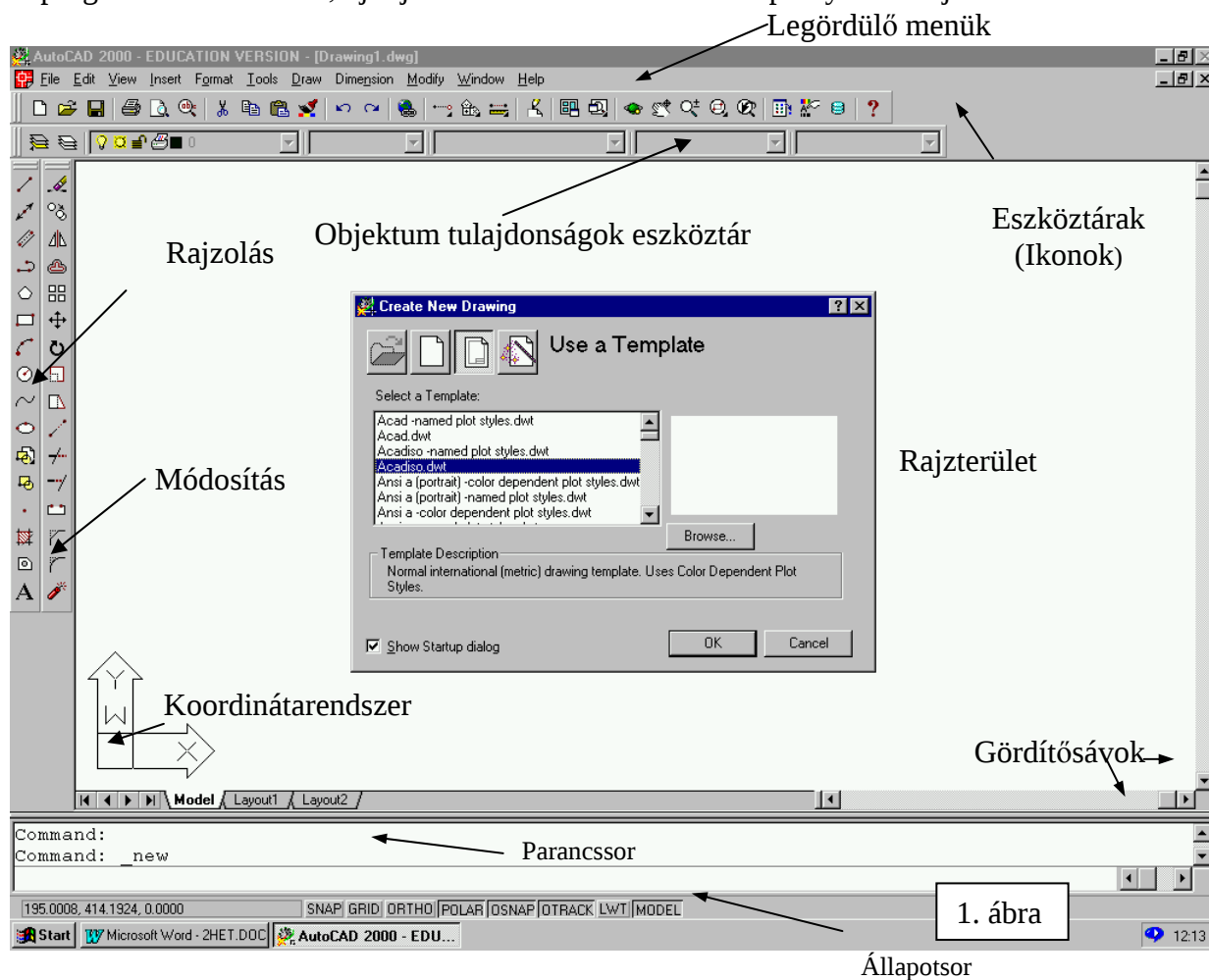
1. hét

A rajzolás kezdeti lépései- Egyszerű vonalelemek rajzolása

Program indítása:

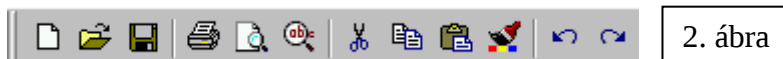
- Ikonnal
- Start menü \ Programok \ Autodesk Mechanical \ AutoCAD2000

A program betöltése után, új rajz kezdésekor a következő képernyőt láthatjuk:

A Startup ill. Create New Drawing párbeszédablaknál a sablonfájllal történő indítást - Use a Template - kezdeményezzük. / acadiso.dwt /.

A képernyő felépítése hasonlít a már megszokott Windows-ra épülő programokhoz.
Windows ikonok:

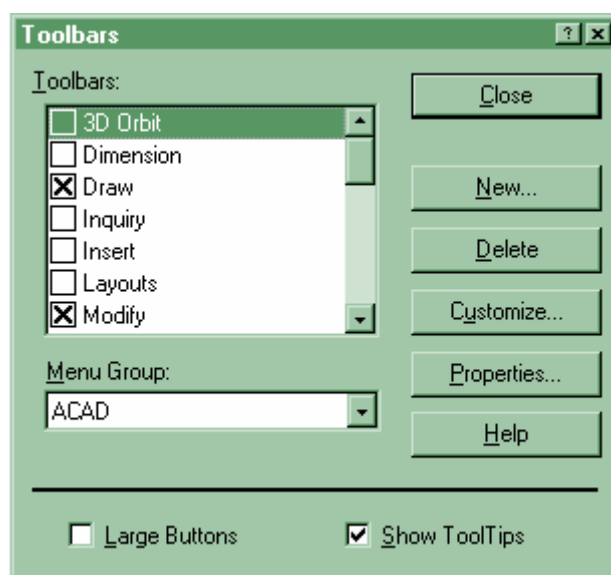

AutoCAD ikonok:

Ikonok, ikoncsoportok beállítása:

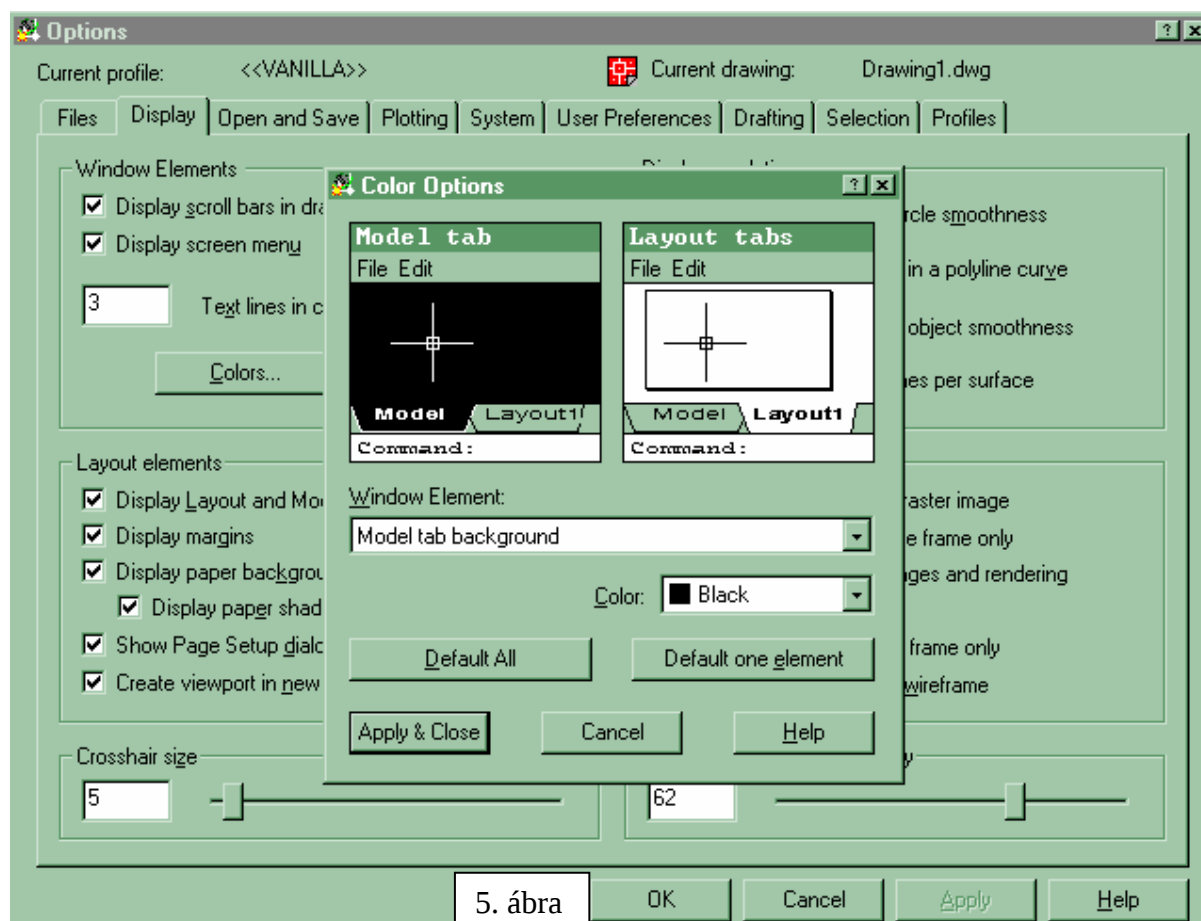
A munkánkhoz szükséges ikonokat a View\Toolbars legördülő menü segítségével találhatjuk meg.

4. ábra

Az itt kiválasztott ikoncsoportok aztán tetszőlegesen helyezhetők el a képernyőn. Első lépéseink között fontos a rajzterület háttérszínének beállítása (a fent látható ábrán ez fehér, azonban rajzoláshoz a fekete hátteret részesítjük előnyben, mert jobban kíméli szemünket)

Képernyő beállítása: Tools / Options

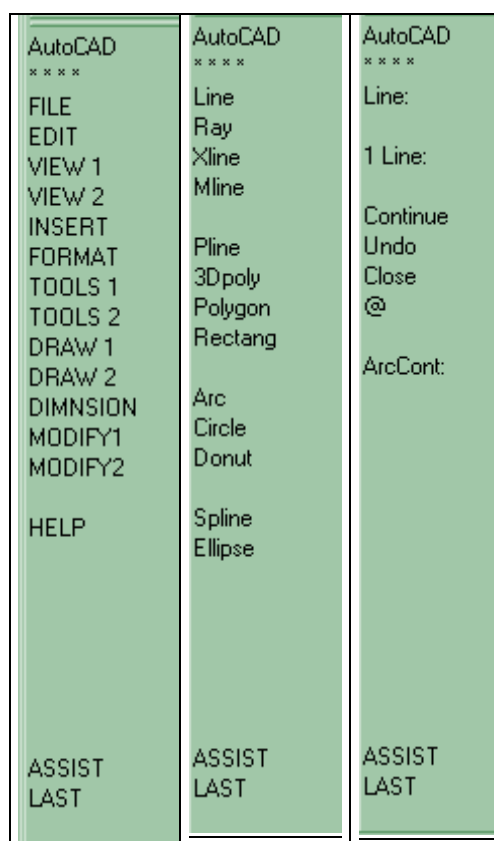

5. ábra

Képernyő háttérszínének beállítása: Colors Options – Black

Képernyőmenü bekapcsolása: Display screen menu

A képernyő menü felépítése: AutoCAD főmenü – Draw1 – menü – Line menü

6. ábra

Parancsmegadás módjai:

- Ikonnal
- Parancssorba gépet parancssal / pl.: LINE vagy csak a rövidített jellel: L /
- Legördülő menüből
- Képernyőmenüből
- Parancsismétlés esetén ENTER vagy SPACE

Pont és vessző használata: az AutoCAD-ben az írásjelek használatának kötött rendje van: a pontot használjuk tizedespontként, a vesszővel megadott értékeket külön számként, koordinátaként értelmezi a program.

Rajzi parancsok:

1. Egyszerű rajzelemek (tovább nem bonthatók, mindig egy egységként kezeli a program)

Név	Parancs
Egyenes szakasz	LINE
Kör	CIRCLE
Körív	ARC
Pont	POINT
Ellipszis	ELLIPSE / valódi /
Szerkesztővonal	XLINE
Szöveg	TEXT, DTEXT

2. Összetett rajzelemek

Név	Parancs	Név	Parancs
Blokk	BLOCK, WBLOCK	Szabályos sokszög	POLYGON
Ellipszis	ELLIPSE / kvázi /	Téglalap	RECTANG
Körgyűrű	DONUT	Többszörös vonallánc	MLINE
Lemez	REGION	Vonalkázás	HATCH
Méretezés	DIM	Vonallánc	PLINE

Rajzelemek használata:

A parancsok megadásánál elsősorban az ikonok használatát tartjuk célszerűnek, ezért minden parancsnál látható az ikonja (és megadjuk, hogy az adott ikon melyik ikoncsoportban található).

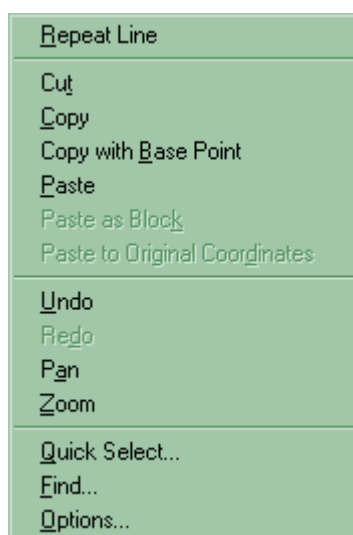
1. **LINE** (vonal) parancs:

Parancsmegadás: - ikon alkalmazásával (Draw ikoncsoport)

7. ábra

- billentyűzetről Command: LINE (vagy csak L)
- legördülő menü alkalmazásával (Draw / LINE)
- képernyőmenüről / Draw 1 / LINE
- parancsismétlés esetén ENTER
- parancsismétlés esetén kurzormenü használatával - jobb oldali egérgomb + a megjelenő párbeszédablaknál Repeat Line

8. ábra

A parancs kiadásának további lépései:

Command: LINE ↵ / ENTER /

Command: _line Specify first point: koordináták megadása ↵ (kezdőpont)

Specify next point or [Undo]: következő pont megadása ↵

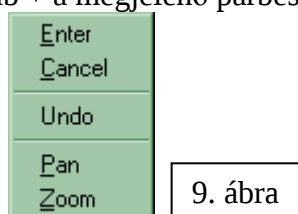
Specify next point or [Undo]: következő pont megadása ↵ - / Undo – visszalépés a parancson belül /

Specify next point or [Close/Undo]: következő pont megadása ↵ - / Close – a kezdőpontot összeköti az utoljára lerajzolt egyenes szakasz végpontjával /

Specify next point or [Close/Undo]: ↵ - rajzolás vége

A rajzolási parancsok bezárása:

1. ↵ ENTER
2. Space
3. Esc – / megszakítja a parancsot /
4. LINE / CLOSE
5. Kurzormenüről - Jobboldali egérgomb + a megjelenő párbeszédablaknál ENTER

Az utoljára lerakott pont elérése:

Command: LINE ↵ / ENTER /

Command: _line Specify first point: ENTER

Vagy - @ + ENTER

Vagy – Képernyőmenü esetén : continue

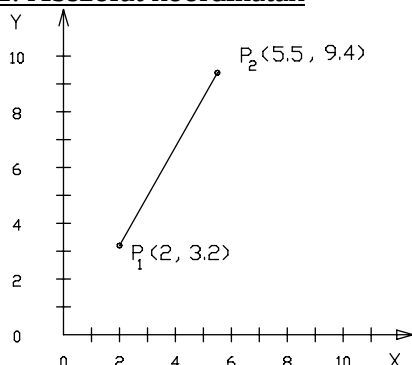
A koordináták megadása, pontkijelölés lehetőségei:

- Koordináták megadása billentyűzetről,
- Szálkereszt segítségével,
- billentyűzet használatával,
- egérrel,
- digitalizáló tábláról,
- OSNAP / Object Snap = tárgyraszter / alkalmazásával
- AutoLISP programmal

Koordináták értelmezése:

1. Descartes-féle derékszögű koordináták

1.1. Abszolút koordináták

10. ábra

A pont koordinátáit adjuk meg vesszővel elválasztva

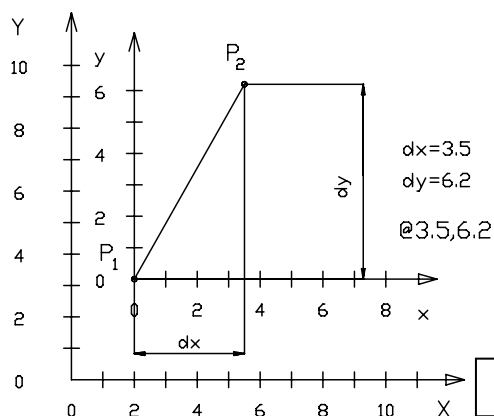
Command: LINE ↵

From point: 2,3.2 ↵

To point: 5.5,9.4 ↵

To point: ↵ - rajzolás vége

1.2. Relatív koordináták

11. ábra

A relatív koordináta-rendszer origója az aktuális pontban van

Általános megadása: @dx,dy

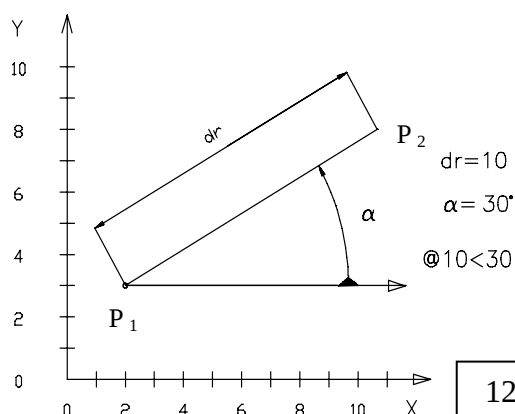
Command: LINE ↵

From point: 2,3.2 ↵ /abszolút koordináták /

To point: @3.5,6.2 ↵

To point: ↵ - rajzolás vége

2. Polárkoordináták

12. ábra

Az aktuális pontból induló relatív polárkoordináta-rendszer nyugvó szögszára a 3 óra irányába mutat, A mozgó szögcszár a nyugvó szögcszárral α szöget zár be,

Az α szög pozitív az óramutató járásával ellentétes irányban,

A mozgó szögcszáron lévő P_2 pont a P_1 ponttól dr távolságra van,

Általános jelöléssel: @dr< α

Command: LINE ↵

From point: 2,3 ↵

To point: @10<30 ↵

To point: ↵ - rajzolás vége

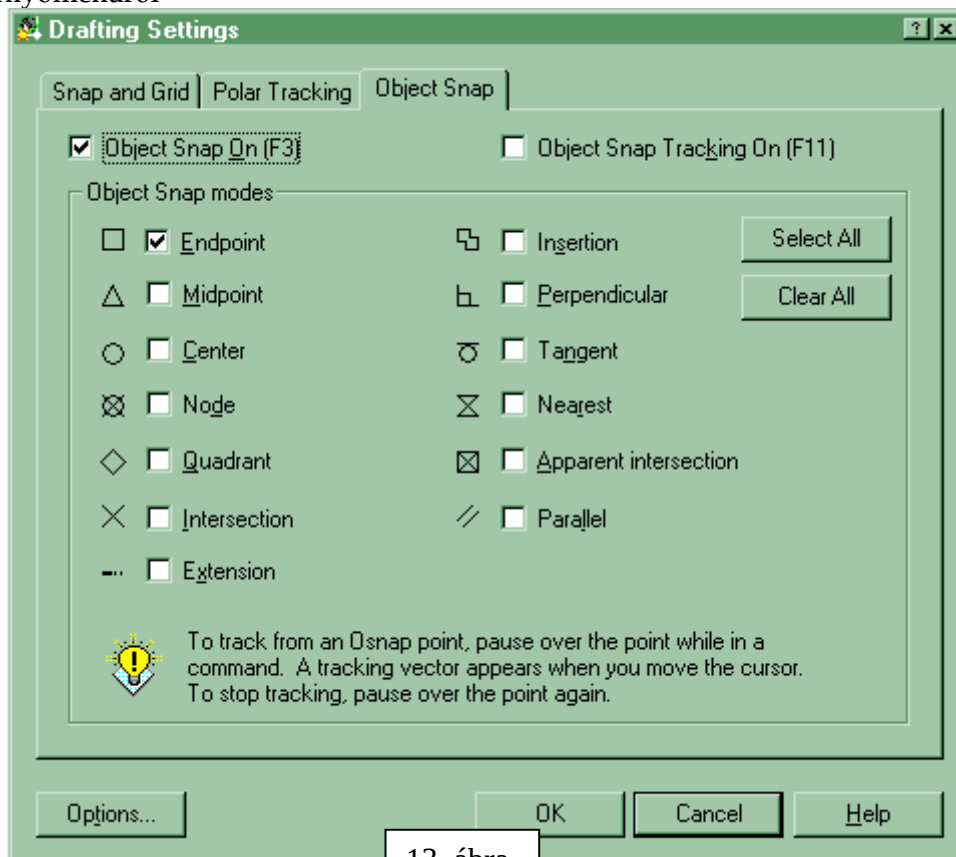
A rajzolást megkönnyítő és meggyorsító **OSNAP** parancs:

Az OSNAP parancs az Object Snap (Tárgyraszter) rövidítése, segítségével könnyen tudunk valamely rajzelem nevezetes pontjára (felezéspont, végpont, metszéspont...) csatlakozni.

Az OSNAP parancsait kiadhatjuk:

a, - parancssorba begépett OSNAP vagy OS parancssal (ekkor az alábbi ablak jelenik meg)

b, - képernyőmenüről * * * *

13. ábra

Az egyes kapcsolók jelentése:

Endpoint: végpont

Midpoint: felezőpont

Center: középpont (ívek, körök)

Node: meglévő /Point parancssal létrehozott / pont

Quadrant: a kör (körív) negyedelő pontjai (0, 90, 180, 270°)

Intersection: metszéspont

Extension: egy olyan vonalelemen kívüli pontot jelöl ki, amely az adott vonalelem folytatásában van

Insertion: ha előzőleg valamilyen objektumot illesztettünk a rajzba, akkor ennek a beillesztési pontja

Perpendicular: a merőleges talppontja

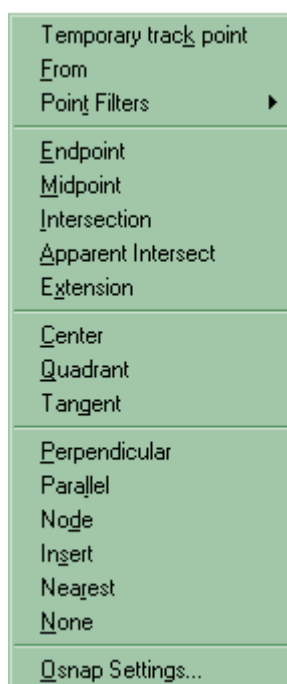
Tangent: érintő pont

Nearest: szomszédos, legközelebb eső pont

Apparent Int: látszólagos metszéspont (lehet: Extended App. Int. = a térben lévő tárgyakat metszéspontig hosszabbítja meg képzeletben, App. Int. = a 2D- ben metszéspontnak látszódo pontot választja ki)

Parallel: egy adott pontból kiindulva egy másik pontot lehet úgy felvenni, hogy az valamelyik egyenessel párhuzamos legyen

- SHIFT + jobboldali egérgomb lenyomásával a következő legördülő menü lesz látható

14. ábra

c, - legördülő menüből, Tools / Drafting Settings: ugyanaz az ablak jelenik meg, mint a parncssorba kiadott parancs esetén

d, - ikonnal, /Object Snap ikoncsoport/

15. ábra

Balról jobbra az ikonok jelentése:

1. Track point	- Követőpont
2. From point	- Bázispont
3. Endpoint	- Végpont
4. Midpoint	- Felezőpont
5. Intersection	- Metszéspont
6. Apparent intersection	- Látszólagos metszéspont
7. Extension	- Meghosszabbítással felvehető pont
8. Center	- Közepont
9. Quadrant	- Negyedelő pont
10. Tangent	- Érintő
11. Perpendicular	- Merőleges
12. Parallel	- Párhuzamos
13. Insert	- Beillesztési pont
14. Node	- Meglévő / Point paranccsal létrehozott / pont
15. Nearest	- Legközelebb eső pont
16. None	- Az előzetes kijelölések megszüntetése
17. Object Snap Settings	- Beállítások

Rajzlapméret beállítása

– az itt megadott értékek a következő gyakorló feladathoz kapcsolódnak

Command: **LIMITS** ↵

Reset Model space limits:

Specify lower left corner or [ON/OFF] <0.0000,0.0000>: ↵ - a bal alsó pont koordinátái 0,0

Specify upper right corner <420.0000,297.0000>: 12,9 ↵ - a jobb felső pont koordinátái

A rajzterület átállítása a rajzlapméretre

Command: **ZOOM** ↵

Specify corner of window, enter a scale factor (nX or nXP), or

[All/Center/Dynamic/**Extents**/Previous/Scale/Window] <real time>: **Extents** ↵

A rajzterület teljes törlése

Command: **ERASE** ↵

Select objects: all ↵

Az utolsó parancs érvénytelenítése

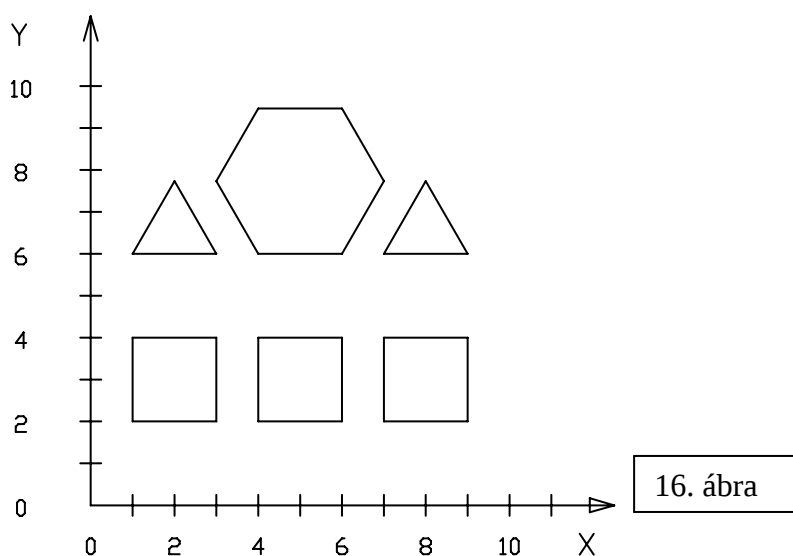
Command: **UNDO** ↵ - visszalépés

Megjegyzések:

- az AutoCAD minden műveletet megjegyez, a parancs ismételt alkalmazásával visszaállítható az kiinduló állapot /üres képernyő vagy az induláskor behívott rajz/.
- az UNDO egyes parancsok /pl.: LINE/ opciójaként is előfordul, ilyenkor a csak a parancson belül elvégzett utolsó részműveletet vonja vissza.

Gyakorló feladatok:

Négyzet, egyenlő oldalú háromszög ill. szabályos sokszögek rajzolása különböző koordináta-rendszer felhasználásával a LINE paranccsal. /Lásd mellékelt ábra/

16. ábra

Megoldás:**Bal oldali négyzet megrajzolása abszolút koordinátákkal**

Command: **LINE** ↵
 Specify first point: 1,2 ↵
 Specify next point or [Undo]: 3,2 ↵
 Specify next point or [Undo]: 3,4 ↵
 Specify next point or [Close/Undo]: 1,4 ↵
 Specify next point or [Close/Undo]: **CLOSE** ↵

Középső négyzet megrajzolása - relatív Descartes féle koordinátarendszer alkalmazásával

Command: **LINE** ↵
 LINE Specify first point: _from Base point: _int of <Offset>: @2,0 ↵ – az első pontot egy bázispont /From/ segítségével vettük fel. A bázispont az előző négyzet jobb alsó pontja, amit metszéspontként jelöltünk ki.
 Specify next point or [Undo]: @2,0 ↵ – dx=2, dy=0
 Specify next point or [Undo]: @0,2 ↵ – dx=0, dy=2
 Specify next point or [Close/Undo]: @-2,0 ↵ – dx=-2, dy=0
 Specify next point or [Close/Undo]: c ↵ - **CLOSE**

Jobb oldali négyzet megrajzolása – relatív polár koordináták alkalmazásával

Command: **LINE** ↵
 LINE Specify first point: _from Base point: _endp of <Offset>: @2<0 ↵ - az első pontot egy bázispont / From /segítségével vettük fel. A bázispont az előző négyzet jobb alsó pontja, amit végpontként jelöltünk ki.
 Specify next point or [Undo]: @2<0 ↵
 Specify next point or [Undo]: @2<90 ↵
 Specify next point or [Close/Undo]: @2<180 ↵
 Specify next point or [Close/Undo]: c ↵– **CLOSE**

Bal oldali háromszög megrajzolása relatív polár koordináták alkalmazásával

Command: **LINE** ↵
 LINE Specify first point: _from Base point: _int of <Offset>: @2<90 ↵
 Specify next point or [Undo]: @2<0 ↵
 Specify next point or [Undo]: @2<120 ↵
 Specify next point or [Close/Undo]: @2<-120 ↵ - itt nem a CLOSE opcióval zártuk be a háromszöget, hanem visszatértünk a kezdőponthoz
 Specify next point or [Close/Undo]: ↵ ENTER - rel kiléptünk

Hatszög megrajzolása -

Command: **_line** Specify first point: **_from** Base point: **_endp** of <Offset>: **@0,2** ↵ -
bázispont a középső négyzet bal felső sarka volt. A bázispontból kiindulva a hatszög bal alsó pontját rajzoltuk meg először.

Specify next point or [Undo]: **@2,0** ↵

Specify next point or [Undo]: **@2<60** ↵

Specify next point or [Close/Undo]: **@2<120** ↵

Specify next point or [Close/Undo]: **@2<180** ↵

Specify next point or [Close/Undo]: **@2<240** ↵

Specify next point or [Close/Undo]: **@2<300** ↵

Specify next point or [Close/Undo]: ↵

Jobb oldali háromszög megrajzolása

Command: **LINE**

LINE Specify first point: **_from** Base point: **_endp** of <Offset>: **@2,0** ↵ bázispont a hatszög jobb oldali szélső, középmagasságú pontja volt

Specify next point or [Undo]: **@-2<60** ↵

Specify next point or [Undo]: **@2<0** ↵

Specify next point or [Close/Undo]: **@2<120** ↵

Specify next point or [Close/Undo]: ↵

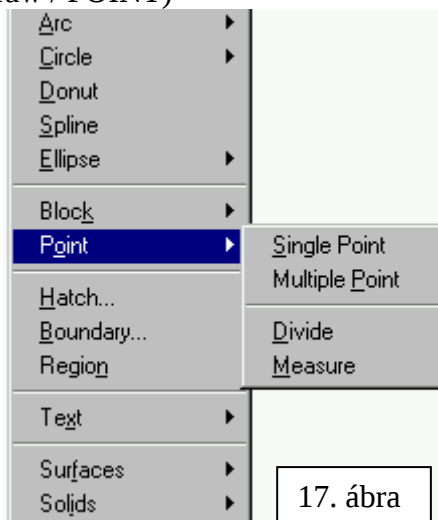
2. POINT (pont) parancs

Parancsmegadás:

- ikonnal

- parancssorba POINT (vagy csak PO) begépelése

- legördülő menüről (Draw / POINT)

A **Single Point** ill. a parancssorba gépelt Point egyetlen egy pont lerakására alkalmas. Természetesen parancsismétléssel akárhány pont elhelyezhető.

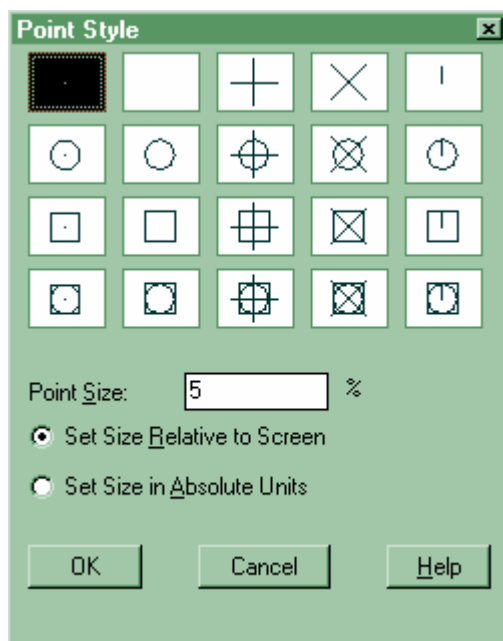
A **Multiple Point** ill. az ikonnal megadott parancs mindaddig az újabb pont elhelyezését várja, amíg a parancsot meg nem szakítjuk /Esc/.

A **Divide** opcióval egy vonalelemen /pl.: egyenesen, körön, köríven / lehet osztópontokat elhelyezni. Pl.: ha a szakaszt két részre osztjuk, akkor a felező pontban helyez el egyetlen egy pontot.

A **Measure** opcióval egy vonalelemen lehet adott távolsággal pontokat felvenni. Az első pontot a megadott távolsággal attól a végponttól számítva helyezi el a program, amelyik a kijelöléshez közelebb volt.

A pont koordinátáinak megadására a korábbi ismeretek érvényesek. /Lásd 6. oldalon "A koordináták megadása, pontkijelölés lehetőségei ”./

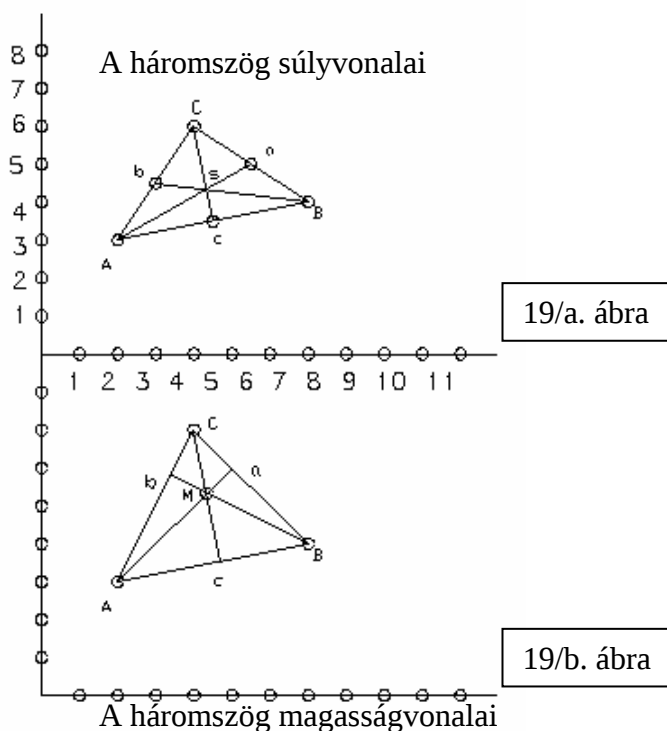
A pont méretének és alakjának megadását az Format / Point Style legördülő menüben állíthatjuk be.

18. ábra

2. Feladat:

- Az ábrák alapján írja fel a háromszögek csúcspontjainak koordinátáit, majd ábrázolja a pontokat a Point parancs alkalmazásával!
- Kösse össze a pontokat! /Használja a LINE parancsot, ill. az OSNAP parancsból a NODE opciót! /
- Az első háromszögnél rajzolja meg a háromszögek súlyvonalait! /Célszerű az Endpoint és a Midpoint kapcsolókat bekapcsolni! /
- A második háromszögnél rajzolja meg a magasságvonalaikat! /Célszerű az Endpoint, Perpendicular és az Intersection kapcsolókat bekapcsolni! /

19/a. ábra

19/b. ábra

3. CIRCLE (kör) parancs:

Parancsmegadás:

- ikonnal (Draw ikoncsoport)
- billentyűzetről Command: CIRCLE (vagy csak C)
- legördülő menüről (Draw / CIRCLE)
- képernyőmenüről (Draw 1 / Circle)

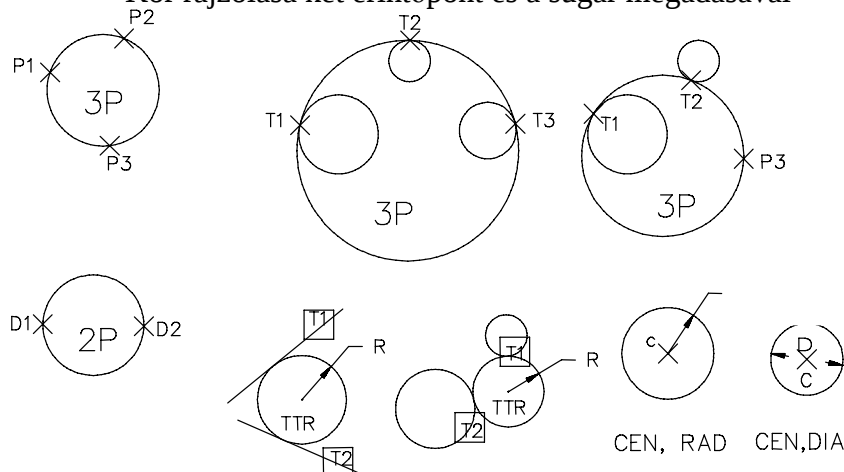
Rajzolási lehetőségek:

Alapértelmezésben - Kör rajzolása középpont és sugár /átmérő / megadásával

3P(oint) - Kör rajzolása 3 pont megadásával

2P(oint) - Kör rajzolása az átmérő két végpontjának megadásával

TTR - Kör rajzolása két érintőpont és a sugár megadásával

CEN, RAD CEN, DIA

20. ábra

Command: **circle** ↵

Specify center point for circle or [3P/2P/Ttr (tan tan radius)]:- a középpont megadása az alapértelmezett, a többi opciót külön ki kell választani.

Specify radius of circle or [Diameter] <100>: R= 100 mm - a kör sugara alapértelmezett, az átmérőt külön ki kell választani

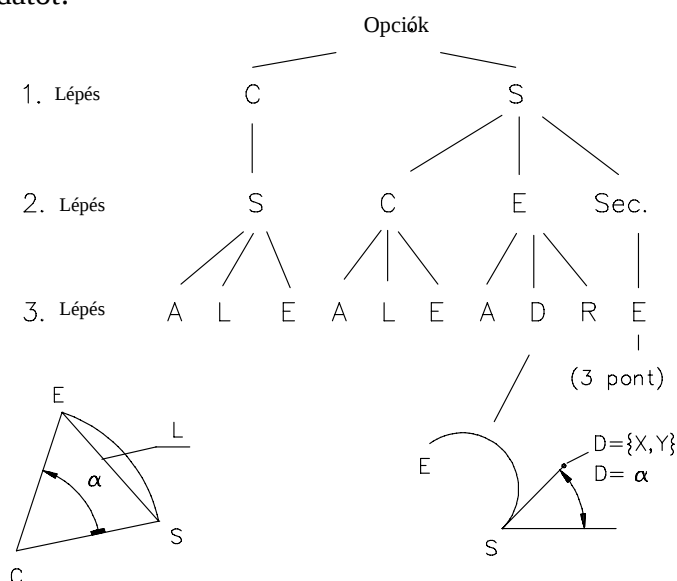
4. ARC (körív) parancs:

- Parancsmegadás:
- ikon (Draw ikoncsoport)
  - billentyűzetről: Command: ARC
  - legördülő menü (Draw / ARC)
  - képernyőmenüről (Draw 1 / ARC)

Rajzolási lehetőségek:

AutoCAD *****	
Arc:	
3 Point	3 Point / 3 pont /
St,C,End	Start Point – Center Point – End Point / kezdőpont – középpont – végpont /
St,C,Ang	Start Point – Center Point - Angle / kezdőpont – középpont – szög /
St,C,Len	Start Point – Center Point - Length / kezdőpont – középpont – körívhez tartozó húrhossz /
St,E,Ang	Start Point – End Point - Angle / kezdőpont – végpont – középponti szög /
St,E,Dir	Start Point – End Point - Direction / kezdőpont – középpont – kezdési irány - α vagy x,y /
St,E,Rad	Start Point – End Point - Radius / kezdőpont – végpont – sugár /
Ce,S,End	Center Point – Start Point – End Point / középpont – kezdőpont – végpont /
Ce,S,Ang	Center Point – Start Point – Angle /középpont – kezdőpont – középponti szög /
Ce,S,Len	Center Point – Start Point – Length / középpont – kezdőpont - körívhez tartozó húrhossz /
ArcCont:	- érintőlegesen csatlakozó körív rajzolása
LinCont:	- érintőlegesen csatlakozó egyenes rajzolása

Ha billentyűvel adjuk meg az ARC parancsot, akkor az opciókat „útközben” kell kiválasztani. Lásd következő feladatot!

21. ábra

3. Feladat

Egy egységsugarú kör középpontja 0,0. Rajzoljunk körívet az előbb meghatározott kör részekén az alábbi feltételek mellett.

- A körívet meghatározza a kör három pontja P1 (0, -1) P2 (1, 0) P3 (0, 1)

Megoldás: / 3P /

Command: ARC ↵

ARC Specify start point of arc or [CEnter]: 0,-1 ↵ - kezdőpont

Specify second point of arc or [CEnter/ENd]: 1,0 ↵ - második pont

Specify end point of arc: 0,1 ↵ - végpont

- A körívet meghatározza a kezdőpontja (1, 0), középpontja (0, 0) és végpontja (0,1).

Megoldás: / St,C,End /

Command: ARC ↵

Specify start point of arc or [CEnter]: 1,0 ↵ - kezdőpont

Specify second point of arc or [CEnter/ENd]: **CE** ↵ - a középpont opció kiválasztása

Specify center point of arc: 0,0 ↵ - a középpont megadása

Specify end point of arc or [Angle/chord Length]: 0,1 ↵ - végpont

- A körívet meghatározza a kezdőpontja (1, 0), középpontja (0, 0) és a középponti szöge $\alpha=60^\circ$

Megoldás: / St,C,Ang /

Command: ARC ↵

Specify start point of arc or [CEnter]: 1,0 ↵ - kezdőpont

Specify second point of arc or [CEnter/ENd]: **CE** ↵ - a középpont opció kiválasztása

Specify center point of arc: 0,0 ↵ - középpont

Specify end point of arc or [Angle/chord Length]: **A** ↵ - az Angle opció kiválasztása

Specify included angle: 60 ↵ - a szög megadása

A körívet meghatározza a kezdőpontja (1, 0), középpontja (0, 0) és a körívhez tartozó húr hosszúsága. $h = \sqrt{2}$

Megoldás: / St,C,Len /

Command: ARC ↵

ARC Specify start point of arc or [CEnter]: 1,0 ↵ - kezdőpont

Specify second point of arc or [CEnter/ENd]: **CE** ↵ - a középpont opció kiválasztása

Specify center point of arc: 0,0 ↵ - középpont

Specify end point of arc or [Angle/chord Length]: **L** ↵ - a Length opció kiválasztása

Specify length of chord: 1.41421 ↵ - a húr hossza

- A körívet meghatározza a kezdőpontja (1, 0), végpontja (1, 0) és a körívhez tartozó középponti szög értéke $\alpha = 90^\circ$

Megoldás: / St,E,Ang /

Command: ARC ↵

Specify start point of arc or [CEnter]: 1,0 ↵ - kezdőpont

Specify second point of arc or [CEnter/ENd]: **E** ↵ - az End opció kiválasztása

Specify end point of arc: 0,1 ↵ - végpont megadása

Specify center point of arc or [Angle/Direction/Radius]: **A** ↵ - az Angle opció kiválasztása

Specify included angle: 90 ↵ - a középponti szög értéke

- A körívet meghatározza a kezdőpontja (1, 0), végpontja (1, 0) és a kezdési iránya $\beta = 90^\circ$

Megoldás: / St,E,Dir /

Command: **Arc** ↵

Specify start point of arc or [CEnter]: 1,0 ↵ - kezdőpont

Specify second point of arc or [CEnter/ENd]: **E** ↵ - az Endpoint opció kiválasztása

Specify end point of arc: 0,1 ↵ - végpont

Specify center point of arc or [Angle/Direction/Radius]: **D** ↵ - a Direction opció kiválasztása

Specify tangent direction for the start point of arc: 90 ↵ - a kezdőpontban az érintő iránya

Megjegyzés: az utolsó sornál megengedett egy pontérték megadása is

Specify tangent direction for the start point of arc: 1,1 ↵ - az 1,1 pont a kezdőponttal meghatározza az érintő irányát $\alpha = 90^\circ$

- A körívet meghatározza a kezdőpontja (1, 0), végpontja (1, 0) és a sugara $R=1$
Megoldás: / St,E,Rad /
Command: **ARC** ↵
Specify start point of arc or [CEnter]: 1,0 ↵ - kezdőpont
Specify second point of arc or [CEnter/ENd]: **E** ↵ - az Endpoint opció kiválasztása
Specify end point of arc: 0,1 ↵ - végpont
Specify center point of arc or [Angle/Direction/**Radius**]: **R** ↵ - a Radius opció kiválasztása
Specify radius of arc: 1 ↵ - a sugár értéke

- A körívet meghatározza a középpontja (0, 0) kezdőpontja (1, 0), végpontja (1, 0)
Megoldás: /Ce,S,End /
Command: **ARC** ↵
Specify start point of arc or [CEnter]: Ce ↵ - a Center opció kiválasztása
Specify center point of arc: 0,0 ↵ - középpont
Specify start point of arc: 1,0 ↵ - kezdőpont
Specify end point of arc or [Angle/chord Length]: 0,1 ↵ - végpont

- A körívet meghatározza a középpontja (0, 0) kezdőpontja (1, 0), a körívhez tartozó középponti szög értéke $\alpha=60^\circ$
Megoldás: / Ce,S,Ang /
Command: **ARC** ↵
Specify start point of arc or [**C**Enter]: **CE** ↵ - a Center opció kiválasztása
Specify center point of arc: 0,0 ↵ - középpont
Specify start point of arc: 1,0 ↵ - kezdőpont
Specify end point of arc or [**A**ngle/chord Length]: **A** ↵ - az Angle opció kiválasztása
Specify included angle: 60 ↵ - a középponti szög értéke

- A körívet meghatározza a középpontja (0, 0) kezdőpontja (1, 0), a körívhez tartozó húr hosszúsága $h = \sqrt{2}$
Megoldás: / Ce,S,Len /
Command: **ARC** ↵
Specify start point of arc or [**C**Enter]: **ce** ↵ - a Center opció kiválasztása
Specify center point of arc: 0,0 ↵ - középpont
Specify start point of arc: 1,0 ↵ - kezdőpont
Specify end point of arc or [Angle/**chord Length**]: **L** ↵ - a Length opció kiválasztása
Specify length of chord: 1.4142 ↵ - a körívhez tartozó húr hosszúsága

5. TEXT / DTEXT / MTEXT (szöveg) parancs: feliratokat tudunk elhelyezni rajzunkon

Parancsmegadás: - parancssorba TEXT, DTEXT, MTEXT, T gépelése

A parancsok közötti különbség:

- TEXT: egysoros szöveg (csak a parancs befejezése után jelenik meg a rajzon)
- DTEXT: egysoros szöveg, dinamikusan (karakterenként) jelenik meg a rajzon
- MTEXT: többsoros szöveg

Parancs megadásának lépései:

Command: **DTEXT** ↵

Current text style: "STANDART" Text height: 12 – aktuális beállítások

Specify start point of text or [Justify/Style]: 20,30 ↵ kezdőpont

Specify height <16.7754>: 10 ↵ - betűmagasság

Specify rotation angle of text <0>: ↵ - a szöveg vízszintessel bezárt szöge

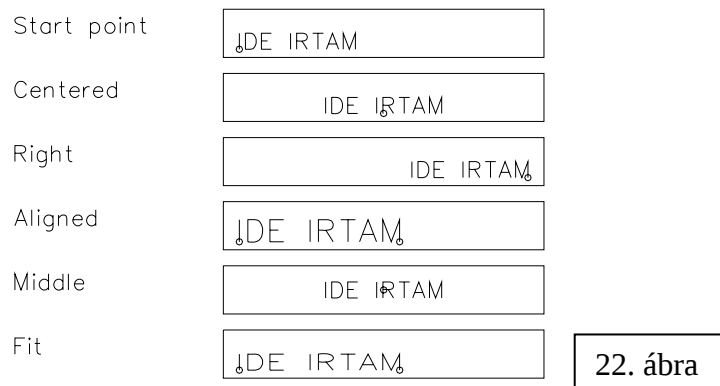
Enter text: IDE IRTAM ↵ a szöveg megadása

Justify választása esetén a szöveg geometriai elhelyezkedését tudjuk megadni.

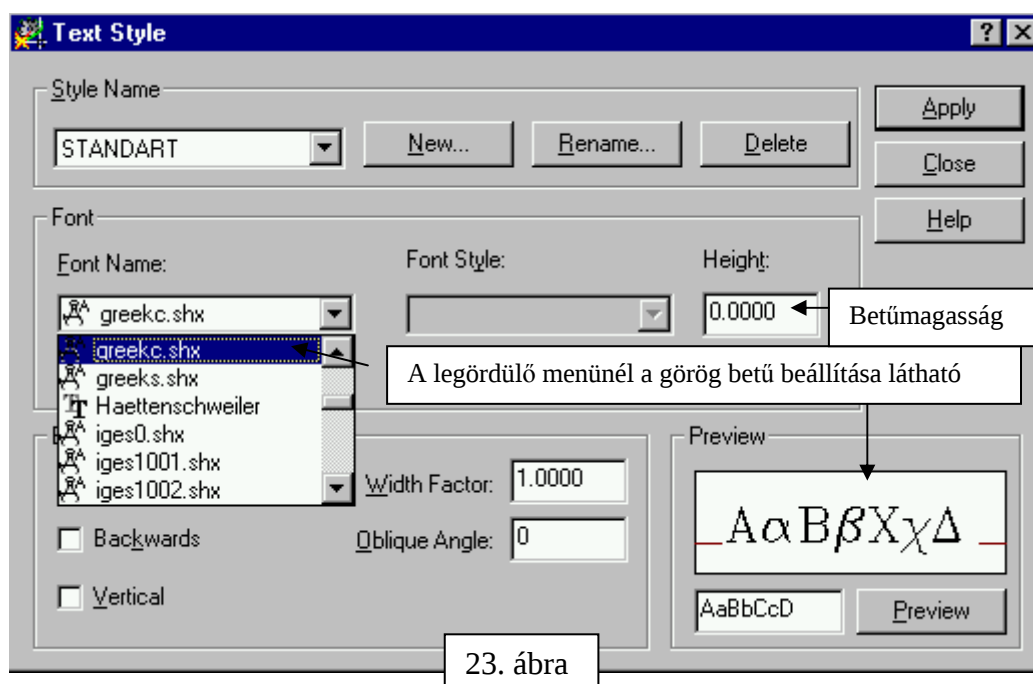
Specify start point of text or [**Justify/Style**]: J

Enter an option [Align/Fit/Center/Middle/Right/TL/TC/TR/ML/MC/MR/BL/BC/BR]:

Néhány példa:

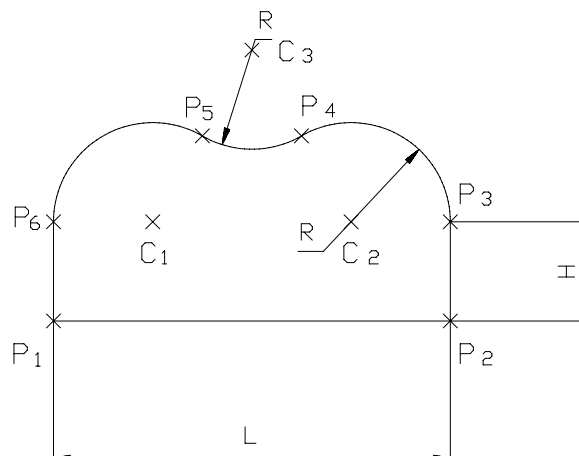
A betűk stílusát célszerűbb előzetesen egy párbeszédablaknál előzetesen beállítani:
FORMAT / TEXT STYLE

Ha a betűmagasságot a párbeszédablaknál állítjuk be, akkor a DTEXT ill. a TEXT parancson belül már nincs lehetőségünk az állításra.

4. Feladat:

- Rajzoljuk le a következő ábrát a POINT, ARC, LINE, DTEXT parancs segítségével!

24. ábra

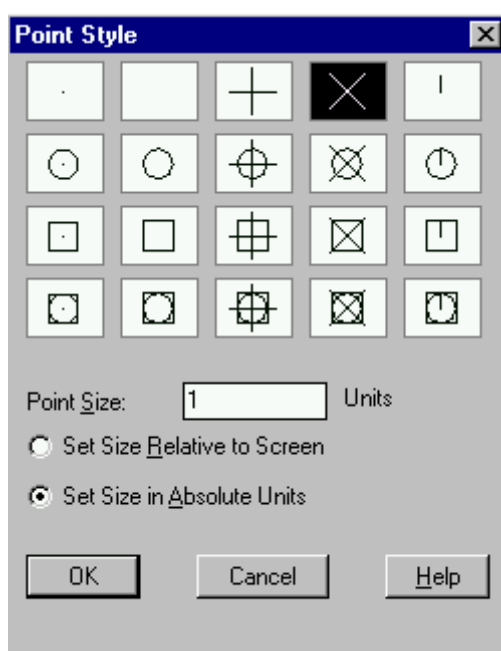
Az ábrán bejelölt értékek közül adott: $R = 6 \text{ mm}$, $H = 6 \text{ mm}$. Az L kiadódó méret $L = 4 R$.

- Rajzoljuk meg először a körök C1, C2, C3 középpontjait, melyek egy egyenlő oldalú háromszög csúcspontjai.
- Ezt követően a középpontokat felhasználva rajzoljunk 3 körívet! A már meglévő középpontokat az OSNAP parancs NODE opciójával kereshetjük meg.
- A LINE paranccsal illetve OSNAP/ END opcióval rajzoljuk meg az egyenes szakaszokat!
- A DTEXT paranccsal végezzük el a feliratozást!

Megoldás:

- A középpontok elhelyezése**

Először állítsuk be a pont típusát és méretét! / Format / Point Style.. /

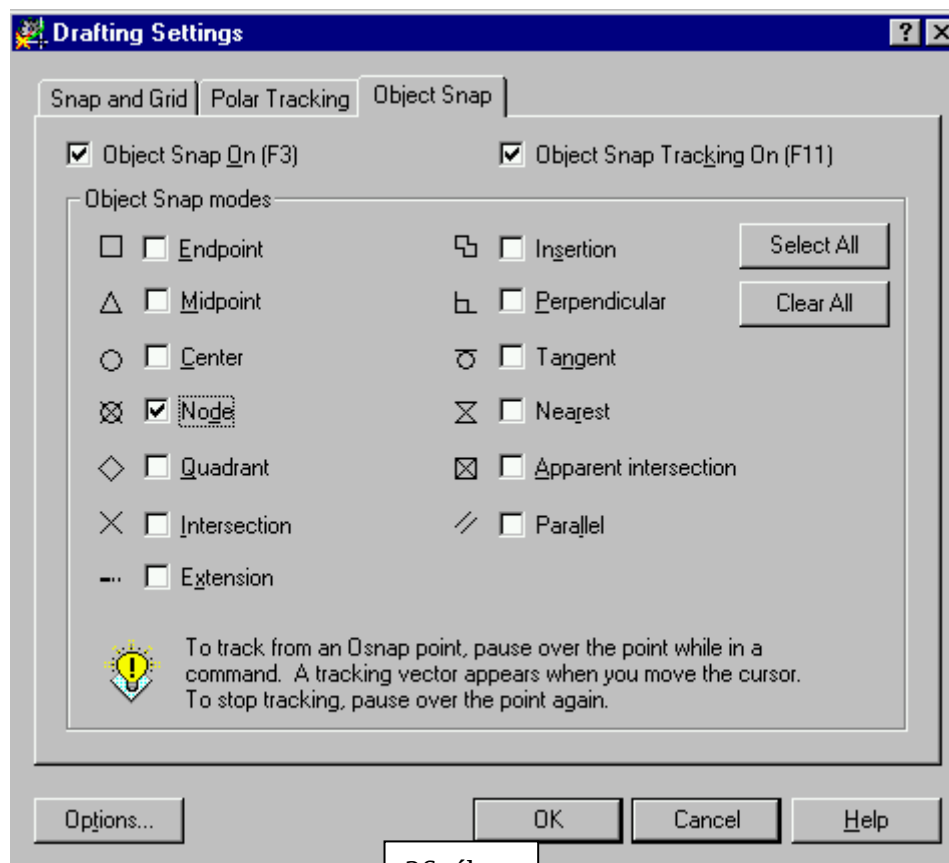

25. ábra

Command: `_point` ↵ a parancs kiválasztása / Ikon /
 Current point modes: `PDMODE=34 PDSIZE=1.0000` – a pont alakja és mérete
 Specify a point: `100,100` ↵ - a bal alsó középpont koordinátái
 Specify a point: `@12,0` ↵ - a jobb alsó középpont koordinátái
 Specify a point: `@12<120` ↵ a középső pont koordinátái
 Specify a point: `*Cancel*` ↵ ESC - kilépés

- **Körívek megrajzolása**

Ajánlatos az OSNAP / NODE beállítása

26. ábra

Command: `arc` ↵
 Specify start point of arc or [**C**enter]: `ce` ↵ - Center opció kiválasztása
 Specify center point of arc: - a középpont kijelölése egérrel
 Specify start point of arc: `@6,0` ↵ - kezdőpont
 Specify end point of arc or [**A**ngle/chord Length]: `@6<120` ↵ - végpont
 Command: ↵ - parancsismétlés
 ARC Specify start point of arc or [**C**enter]: `ce` ↵ Center opció kiválasztása
 Specify center point of arc: : - középpont kijelölése egérrel
 Specify start point of arc: `_endp of` - az előző ív végpontjának kijelölése / OSNAP / End /
 Specify end point of arc or [**A**ngle/chord Length]: `A` : - az Angle opció kiválasztása
 Specify included angle: `-60`: - a középponti szög megadása
 Command: : ↵ - parancsismétlés
 ARC Specify start point of arc or [**C**enter]: `ce` ↵ Center opció kiválasztása

Specify center point of arc: - a középpont kijelölése egérrel

Specify start point of arc: _endp of – az előző ív végpontjának kijelölése /OSNAP/ Endp/

Specify end point of arc or [Angle/chord Length]: A ↵ az Angle opció kiválasztása

Specify included angle: 120 ↵ a középponti szög megadása

- **Az egyenes szakaszok megrajzolása**

Command: **Line** ↵

Specify first point: _endp of – a baloldali körív végpontjának kijelölése / OSNAP / End /

Specify next point or [Undo]: @0,-5 ↵ - a baloldali függőleges egyenes rajzolása

Specify next point or [Undo]: @24,0 ↵ a vízszintes egyenes rajzolása

Specify next point or [Close/Undo]: _endp of – a jobboldali körív végpontja

Specify next point or [Close/Undo]: ↵ - az egyenes rajzolás befejezése.

Rajzolásunk során hasznos segítséget nyújthatnak a Fogók (GRIPS). Ha egy rajzelemre kattintunk minden parancs megadása nélkül, kis négyzetek jelennek meg a rajzelem nevezetes pontjain, ezek az ún. fogók. Ha egy fogóra vezetjük az egérmutatót, az piros színű lesz, ha ilyenkor balgombbal rákattintunk és a gombot nyomva tartjuk, ennél a fogópontnál fogva mozgathatjuk a rajzelemet. Hasznos lehet, ha például nem megfelelő helyre írtuk a szöveget, hiszen bárhova mozgathatjuk a fogó segítségével. (Fogók megszüntetése dupla ESC, vagy más parancs kiadása)

Funkciógombok:

F1 Help (Súgó)

F2 AutoCAD Text Window: a parancssorba gépelt parancsokat tekinthetjük végig

F3 Az OSNAP beállítások ki- illetve bekapcsolása

F4 Táblamód értékei között vált

F5 Izosíkok közötti váltás

F6 Coords ON / OFF: koordinátakijelzés ki- ill. bekapcsolása

F7 Grid ON / OFF: háló be- ill. kikapcsolása

F8 Ortho ON / OFF: merőlegesség be- ill. kikapcsolása

F9 Snap ON / OFF: raszter be- ill. kikapcsolása

F10 Polár követés ki- / bekapcsolása / Polar Tracking /

F11 Tárgyraszter követés ki- / bekapcsolása / Object Snap Tracking /

2. fejezet

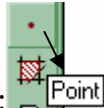
Egyes funkciógombok használatának magyarázása

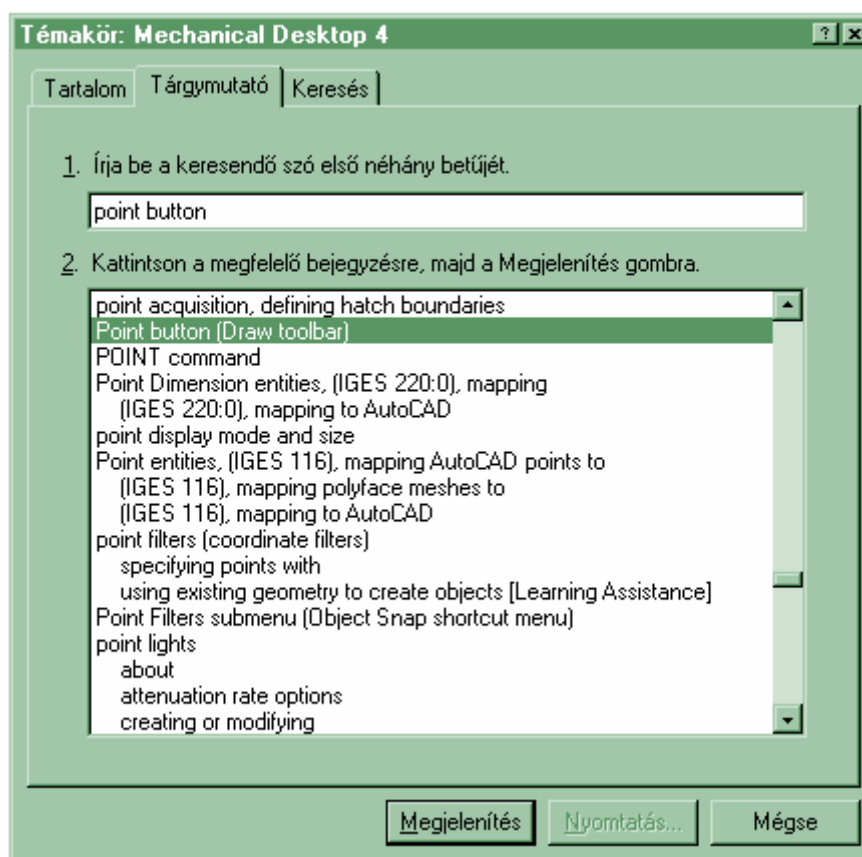
F1 – HELP

HELP = F1, vagy , vagy Command: HELP

Alkalmazási példák:

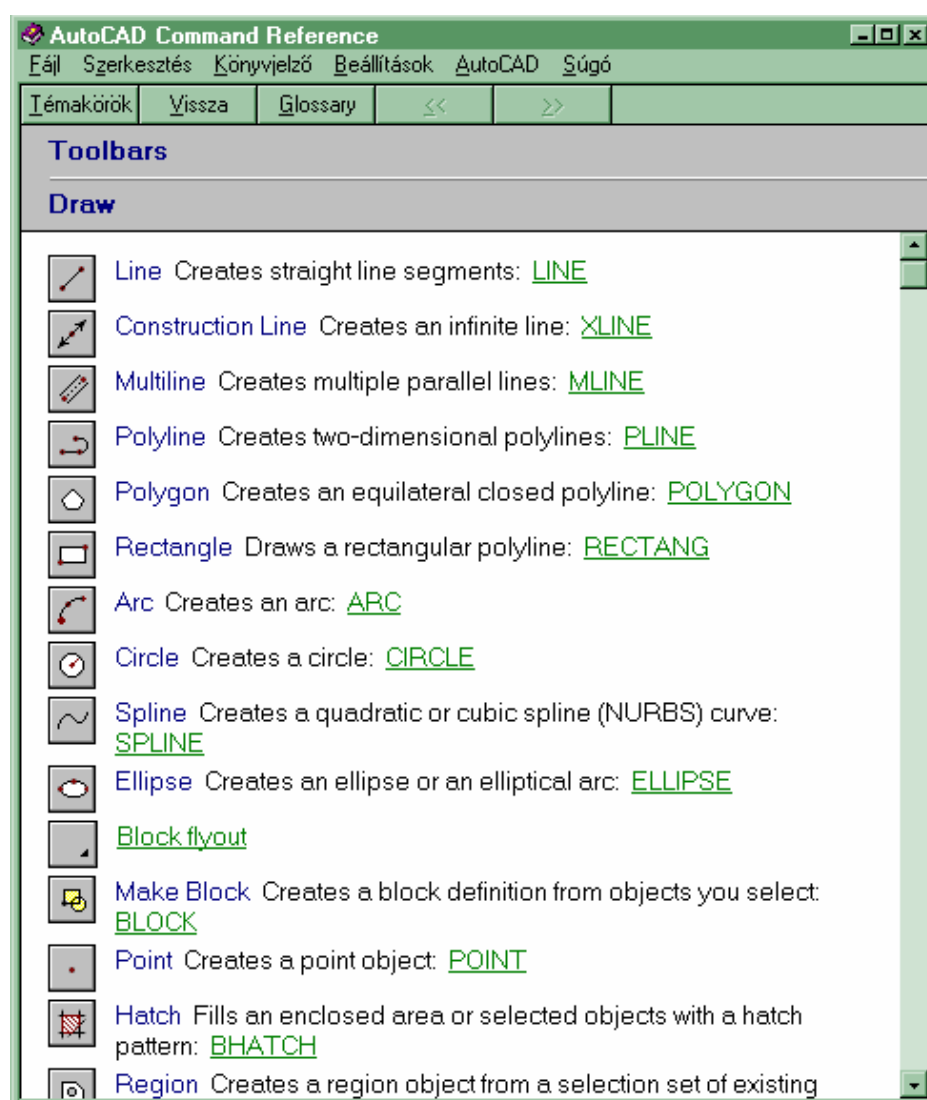
1. Valamelyik ikonról szeretnénk információt szerezni

- Egérrel közelítsük meg az ikont, olvassuk el a megjelenő feliratot, pl.:
- Adjuk ki a HELP parancsot, majd a megjelenő párbeszédablaknál a Tárgymutató gomb benyomása után írjuk be az ikon feliratát, pl.: Point, majd egérrel keressük meg a Point button (Draw toolbar) sort.

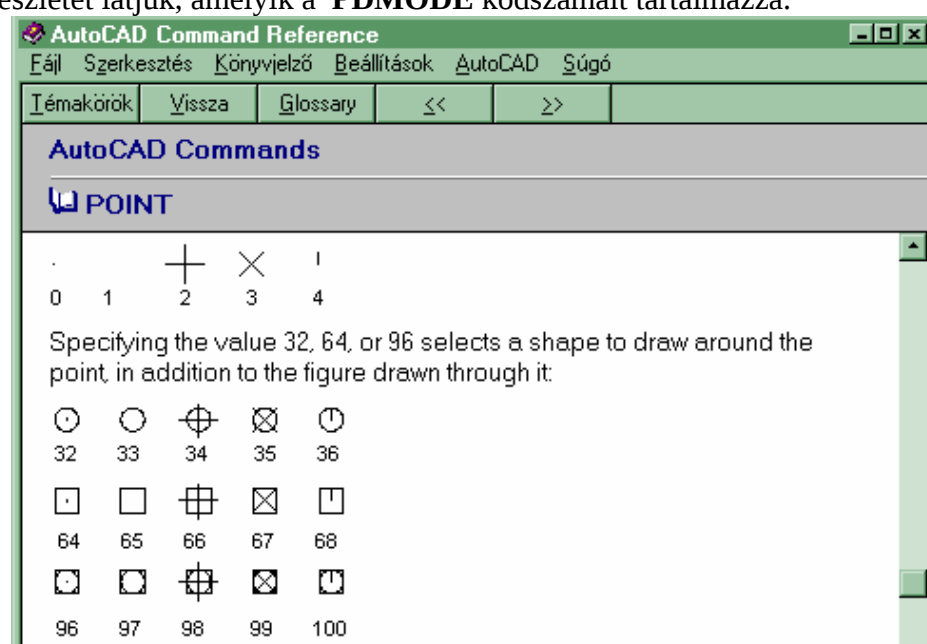
27/a. ábra

- A kiválasztott sort jelenítsük meg. A megjelenő párbeszédablak a Draw ikoncsoportot tartalmazza. A csoportból válasszuk ki a kérdéses ikont, illetve az ott található aláhúzott **Point** parancsot és kattintsunk az egérrel az aláhúzott parancsszóra.

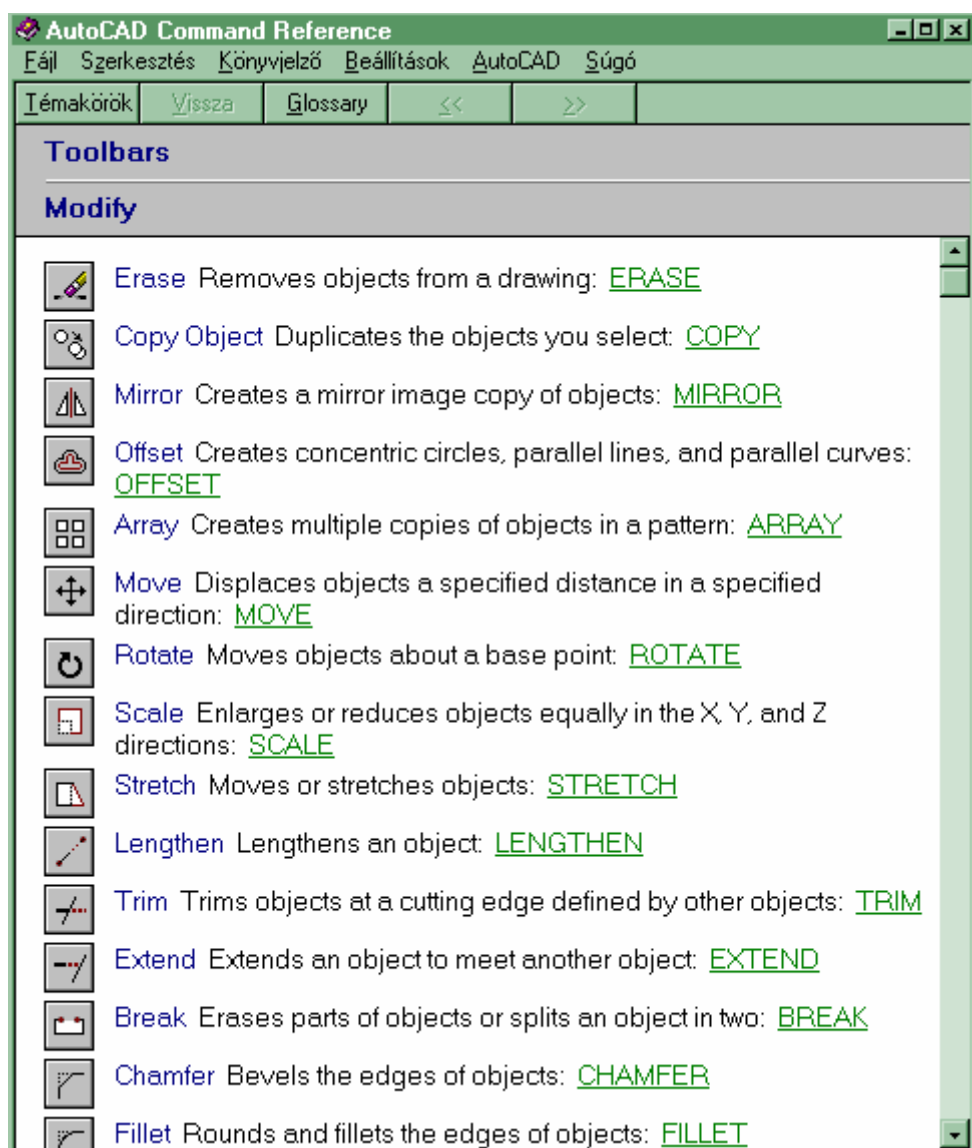
27/b. ábra

- Ha rákattintunk az aláhúzott szóra, akkor részletesebb információt kapunk. Az ábrán csak azt a részletet látjuk, amelyik a **PDMODE** kódszámait tartalmazza.

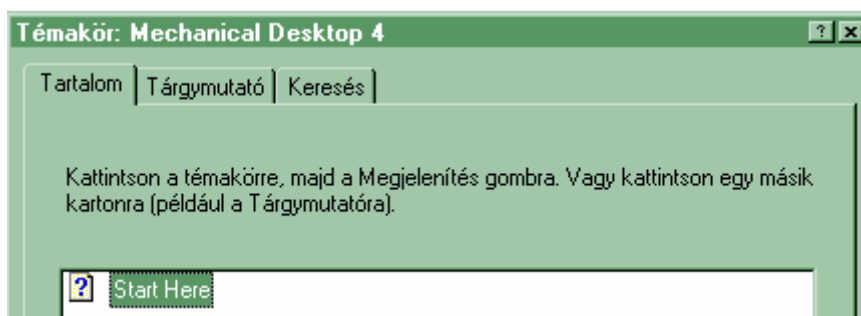
28. ábra

- A Modify ikoncsoportról a következő információt tartalmazza az AutoCAD Command Reference:

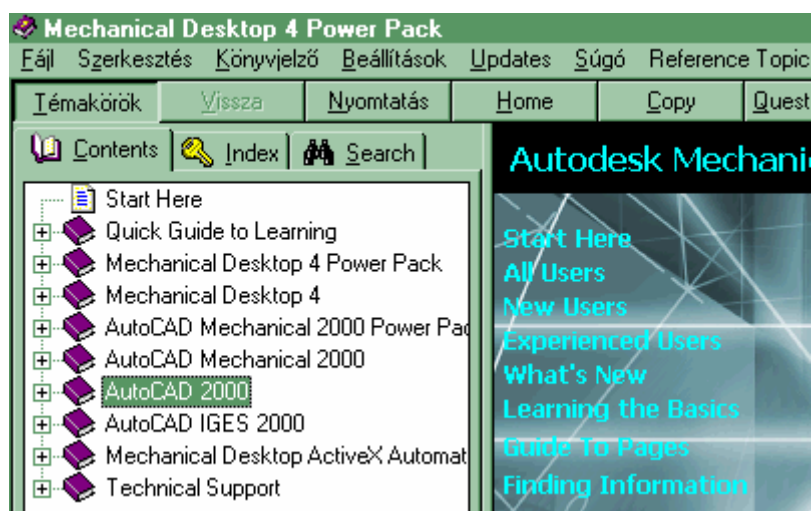
29. ábra

2. Valamelyik témakörrel szeretnénk részletesebb információt kapni.
- A HELP parancs kiadása után megjelenő párbeszédablaknál nyomjuk meg a Tartalom gombot!

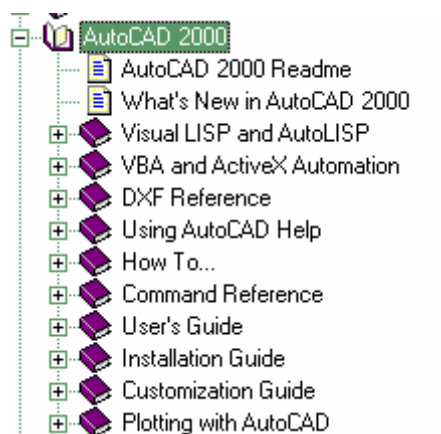
30. ábra

- A Start Here megjelenítése után először a főmenüből választhatunk, pl. AutoCAD 2000

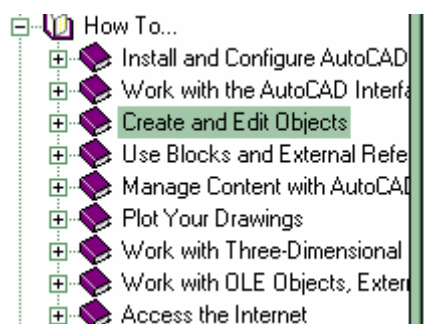
31. ábra

- Ha a kiválasztott soronál a + jelre kattintunk, akkor újabb részleteket választhatunk.

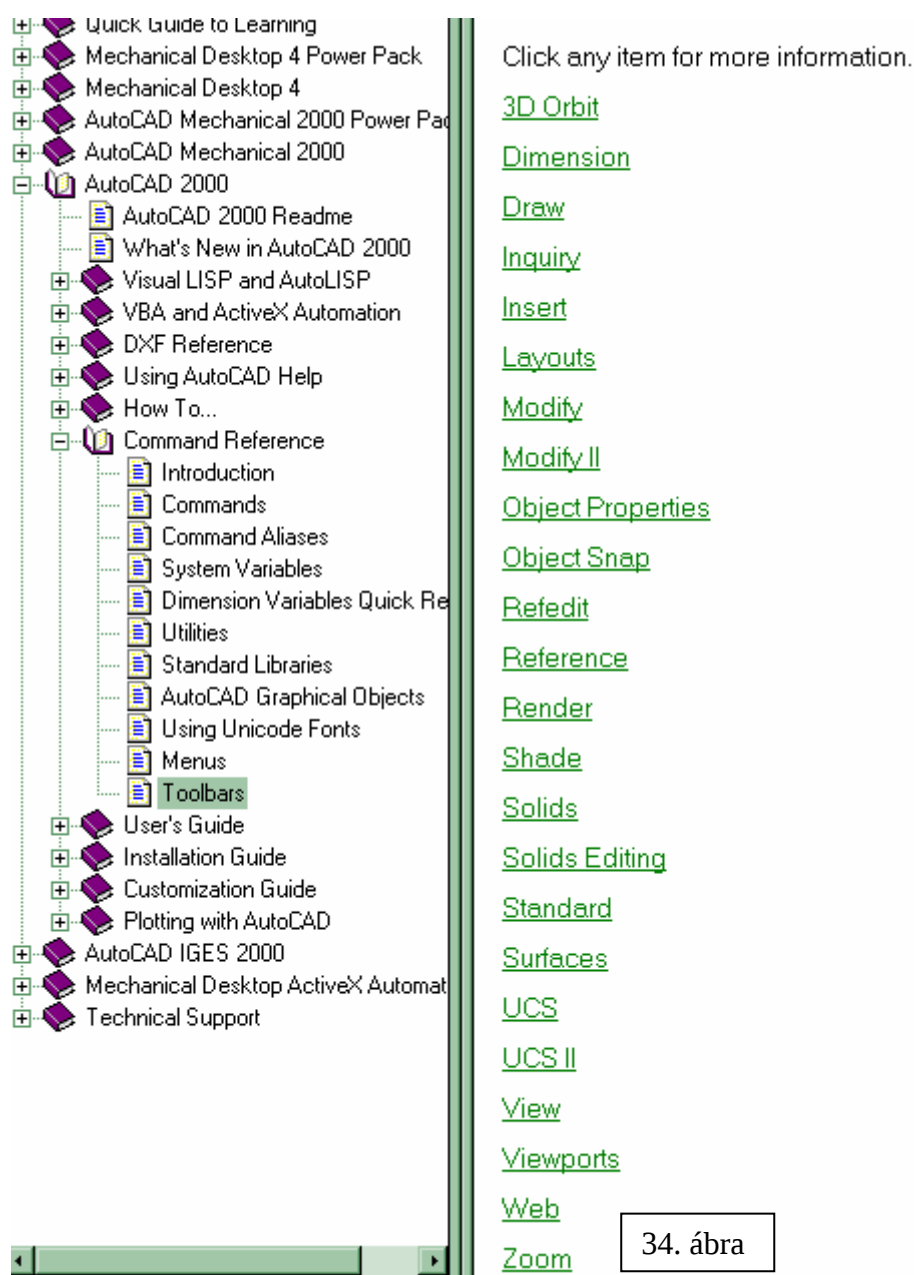
32. ábra

- Hasznos tanácsokat találunk a hogyan csináljam / How to../ fejezetben.

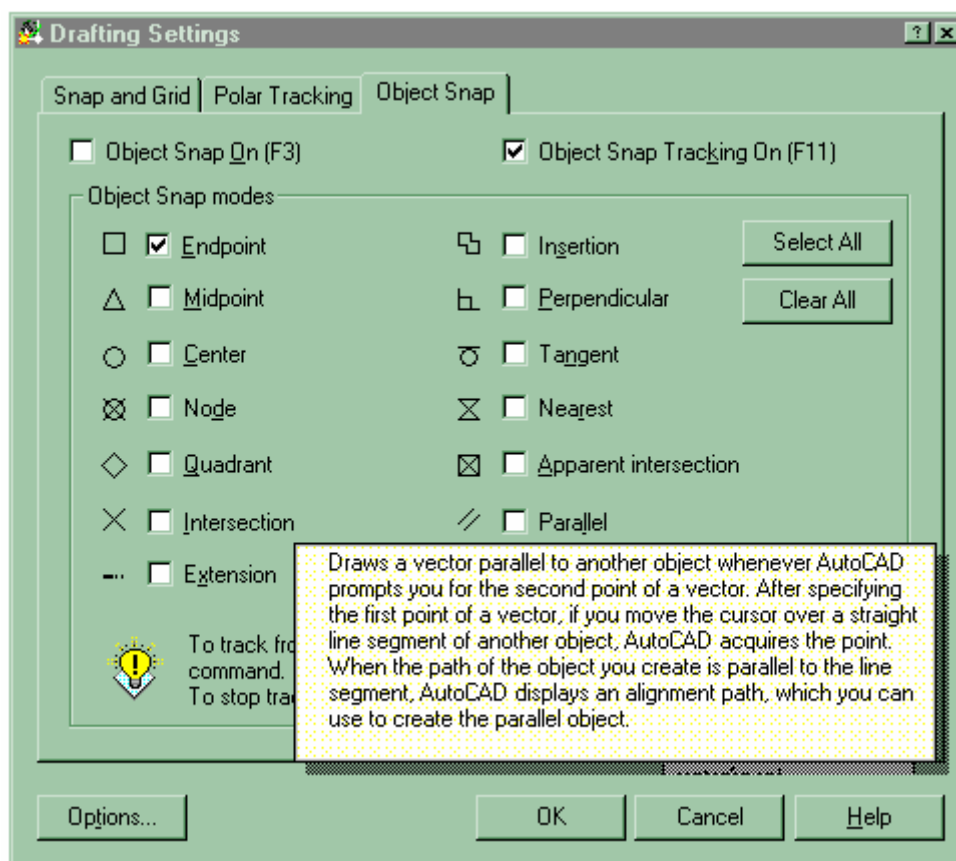
33. ábra

- A teljes ikonkészletet megismerhetjük a következő beállítás mellett

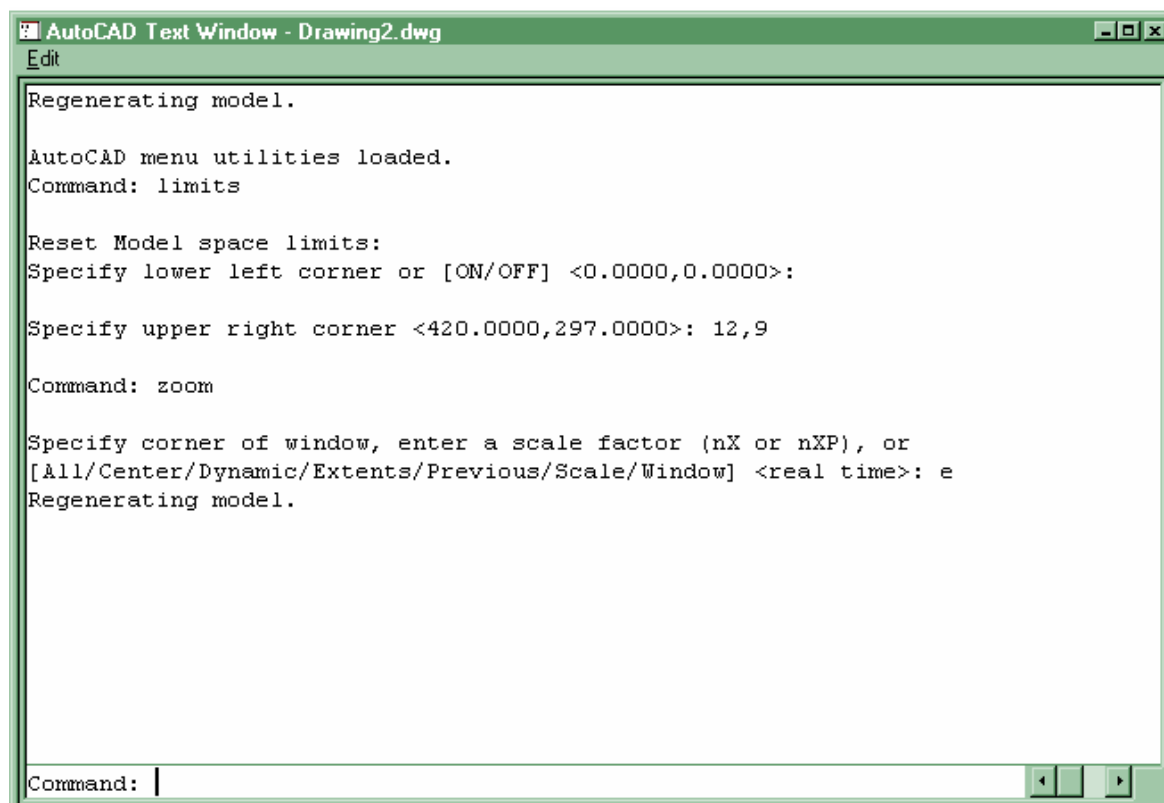
3. Egy párbeszédablaknál szeretnénk magyarázó szöveget igénybe venni.

- Kattintsunk rá a párbeszédablak jobb felső sarkában található kérdőjelre! /Nincs minden párbeszédablaknál./
- Kattintás után az egérrel vigyük el a kérdőjelet ahhoz a felirathoz, amelyikről szeretnénk részleteket megtudni.
- Újabb kattintással „lerakjuk” a kérdőjelet és egy ablakban megjelenik a tájékoztató.

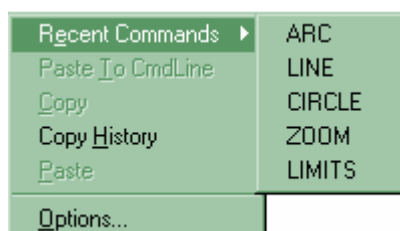
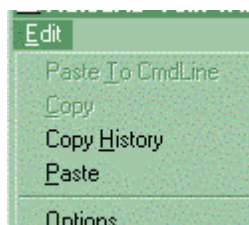
35. ábra

F2 – szöveges ablak használata

36. ábra

- A szöveges ablak alapján látható, hogy az AutoCAD menü betöltése után először a LIMITS parancs, majd a ZOOM parancs lett kiadva. /A rajzlap méretének beállítása 12 x 9 mm – es méretre./
- Az ablak tartalma lehetőséget ad a korábban kiadott parancsok áttekintésére, azok lemásolására, a vágólapra való helyezésére. Ez elvégezhető a jobb felső sarokban lévő Edit / Copy History paranccsal, vagy a jobb egérgomb megnyomásakor megjelenő kurzormenü Copy History paranccsával.

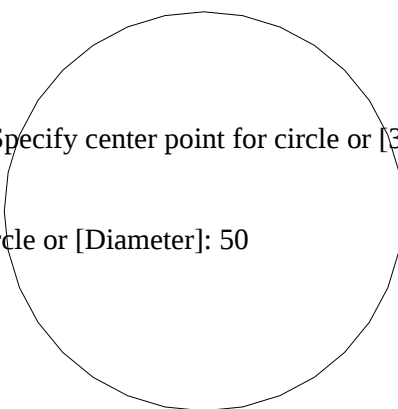

37. ábra

- A kurzormenü Recent Commands parancsa lehetőséget nyújt az utoljára használt parancsok megismerésére, gyors alkalmazására.
- Ha szöveges ablak tartalmát teljes egészében, vagy részben kijelöljük, vágólapra tesszük, akkor azt egy Word dokumentumba beilleszthetjük.
- A vágólap tartalma beilleszthető az AutoCAD grafikus ablakába is. Command: /A beillesztett szöveges rész betűstílusa, helyzete módosítva lett./

Command: _circle Specify center point for circle or [3P/2P/Ttr (tan tan radius)]: 100,100

Specify radius of circle or [Diameter]: 50

- Visszatérés a grafikus ablak használatára:
  - F2
  - Egérrel a parancssorba kattintunk
- Néhány parancs válaszadása terjedelmes, így azt a parancssorokban csak részben lehet elolvasni. Ilyenkor mindenképpen érdemes átkapcsolni a szöveges ablak használatára.
- Pl.: Command: STATUS ↵ - a beállításokat lekérdező parancs; válasza:

Command: status

55 objects in Drawing1.dwg

Model space limits are X: 0.0000 Y: 0.0000 (Off)

X: 12.0000 Y: 9.0000

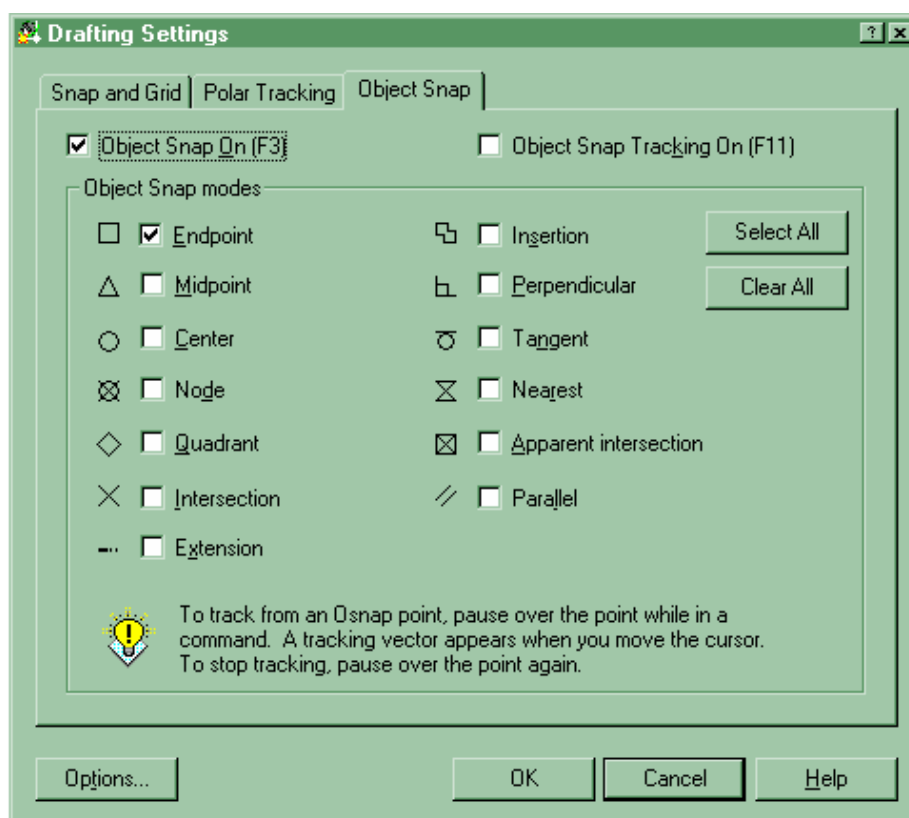
Model space uses X: 0.2379 Y: 1.0000

X: 5.0000 Y: 8.9466

Display shows X: -1.7747 Y: -0.0544

X: 13.7747 Y: 9.0544
 Insertion base is X: 0.0000 Y: 0.0000 Z: 0.0000
 Snap resolution is X: 10.0000 Y: 10.0000
 Grid spacing is X: 10.0000 Y: 10.0000
 Current space: Model space
 Current layout: Model
 Current layer: "0"
 Current color: BYLAYER -- 7 (white)
 Current linetype: BYLAYER -- "Continuous"
 Current linewidth: BYLAYER
 Current plot style: ByLayer
 Current elevation: 0.0000 thickness: 0.0000
 Fill on Grid off Ortho off Qtext off Snap off Tablet off
 Object snap modes: Endpoint
 Free dwg disk (C:) space: 470.5 MBytes
 Free temp disk (C:) space: 470.5 MBytes
 Free physical memory: 60.8 Mbytes (out of 127.4M).
 Free swap file space: 198.8 Mbytes (out of 254.2M).

F3 -az OSNAP beállítások ki- illetve bekapcsolása

38. ábra

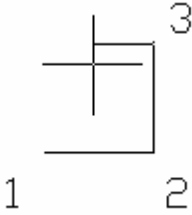
- Az ábrán látható beállítás esetén az Endpoint keresés aktív. Ezt mutatja a bal felső sarokban az Object Snap On melletti kijelölő négyzet. Az F3 billentyű megnyomásával az előzetesen kijelölt különleges pontok keresését ki – be kapcsolhatjuk.

F8 Ortho ON / OFF: merőlegesség be- ill. kikapcsolása

- Az ORTHO parancsra akkor lehet szükségünk, ha egy adott pontból vízszintes vagy függőleges vonalat akarunk rajzolni.
- Bekapcsolt állapot a szátkereszt mozgását korlátozza, látható módon megmutatja, hogy az egérrel melyik haladási irányt választjuk.
- Ha a haladási irányt az egérrel kijelöltük, akkor a parancssorba elegendő egy távolságot megadnunk a következő pont eléréséhez

Feladat:

Rajzoljunk egységnyi oldalélű négyzetet! A négyzet bal alsó pontja 2,1. A képernyő mérete 12x9 mm.

Command: LINE ↵ 1. LINE Specify first point: 2,1 ↵ 2. Specify next point or [Undo]: 1 ↵ 3. Specify next point or [Undo]: 1 ↵ 4. Specify next point or [Close/Undo]: 1 ↵ 5. Specify next point or [Close/Undo]: 1 ↵ 6. Specify next point or [Close/Undo]: ↵	• A 4. lépésnek megfelelő iránykijelölés

F10 – polár követés ki/be kapcsolása

Bekapcsolt állapot nem korlátozza a szátkereszt mozgását, de az előre beállított szögértéket illetve annak egész számú többszörösét pontozott vonal és egy információs téglalap jelzi, így a kívánt haladási irány egyértelműen kiválasztható.

Az információs téglalap tartalma: Polar : + a bázisponttól vett relatív polár koordináták értéke.

Ha a haladási irányt az egérrel kijelöltük, akkor a parancssorba elegendő egy távolságot megadnunk a következő pont eléréséhez.

Az előzetes szögérték a Polar Tracking párbeszédablakon állítható be.

A Polar Tracking párbeszédablak elérése:

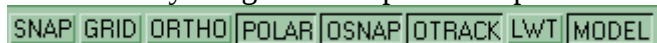
Tools / Drafting Settings..

Command: OSNAP vagy csak OS

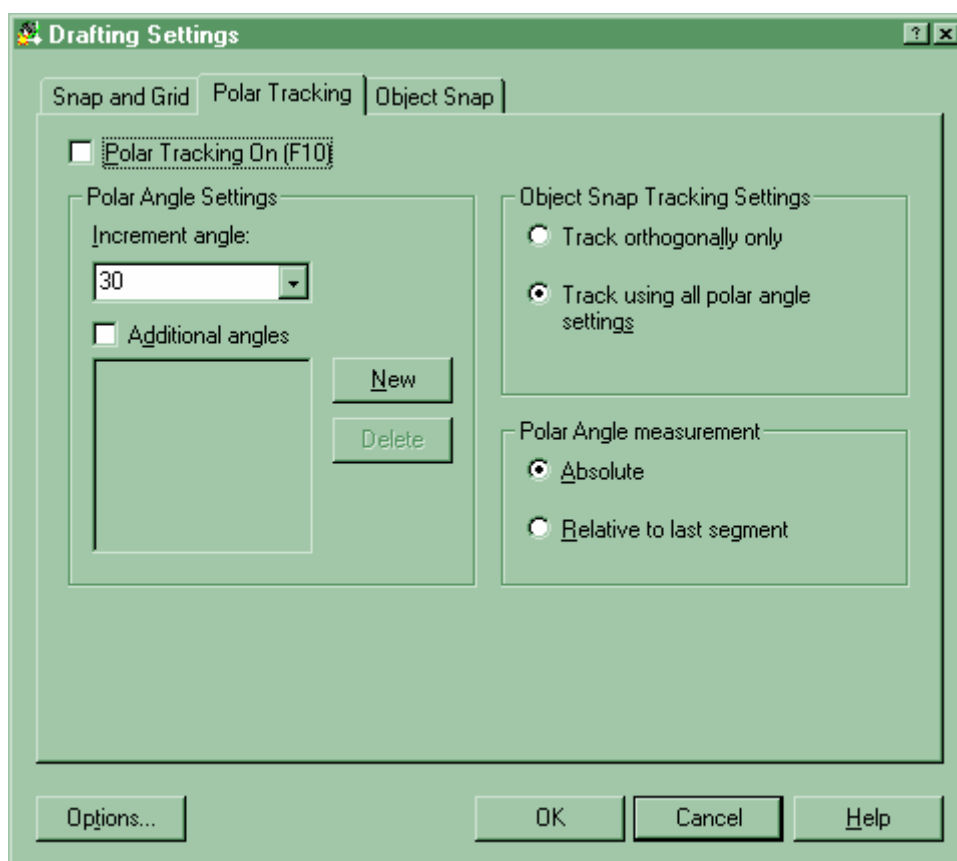
Shift billentyű + jobb oldali egérgomb / Osnap Settings...

Képernyőmenünél * * * * / Osnaps... - alul az Assist és Last felett

- A jobb felső sarokban a Polar Tracking On [F10] melletti kijelölő négyzet mutatja, hogy a polár követés ki- vagy bekapcsolt állapotban van.
- Az állapotsor szintén tájékoztat, hogy ki- vagy bekapcsolt állapotban van-e a polár követés. Az ábrán a POLAR nyomógomb bekapcsolt állapotban van.

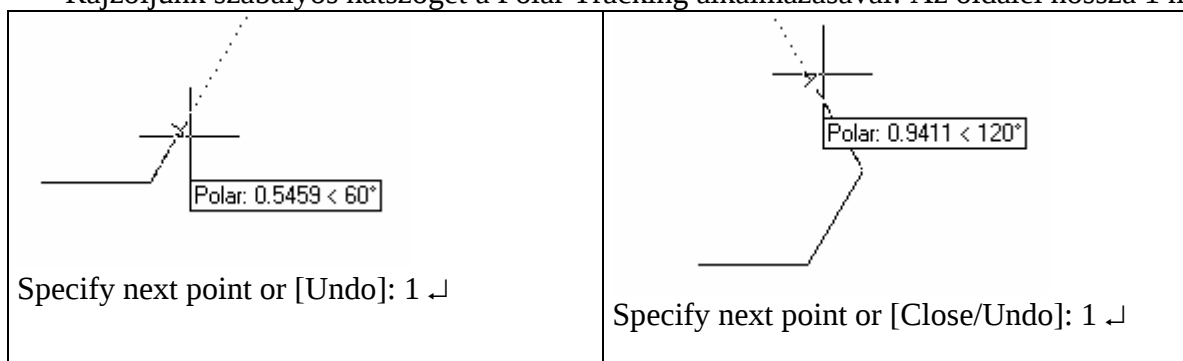
- A következő feladathoz jelöljük be a Polar Tracking párbeszédablakon 30° - ot, illetve kapcsoljuk be a Track using all polar angle settings rádiógombot! / Lásd ábra! /

39. ábra

Feladat

- Rajzoljunk szabályos hatszöget a Polar Tracking alkalmazásával! Az oldalél hossza 1 mm.

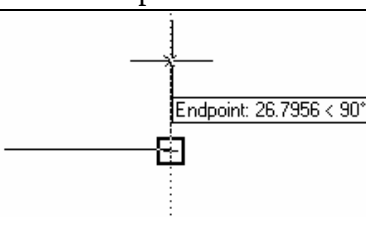
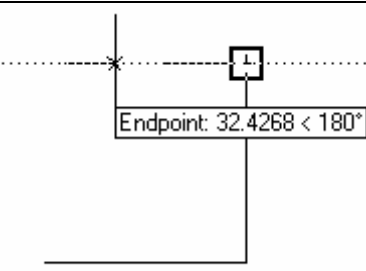
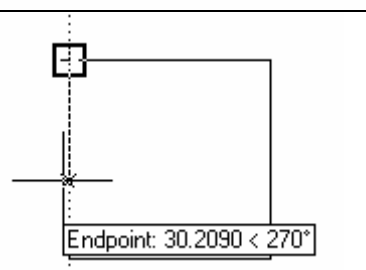
F11 - tárgyraszter követés ki/be kapcsolása

- A jobb felső sarokban az Object Snap Tracking melletti kijelölő négyzet / Lásd 8. oldalon /, illetve az állapotsorban az OTRACK nyomógomb mutatja, hogy a tárgyraszter követés ki- vagy bekapcsolt állapotban van.
- Ha bekapcsolt állapotban van, akkor pl egy egyenes rajzolásánál egy újabb pontot tudunk felvenni egy másik vagy ugyanazon vonalelem valamelyik nevezetes pontjához /Endpoint, Midpoint, stb./ viszonyítva.
- Használatánál előzetesen be kell állítani az Object Snap párbeszédablakon legalább egy kiválasztási pontot és figyelembe kell venni a Polar Tracking párbeszédablaknál beállított követési szög értékét!

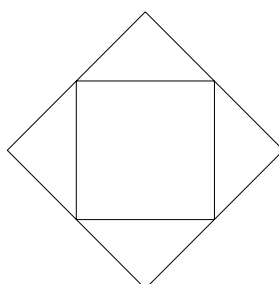
- Ha az F11 funkcióbillentyűvel bekapcsoljuk a tárgyraszter követést, akkor az elfogadott haladási irányt pontozott vonal és egy információs téglalap jelzi. Az információs téglalap tartalmazza a megragadott ponttípus nevét /Endpoint, Midpoint, stb./ és a bázisponttól vett relatív polár koordináták értékét.
- A következő példánál csak az Endpoint volt beállítva, a követési szög pedig 90° volt..

Feladat

1. Rajzoljunk 50 mm oldalélű négyzetet az Object Snap Tracking felhasználásával!

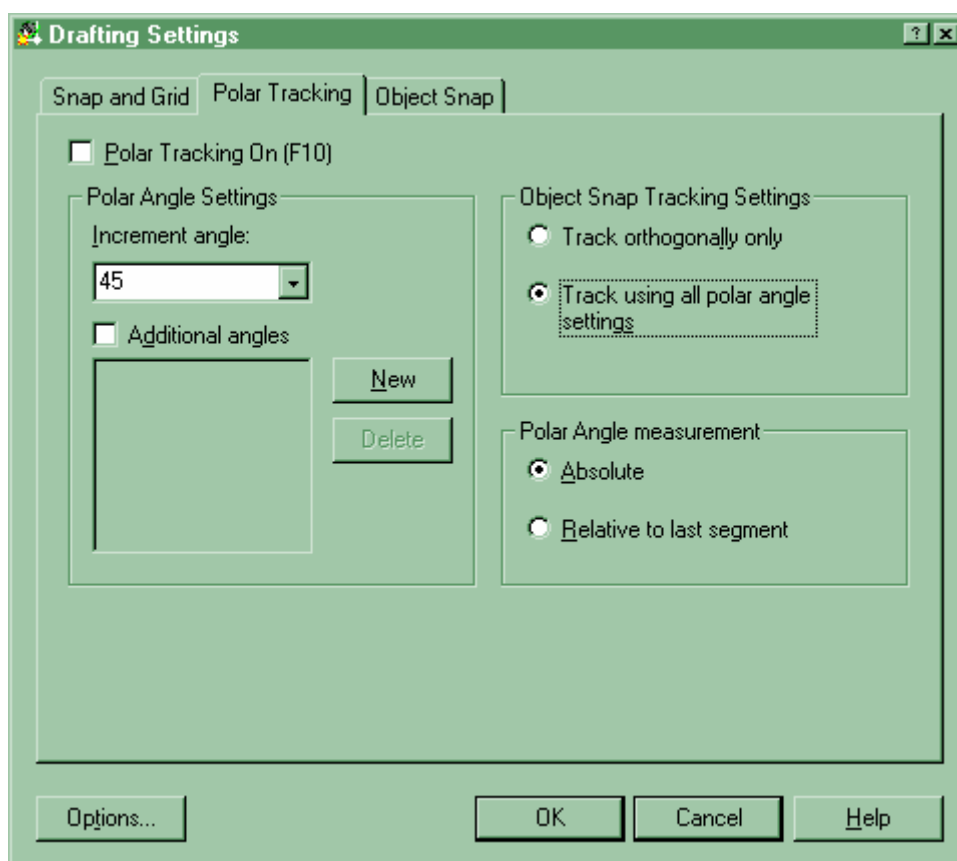
1. Command: LINE ↵ LINE Specify first point: 100,100 ↵	Az első pont koordinátái
2. Specify next point or [Undo]: @50,0 ↵	A második pont koordinátái
3. Közelítsük a kurzort az egyenes végpontjához, majd ha megjelent a végpontot érzékelő jel, akkor mozgassuk függőlegesen felfelé – a kívánt haladási iránynak megfelelően - az egeret! A parancssorba írjuk be a távolságot: Specify next point or [Undo]: 50 ↵	
4. Most a kurzorral az ábrán látható végpontot és követési irányt jelöljük ki, majd a parancssorba ismételten beírjuk a távolságot: Specify next point or [Close /Undo]: 50 ↵	
5. Az ábra szerinti haladási iránnyal megismételjük az előző lépést: Specify next point or [Close /Undo]: 50 ↵	

2. Rajzoljunk a négyzet köré egy másik négyzetet az ábrán látható módon!

40. ábra

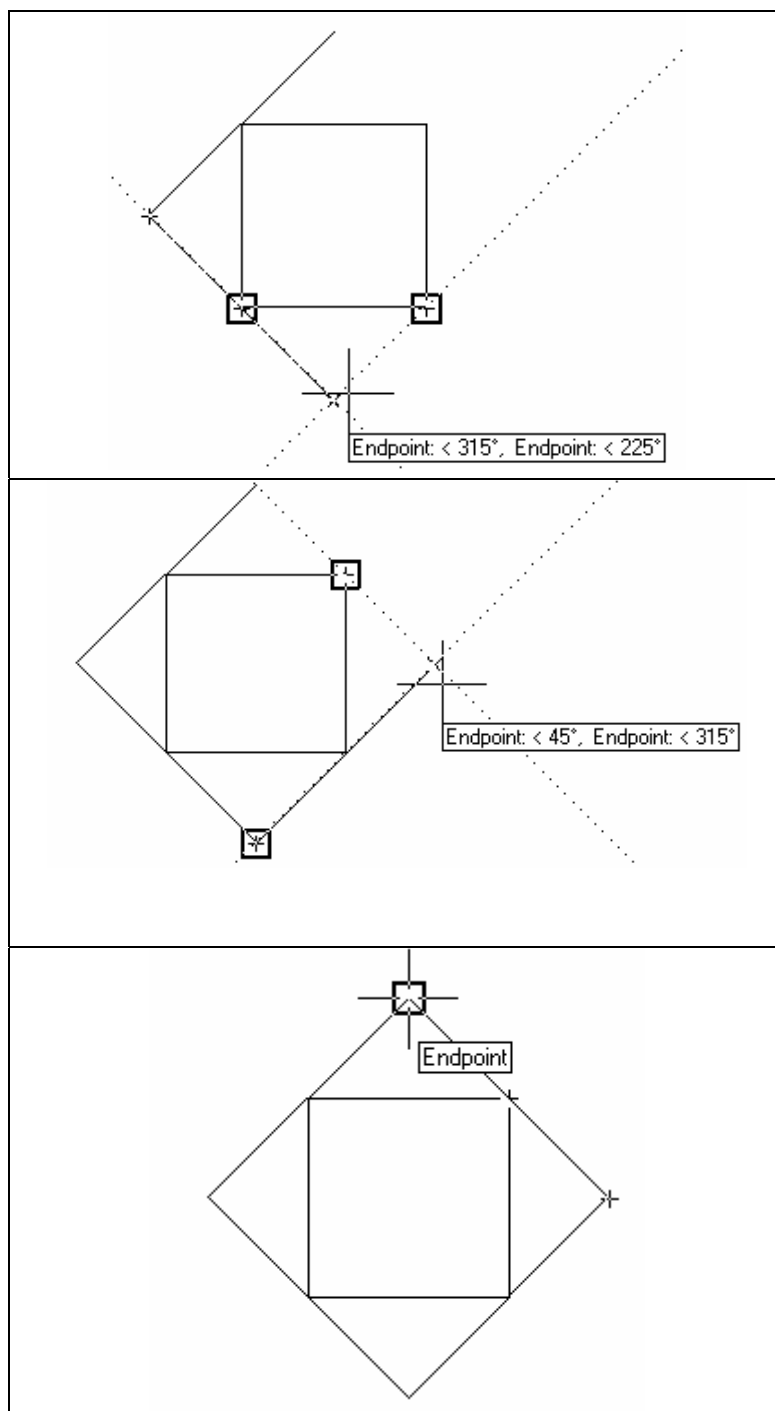
- Az előző feledatnál a tárgyraszter követés csak vízszintes és függőleges irányban működött. Jelöljük be a Polar Tracking párbeszédablakon 45° - ot, illetve kapcsoljuk be a Track using all polar setting rádiógombot! / Lásd ábra! /

41. ábra

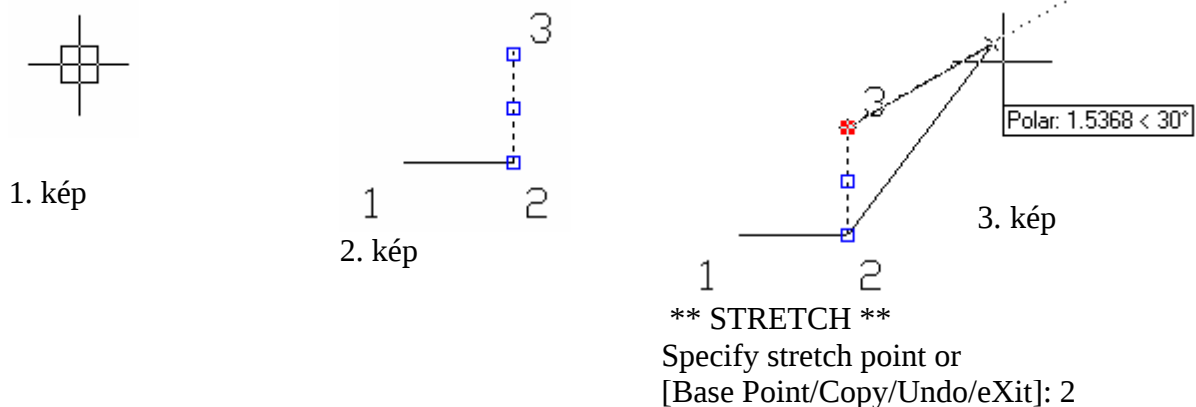
1. Command: LINE LINE Specify first point Jelöljük ki a négyzet egyik oldalának mindkét végpontját, majd az ábrán látható helyzet elérése után az egér bal gombjának lenyomásával rögzítsük a kijelölt pontot!	
2. Specify next point or [Undo]: - Jelöljük ki a négyzet következő oldalának végpontjait! - Keressük meg a követő egyenesek ábra szerinti metszéspontját! - Rögzítsük a kijelölt pontot!	

- A további lépések az ábrák alapján követhetők

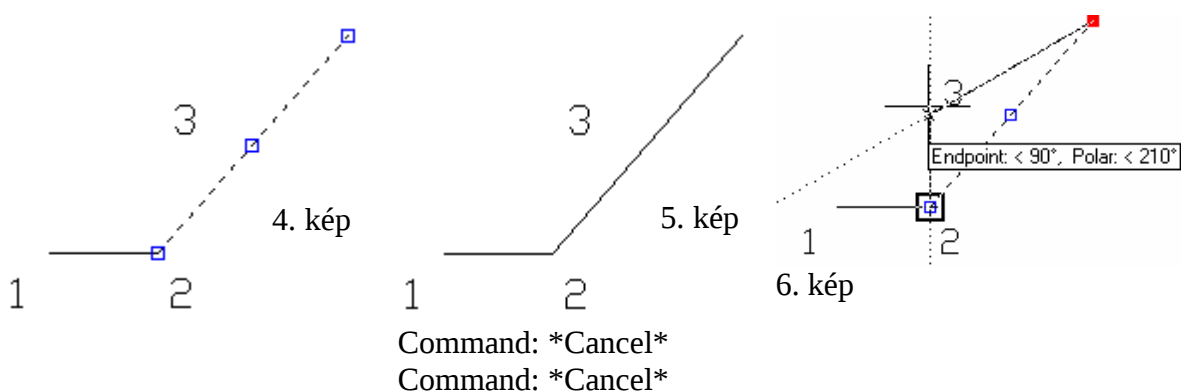

Fogók /Grips/ használata

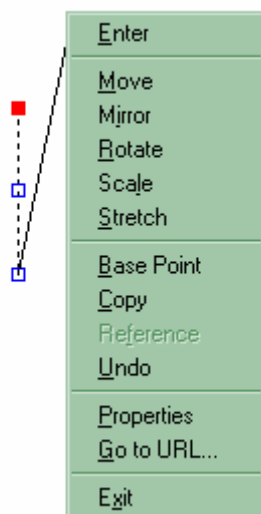
Ha a parancssor üres /a Command: után nics semmi/, akkor a szálkereszt egy céldobozt is tartalmaz /1. kép/. Amikor a céldobozt rávisszük egy rajzelemre és az egérrel rákattintunk, akkor azon kis négyzetek, úgynevezett Fogók /Grips/ jelennek meg a rajzelem geometriailag jellemző pontjain /2. kép/. A 3. pontot /valamelyik szélső pontot/ kijelölve a fogópont színe pirosra változik és a piros pont elmozdítható /3. kép/. A közölt ábrán a Polar Követést felhasználva az elmozdítás iránya 30° , a távolság pedig a parancssornál pontosan megadható pl.: 2. A távolság megadása után a Fogók még láthatók /4. kép/. A láthatóság megszüntethető, ha kétszer lenyomjuk az ESC billentyűt /5. kép/.

A 6. kép azt mutatja, hogy a polár követés és a tárgyraszter követés egyidejű alkalmazásával hogyan lehetett az visszaállítani az előző állapotot.

- A fogóval végezhető geometriai szerkesztésekről tájékozódhatunk, ha a piros fogópont megjelenése után megnyomjuk a jobboldali egérgombot.

42. ábra

- A COPY, MOVE, MIRROR, ROTATE, SCALE, STRETCH önálló szerkesztési parancsként is használhatók.

COPY - vonalelemek, rajzobjektumok másolása

Command: **COPY** ↵

Select objects: 1 found - kijelölés

Select objects: - a kijelölés lezárása

Specify base point or displacement, or [Multiple]: - a bázispont kijelölése [többszöri másolás]

Specify second point of displacement or <use first point as displacement>: - a bázispont új helyének kijelölése.

A kijelölt két pont határozza meg az eltolás vektorát. A COPY parancsnál a régi és az új rajzobjektum is megmarad.

MOVE - vonalelemek, rajzobjektumok mozgatása

Command: **MOVE** ↵

Select objects: 1 found - kijelölés

Select objects: - a kijelölés lezárása

Specify base point or displacement: - a bázispont kijelölése

Specify second point of displacement or <use first point as displacement>: - a bázispont új helyének kijelölése.

MIRROR - vonalelemek, rajzobjektumok tükrözése

Command: **MIRROR** ↵

Select objects: 1 found - kijelölés

Select objects: - a kijelölés lezárása

Specify first point of mirror line: - a tükrözési vonal első pontja

Specify second point of mirror line: - a tükrözési vonal második pontja

Delete source objects? [Yes/No] <N>: - a régi objektumot letörölje [Igen / Nem] <N>

ROTATE - vonalelemek, rajzobjektumok forgatása

Command: **ROTATE** ↵

Current positive angle in UCS: ANGDIR=counterclockwise ANGBASE=0 – tájékoztat arról, hogy a pozitív szög az óramutató járásával ellentétes, a 0° a 3 óra irányában van

Select objects: 1 found - kijelölés

Select objects: - a kijelölés lezárása

Specify base point: - a bázispont kijelölése

Specify rotation angle or [Reference]: -90 – az elforgatás szöge

SCALE - vonalelemek, rajzobjektumok nagyítása, kicsinyítése

Command: **SCALE** ↵

Select objects: 1 found - kijelölés

Select objects: - a kijelölés lezárása

Specify base point: - a bázispont kijelölése

Specify scale factor or [Reference]: 2 – a szorzófaktor megadása

STRETCH - vonalelemek, rajzobjektumok nyújtása, zsugorítása

Command: **STRETCH** ↵

Select objects to stretch by crossing-window or crossing-polygon... – a kijelölést jobbról balra nyitott ablakkal, un. keresztező ablakkal végezzük „crossing-window”

Select objects: Specify opposite corner: 1 found - kijelölés

Select objects: - a kijelölés lezárása

Specify base point or displacement: - a bázispont kijelölése

Specify second point of displacement: - a bázispont új helyének kijelölése.

TRIM - vonalelemek, rajzobjektumok metszése, levágása

Command: **TRIM** ↵

Current settings: Projection=UCS Edge=Extend – aktuális beállítás

Select cutting edges ... – először a vágóélt jelöljük ki

Select objects: 1 found ↵ - a vágóél kijelölése

Select objects: - a kijelölés lezárása

Select object to trim or [Project/Edge/Undo]: - a levágni kívánt rész kijelölése

Select object to trim or [Project/Edge/Undo]: ↵ - kilépés a parancsból

EXTEND - vonalelemek meghosszabbítása

Command: **EXTEND** ↵

Current settings: Projection=UCS Edge=Extend – aktuális beállítás

Select boundary edges ... – először a határoló vonalat jelöljük ki

Select objects: 1 found – a határoló vonal kijelölése

Select objects: ↵ - a kijelölés befejezése

Select object to extend or [Project/Edge/Undo]: - a meghosszabbítandó él kijelölése

Select object to extend or [Project/Edge/Undo]: ↵ - kilépés a parancsból

OFFSET - vonalelemek párhuzamos és koncentrikus másolása

Command: **_OFFSET** – ikon parancs

Specify offset distance or [Through] <Through>: 1 ↵ a párhuzamosok távolsága pl.: 1 mm

Select object to offset or <exit>: - a másolni kívánt rajzelem kijelölése

Specify point on side to offset: - a másolási oldal kijelölése

Select object to offset or <exit>: ↵ - kilépés a parancsból

Command: **_OFFSET** – ikon parancs

Specify offset distance or [Through] <1.0000>: T ↵ - opció- kiválasztás, a párhuzamos rajzolása egy adott ponton keresztül

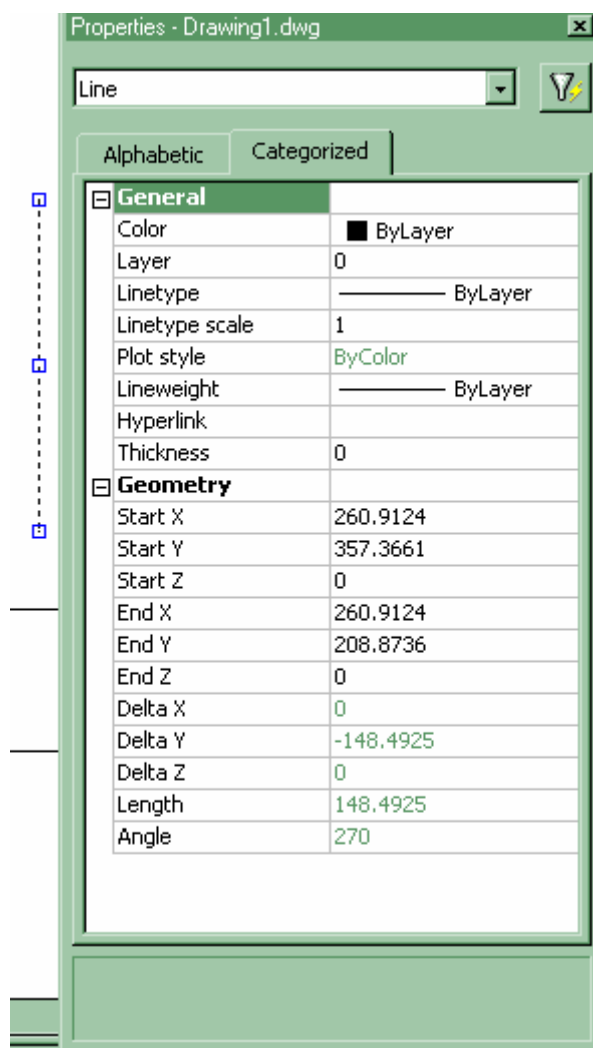
Select object to offset or <exit>: -- a másolni kívánt rajzelem kijelölése

Specify through point:

Select object to offset or <exit>:

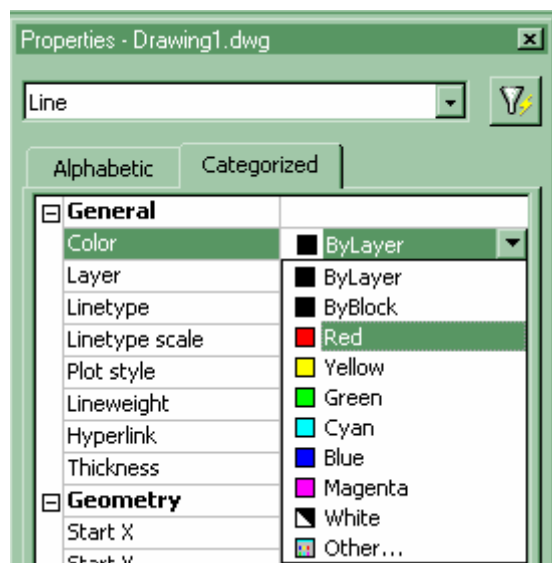
Properties.. - a rajzelemek tulajdonságainak megváltoztatása

- Használhatjuk a Fogóval kijelölt rajzelemnél is.

43. ábra

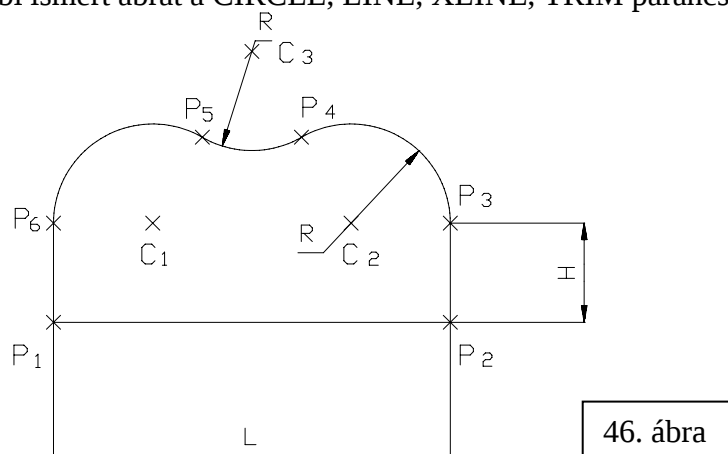
- Ha a vonal színén akarunk változtatni, akkor rá kell kattintanunk a Color sorra, ki kell nyitni a legördülő menüt és ki kell választani a megfelelő színt.

44. ábra

Feladat:

- Rajzoljuk le az alábbi ismert ábrát a CIRCLE, LINE, XLINE, TRIM parancs segítségével!

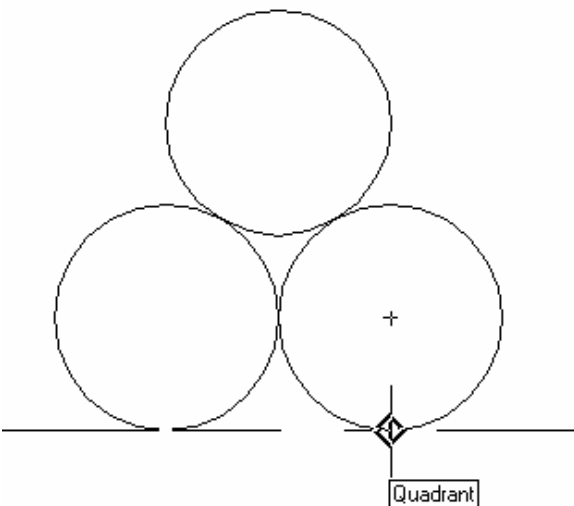
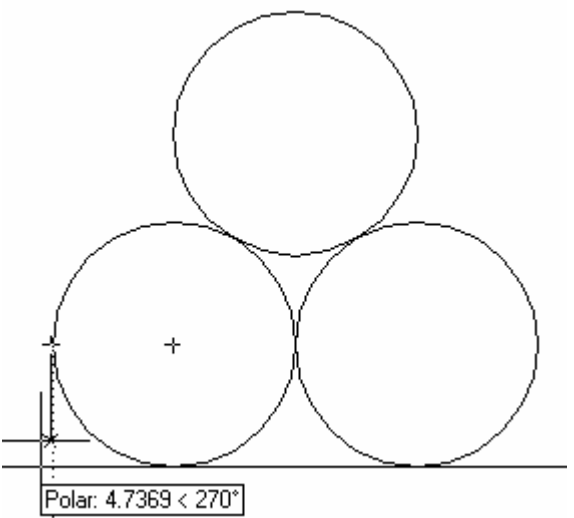
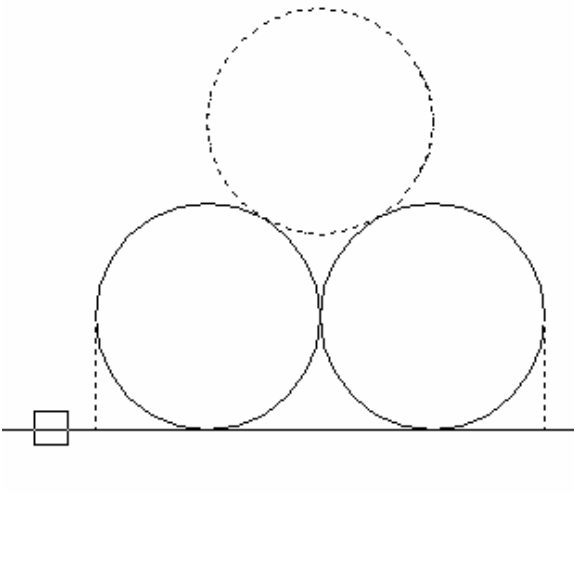

Az ábrán bejelölt értékek közül adott: $R = 6 \text{ mm}$, $H = 6 \text{ mm}$. Az L kiadódó méret $L = 4 R$.

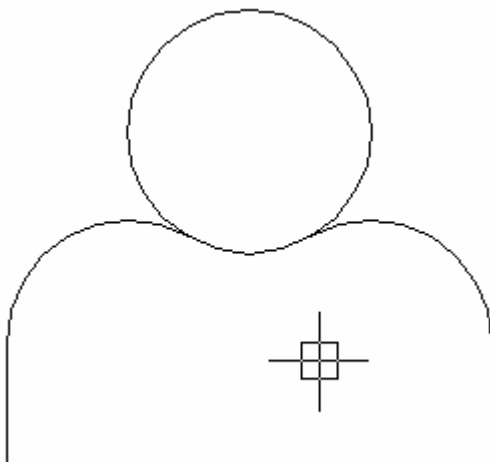
Megoldás:

- Kapcsoljuk be a Tárgyraszter követést! Előzetesen a Polar Tracking párbeszédablaknál 30° -ot, az Object Snap párbeszédablaknál pedig a Quadrant és a Centerpoint keresését állítsuk be!

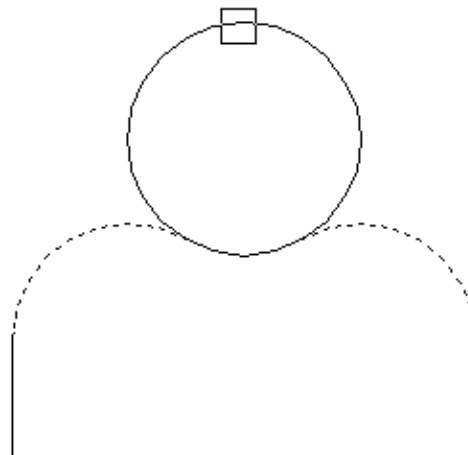
Command: CIRCLE ↵ Specify center point for circle or [3P/2P/Ttr (tan tan radius)]: - a középpont kijelölése Specify radius of circle or [Diameter] <6.0000>: ↵ - a felkínált rádiusz elfogadása Command: ↵ - a kör parancsismétlése CIRCLE Specify center point for circle or [3P/2P/Ttr (tan tan radius)]: 6 – távolság megadás az ábra szerinti tárgyraszter követésnél Specify radius of circle or [Diameter] <6.0000>: ↵ - a felkínált rádiusz elfogadása	
Command: ↵ a kör parancsismétlése CIRCLE Specify center point for circle or [3P/2P/Ttr (tan tan radius)]: 12 – távolság megadás az ábra szerinti tárgyraszter követésnél Specify radius of circle or [Diameter] <6.0000>: ↵ - a felkínált rádiusz elfogadása	

Command: xline ↵ Specify a point or Hor/Ver/Ang/ Bisect/ Offset]: h – a vízszintes opció kiválasztása Specify through point:- a negyedelő pont kiválasztása az ábra szerint Specify through point: *Cancel*	
Command: LINE ↵ Specify first point: :- a negyedelő pont kiválasztása az ábra szerint Specify next point or [Undo]: 6 – távolság megadás az ábra szerinti tárgyraszter követésnél Specify next point or [Undo]: ↵ - kilépés Ugyanezt a másik oldalon is meg kell ismételni!	
Command: trim ↵ Current settings: Projection=UCS Edge=Extend Select cutting edges ... Select objects: 1 found – első vágóél – lásd ábrán pontozott vonallal Select objects: 1 found, 2 total – második vágóél Select objects: 1 found, 3 total – harmadik vágóél Select objects: ↵ a vágóél kijelölésének befejezése Select object to trim or [Project/Edge/Undo]: a levágni kívánt rész kijelölése / lásd ábrát	

A levágott vonalak után az ábrán látható részek maradtak meg.

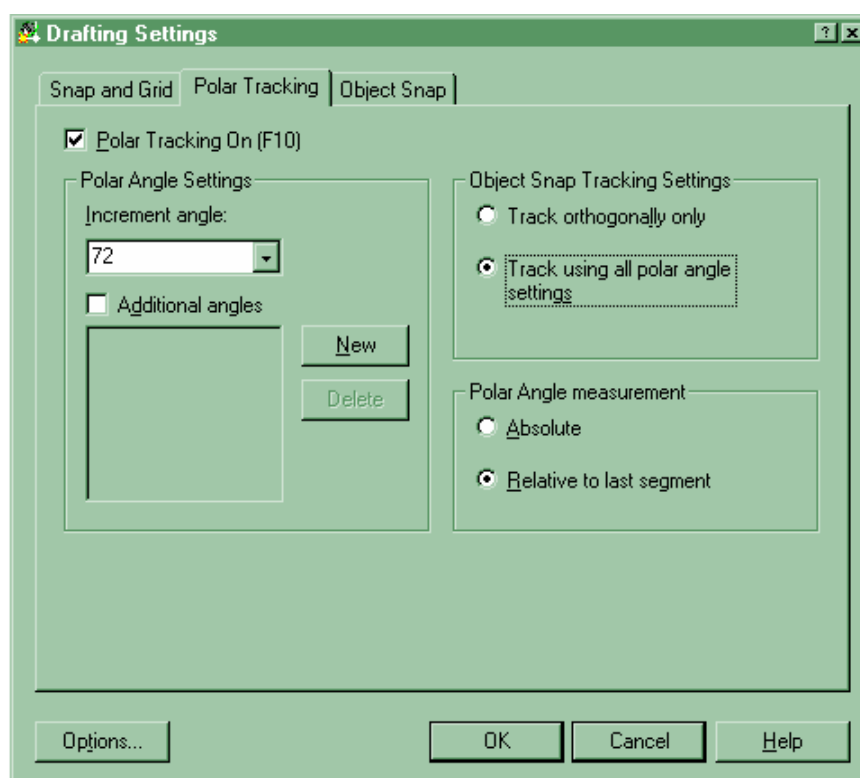
A felső kör felesleges részét újabb vágóélek kijelölésével távolíthatjuk el:

Feladat:

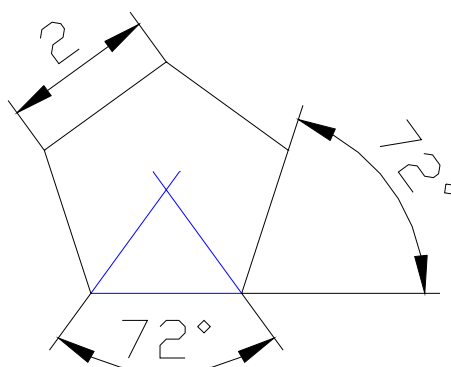
Rajzoljunk szabályos ötszöget Polar Tracking alkalmazásával!

- Állítsuk be a megfelelő értékeket! A szög értéke legyen 72° , és a polár szög az előző vonalhoz viszonyítva legyen megadva ! /Relative to last segment/

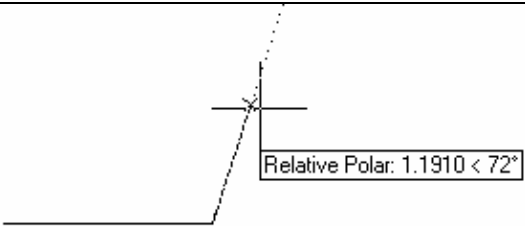
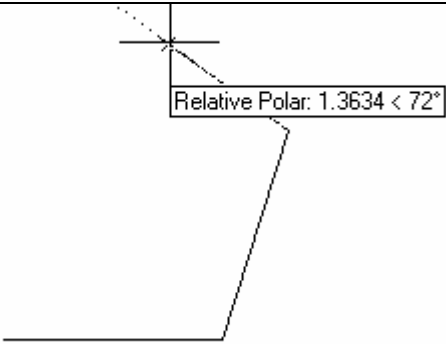
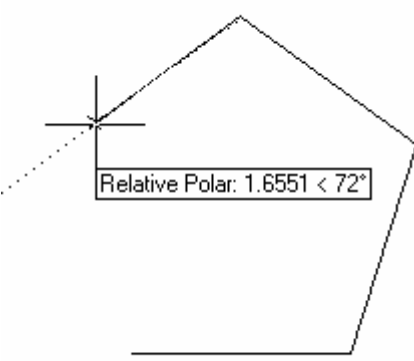
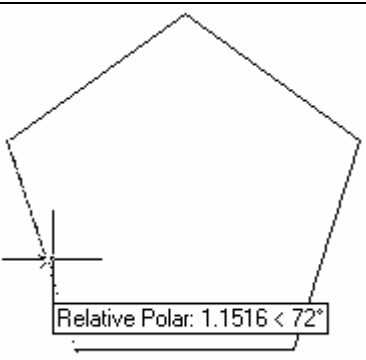

47. ábra

- A relatív szög az alábbi ábrán értelmezhető. Ha a vízszintes oldalél jobb oldali pontjánál képzeletben meghosszabbítjuk a vonalat, akkor a megadott relatív szög ezzel a vonallal az óramutató járásával ellentétes irányban 72° -ot zár be.

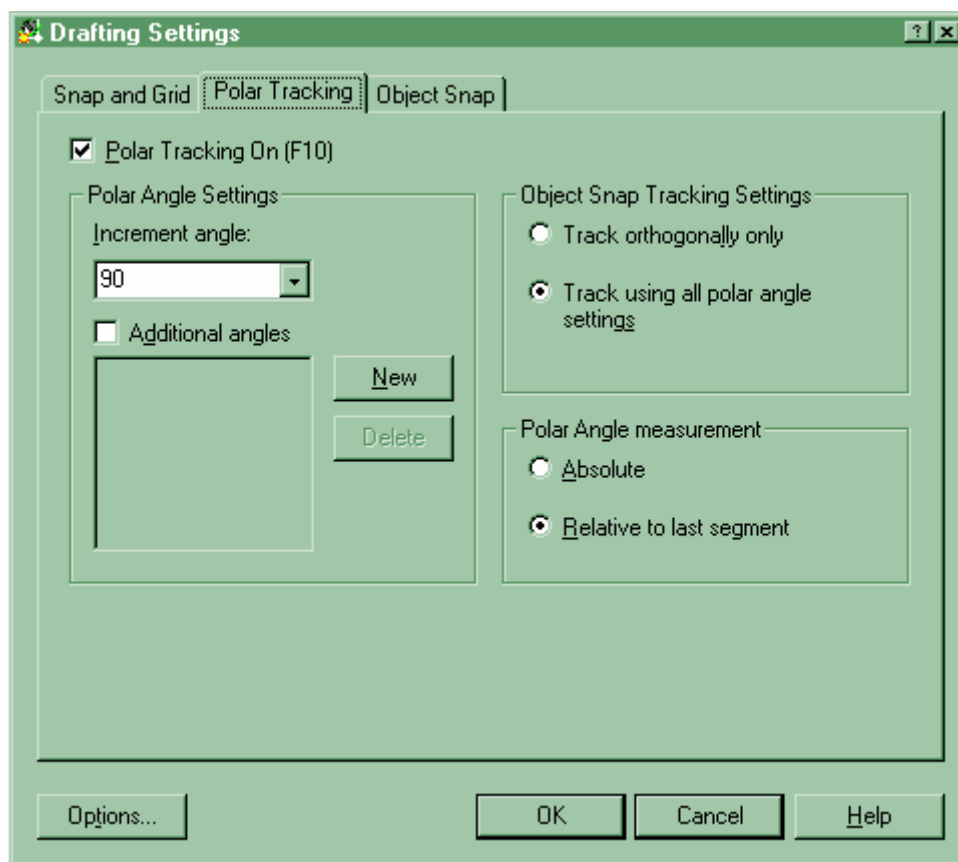
48. ábra

Command: <code>_line</code> Specify first point: - kezdőpont Specify next point or [Undo]: 2 ↵ - vízszintesen 2 egység Specify next point or [Undo]: 2 ↵ - az ábra szerinti irányban 2 egység	Specify next point or [Undo]: 2 ↵ - az ábra szerinti irányban 2 egység
Specify next point or [Undo]: 2 ↵ - az ábra szerinti irányban 2 egység	Specify next point or [Undo]: 2 ↵ - az ábra szerinti irányban 2 egység

Szerkesszünk a szabályos ötszögbe egy oldala és a középpontja által meghatározott háromszöget!

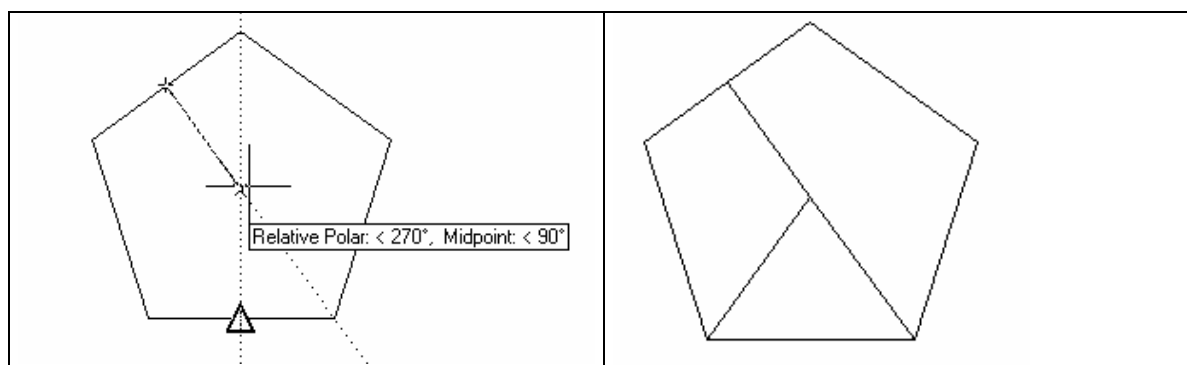
- Először határozzuk meg a szabályos ötszög középpontját. / A középpont az oldalfelező merőlegesek metszéspontjában van. /

- A szakaszfelező merőleges rajzolásához állítsuk be Polar Tracking párbeszédablaknál a 90° -ot, ill. relatív polár szögérték!

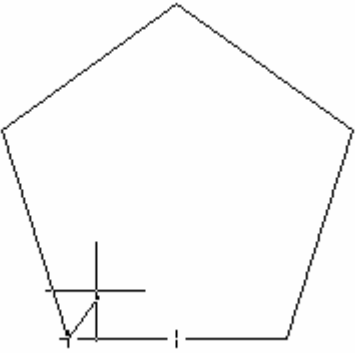
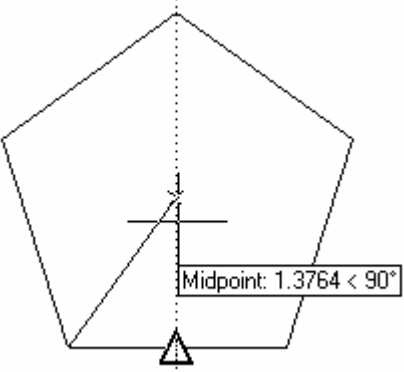
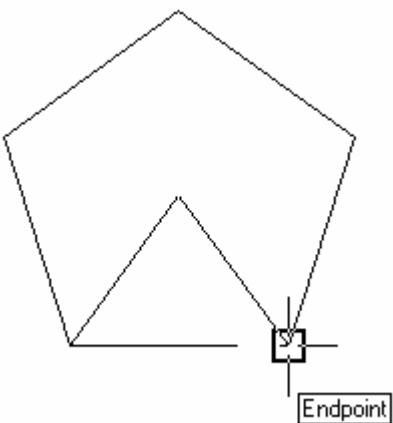

49. ábra

- Az egyenes rajzolásánál első pontként jelöljük ki az ötszög valamelyik nem vízszintes oldalát a Midpoint keresővel, majd a bekapcsolt Polar Tracking /F10/ és Object Snap Tracking /F11/ üzemmódban keressük meg a középpontot! A keresést az teszi lehetővé, hogy a Polar Tracking a kijelölt oldalra szakaszfelező merőlegest – relatív 270° -os egyenest – állít, az Object Snap Tracking pedig a Midpointot felismerve automatikusan kijelöli a függőleges / 90° -os/ irányt. A középpontból kiindulva a háromszög oldalai már megrajzolhatók. A jobb oldali ábráról a felesleges részt még le kell vágni.

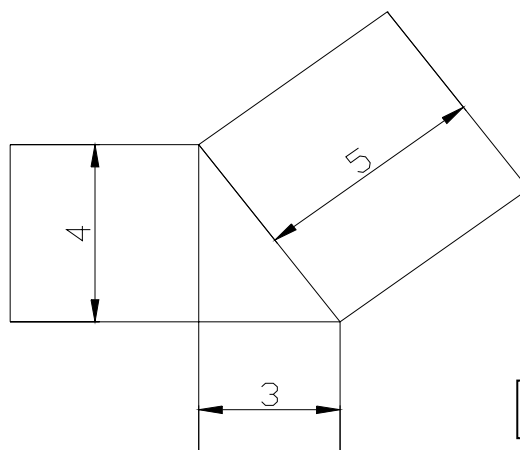

- Ennél rövidebb megoldáshoz jutunk, ha a szögfelező ismert - 54° -os értékét is felhasználjuk. A Polar Tracking párbeszédablak beállítása változatlan marad.

Command: LINE ↵ Specify first point: Endpoint Specify next point or [Undo]: <54 ↵ - a helyszínen adunk meg egy szögértéket. Angle Override: 54 – a program tájékoztat arról, hogy egyszeri alkalomra szögértéket átírtuk, ezek után a lekötött haladási irány 54° lesz.	
Specify next point or [Undo]: - az Object Snap Tracking automatikusan felismeri a Midpointot, a beállított 90°-os irányt kijelöli és az 54°-os egyenes valamint a 90°-os pontozott egyenes metszéspontja lesz az ötszög középpontja.	
Specify next point or [Undo]: ↵ Endpoint Specify next point or [Close/Undo]: ↵	

Feladat:

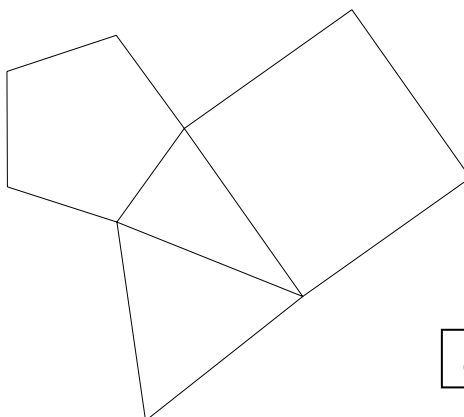
Rajzoljuk le az alábbi ábrát! Használjuk a Tracking üzemmódokat!

50. ábra

Feladat:

Vegyünk fel egy tetszés szerinti háromszöget, majd rajzoljunk az oldalai köré szabályos háromszöget, négyszöget, ötszöget az ábrán látható módon!

51. ábra

- A megoldáshoz használjuk a CAL parancsot és a, b, c AutoLISP változókat valamint a Polar Tracking üzemmódot relatív szögértékek kijelölésével!

Command: **cal** ↵ - bővebben lásd HELP

>> Expression: **a=dist(end,end)**

>> Select entity for END snap: Endpoint kiválasztása az Osnap menüből /az előzetes beállítás itt nem érvényes/

_endp of - Endpoint kijelölése

>> Select entity for END snap: Endpoint kiválasztása az Osnap menüből

_endp of - Endpoint kijelölése

3.75629 – a végpontok távolsága, amit “a” AutoLISP változóként a program megőrzött

Command: **LINE** ↵ - az egyenes

LINE Specify first point: Endpoint – a négyzet rajzolásához először jelöljük ki a háromszög megfelelő oldalának végpontját

Specify next point or [Undo]: **!a** - a Polar Tracking üzemmódban a 90°-os haladási irány felvétele után az AutoLISP változó értékét -mint távolságot- átadjuk

3.75629

Specify next point or [Undo]: **!a** – az előzőek értelemszerű ismétlése

3.75629

Specify next point or [Close/Undo]: **!a** — az előzőek értelemszerű ismétlése

3.75629

Specify next point or [Close/Undo]: ↵ – kilépés a LINE parancsból

Az ötszögnél és a háromszögnél a megoldás hasonló, csak a Polar Tracking párbeszédablaknál 72° -os, illetve 60° -os szöget kell beállítani!

Összetett vonalelemek

PLINE - vonallánc rajzolása

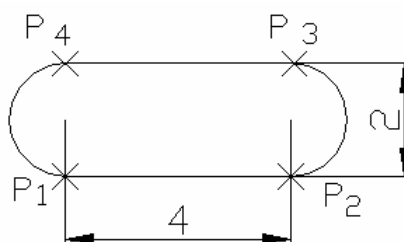
- Polyline

Command: Pline /vagy csak pl/

Jellemzői:

- egyenesekből és körívekből álló, összefüggő vonalat /vonalláncot/ lehet vele rajzolni,
- a körívrajzolásnál az ARC rajzolási mód opciói megfelelnek az ARC parancs opcióinak,
- állítható a vonalvastagsága / Width, Halfwidth /,
- alapértelmezésnél a vonalvastagság = 0,
- a vastagított vonal rajzolható üresen és kitöltve - FILL ON / FILL OFF
- többszerkeszthető - EDIT / PEDIT ,
- felrobbantva egyszerű vonalelemeket kapunk / LINE, ARC / ,
- 2D – s vonalelem

Példa:

52. ábra

Megoldás:

Command: **_pline** ↵

Specify start point: - kezdőpont - **P1**

Current line-width is 0.0000 – aktuális vonalvastagság

Specify next point or [Arc/Close/Halfwidth/Length/Undo/Width]: - a következő pont megadása – **P2**

Specify next point or [**A**rc/Close/Halfwidth/Length/Undo/Width]: **A** ↵ - váltás körívrajzolásra

Specify endpoint of arc or [Angle/CENter/CLOse/Direction/Halfwidth/LIne /Radius/

Second pt/Undo/Width]: a következő pont megadása **P3**

Specify endpoint of arc or [Angle/CENter/CLOse/Direction/Halfwidth/**L**ine/Radius/

Second pt/Undo/Width]: **L** ↵ – váltás egyenes rajzolásra

Specify next point or [Arc/Close/Halfwidth/Length/Undo/Width]: - a **P4** megadása

Specify next point or [**A**rc/Close/Halfwidth/Length/Undo/Width]: **A** ↵ váltás körívrajzolásra

Specify endpoint of arc or [Angle/CENter/CLOse/Direction/Halfwidth/LIne/Radius/

Second pt/Undo/Width]: - a **P1** megadása

Specify endpoint of arc or [Angle/CENter/**C**LOse/Direction/Halfwidth/LIne/Radius/

Second pt/Undo/Width]: **CL** ↵ - CLOSE

Az opciók jelentése egyenes rajzolásnál:

[Arc/Close/Halfwidth/Length/Undo/Width]

Jelölés	Jelentés
Arc	- a körív rajzolási mód kiválasztása
Close	- az aktuális pontot összeköti a kezdőponttal
Halfwidth	- a vonalvastagság állítása a vastagság felének megadásával
Length	- szakasz rajzolása adott hosszúsággal és előzetes iránnyal
Undo	- a vonallánc utolsó elemének törlése a Pline utasításon belül
Width	- a vonalvastagság állítása

Az ARC üzemmódban előforduló további opciók:

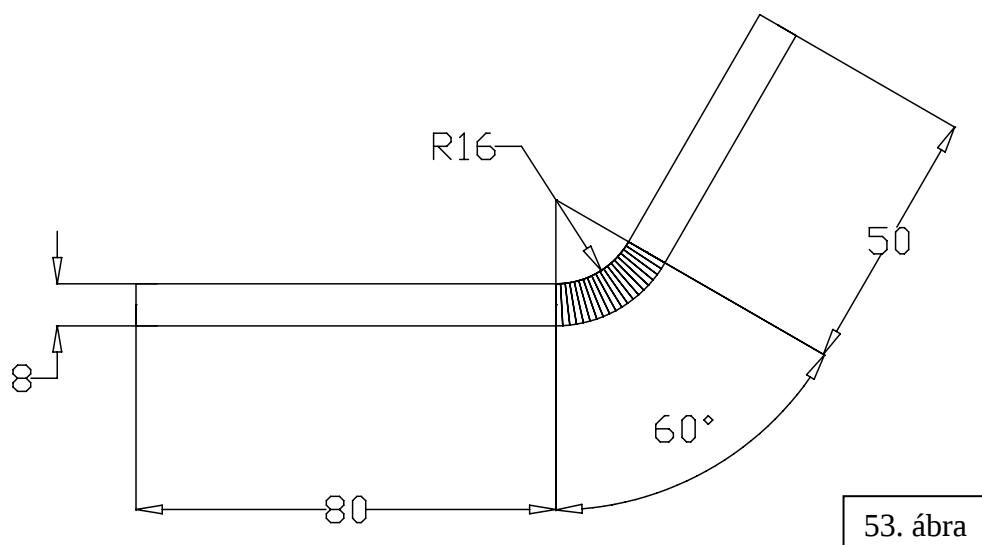
[Angle/CEnter/CLose/Direction/Halfwidth/Line/Radius/Second pt/Undo/Width]:

Jelölés	Jelentés
Angle	- a körív középponti szöge
CEnter	- középpont
CLose	- az aktuális pontot összeköti a kezdőponttal
Direction	- kezdési irány
Halfwidth	- a vonalvastagság állítása a vastagság felének megadásával
Line	- egyenes rajzolási mód kiválasztása
Radius	- a körív sugara
Second pt	- a 3 ponttal rajzolt körív második pontja
Undo	- a vonallánc utolsó elemének törlése a Pline utasításon belül
Length	- a körívhez tartozó húr hossza *
Width	- a vonalvastagság állítása

* - a körív rajzolás során csak bizonyos esetekben fordul elő

Gyakorló feladatok:

Rajzoljuk meg PLINE vonallal egy hajlított lemezt oldalnézeti képét az alábbi ábra szerint. A lemez vastagságát a vonal vastagságával adjuk meg, a vastagított vonalat üresen ábrázoljuk! - FIL / OFF

Megoldás A3 - as rajzlapméreten:

Command: **Fill** ↵

ON / OFF <ON> : OFF ↵

Command: **pl** ↵ - pline rövidített megadása

PLINE

Specify start point: 20,100 ↵ - kezdőpont

Current line-width is 0.0000 - ↵ alapértelmezés szerinti vonalvastagság

Specify next point or [Arc/Close/Halfwidth/Length/Undo/**Width**]: **w** ↵ - a vonalvastagság állítása

Specify starting width <0.0000>: 8 ↵ - a kezdeti vonalvastagság

Specify ending width <8.0000>: 8 ↵ - vonalvastagság a vonal végén

Specify next point or [Arc/Close/Halfwidth/Length/Undo/Width]: **@80,0** ↵

Specify next point or [**Arc**/Close/Halfwidth/Length/Undo/Width]: **a** ↵ a körív rajzolási opció kiválasztása

Specify endpoint of arc or [Angle/**C**enter/**C**lose/**D**irection/**H**alfwidth/**L**ine/**R**adius/

Second pt/Undo/Width]: **ce** ↵ a CEnter, azaz a középpont választása

Specify center point of arc: **@0,20** ↵ a megadott rádiushoz hozzá kell adni a vonalvastagság felét

Specify endpoint of arc or [**A**ngle/Length]: **a** ↵ az Angle opció kiválasztása

Specify included angle: 60 ↵ - a középponti szög értéke

Specify endpoint of arc or [Angle/**C**enter/**C**lose/**D**irection/**H**alfwidth/**L**ine/**R**adius/

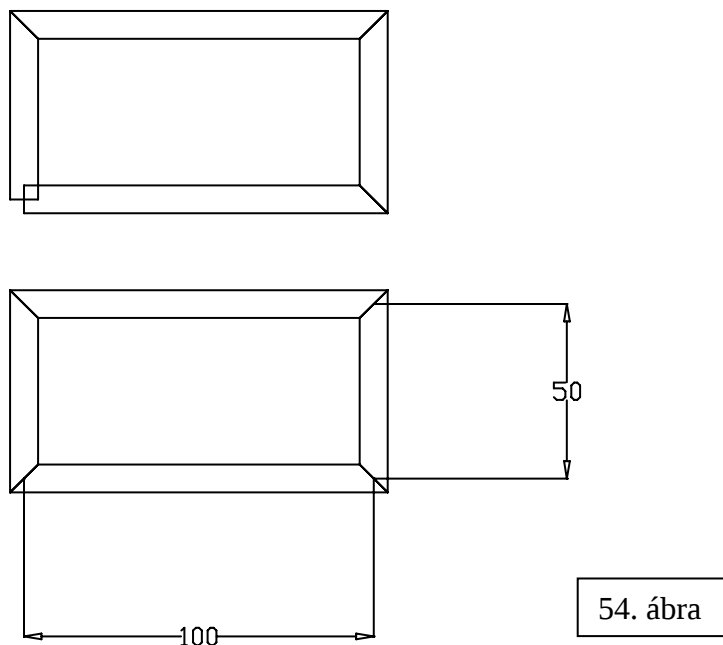
Second pt/Undo/Width]: **L** ↵ - a Line opció kiválasztása

Specify next point or [Arc/Close/Halfwidth/**L**ength/Undo/Width]: **L** ↵ - a Length opció kiválasztása, szakasz rajzolása adott hosszal és előzetes iránnyal. / Az előzetes irány a körív végpontjában az érintő iránya. /

Specify length of line: 50 ↵ - a szakasz hossza

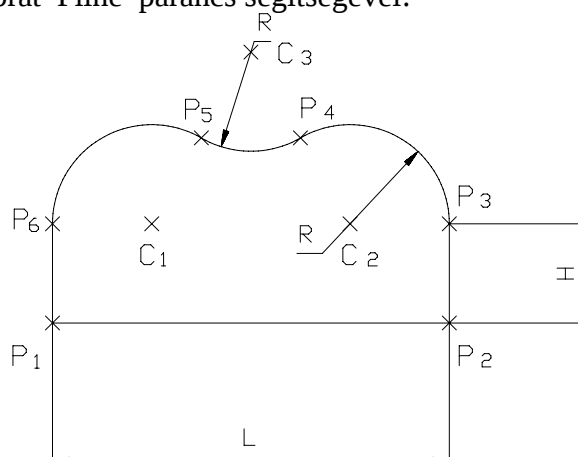
Specify next point or [Arc/Close/Halfwidth/Length/Undo/Width]: ↵ - Enter

Rajzoljunk az előző vonalvastagsággal téglalapot. A téglalap hossza 100 mm, a szélessége 50 mm. A két ábra abban különbözik, hogy az egyiknél a záró oldalt a CLOSE opcióval rajzoltuk, a másiknál pedig megadtuk a az utolsó pont koordinátáit, majd kiléptünk a PLINE rajzolásból.

Feladat:

- Rajzoljuk le a 46. ábrát Pline parancs segítségével!

Az ábrán bejelölt értékek közül adott: $R = 6 \text{ mm}$, $H = 6 \text{ mm}$. Az L kiadódó méret $L = 4 R$.

Szabályos sokszögek rajzolása

- POLYGON

Command: **POLYGON** / vagy csak **POL** /

Command: **polygon**

Enter number of sides <5>: - adja meg a sokszögek számát / a felkínált érték 5 /

Specify center of polygon or [**Edge**]: **e** - / Edge / sokszög rajzolása az oldalél megadásával

Specify first endpoint of edge: P_1 ↵

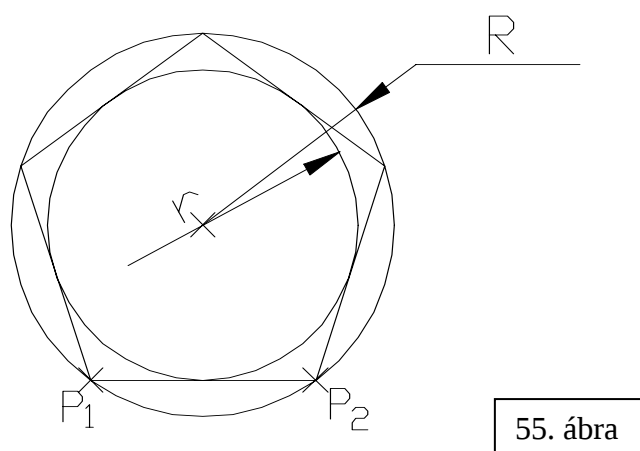
Specify second endpoint of edge: P_2 ↵

Enter an option [Inscribed in circle/**Circumscribed** about circle] <**C**>: - az r sugarú kör köré rajzolja a sokszöget

Specify radius of circle: 50 – a kör sugara - r

Enter an option [**Inscribed** in circle/Circumscribed about circle] <**I**>: - az R sugarú körbe rajzolja a sokszöget

Specify radius of circle: – a kör sugara - R

55. ábra

Megjegyzések:

- a vonalvastagság utólag állítható - EDIT / PEDIT / WIDTH,
- ha $n > 30$ esetén a képernyőt kitöltő sokszög már körnek látszik.

Körgyűrű rajzolása

Command: **DONUT** - Draw/ Donut

Command: **_donut**

Specify inside diameter of donut <0.5000>: pl.: 4 a körgyűrű belső átmérője

Specify outside diameter of donut <1.0000>: pl.: 5 a körgyűrű külső átmérője

Specify center of donut or <exit>: - a körgyűrű középpontja

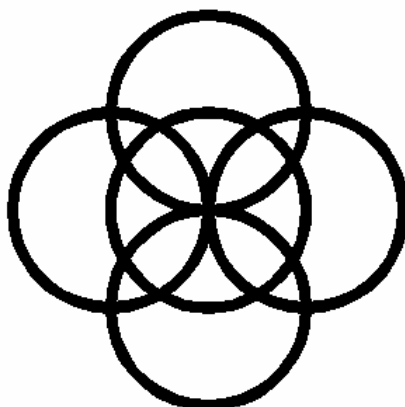
Specify center of donut or <exit>: - további adatmegadás, vagy kilépés

Megjegyzések:

- ha $D = d$, akkor olyan kört kapunk, aminek vonalvastagsága állítható - EDIT / PEDIT / WIDTH,
- a körgyűrű belsejének színezése vagy üresen hagyása: - FILL / ON - színezés, FILL OFF - üresen hagyás. /A parancs hatása visszamenőleg csak akkor érvényesíthető, ha újrageneráljuk a rajzot - REGEN./

Gyakorló feladat:

1. Rajzoljuk le az ábrán látható körgyűrűket! / $R = 5$, $r = 4.5$ /

56. ábra

Sarkok lekerekítése

- FILLET

Command: FILLET / vagy csak F /
DRAW / FILLET

1. Lépés – a rádiusz megadása

Command: **f** ↵

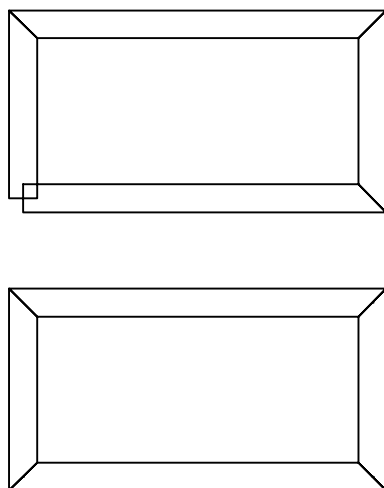
Current settings: Mode = TRIM, Radius = 0.5000 – a TRIM – a lekerekítésnél a túlnyúló vonalakat levágja, az aktuális rádiusz értéke 0,5 mm

Select first object or [Polyline/**Radius**/Trim]: **r** ↵ – Radius opció kiválasztása

Specify fillet radius <0.5000>: 3 ↵ – az új rádiusz értékének megadása pl.: 3 mm

2. Lépés - a vonalak kijelölése

- Alapértelmezésben egyenként kell kijelölni a vonalelemeket.
- Polyline esetén egy lépésben jelöl és minden lehetséges helyen lekerekít.
- A PLINE csak összefüggő vonallánc lehet, egymás mellé rajzolt, külön – külön kezelhető pline vonalakat először vonallánccá kel fűzni. /EDIT / PEDIT / JOIN/ Ugyanez vonatkozik a CHAMFER parancsra is,
- Zárt Polyline esetén a zárópontnál csak akkor végzi el a lekerekítést, ha a vonalakat CLOSE opcióval zártuk. /Lásd alsó ábra /

57. ábra

- Speciális eset az $R = 0$.

Sarkok letörése

- CHAMFER

Command: CHAMFER / vagy csak CHA

1. Lépés - a letörések megadása

Command: **CHAMFER**

(NOTRIM mode) Current chamfer Dist1 = 0.5000, Dist2 = 0.2000 – az aktuális beállítások

Select first line or [Polyline/**Distance**/Angle/Trim/Method]: **d** – távolságok megadása

Specify first chamfer distance <0.5000>: pl.: 0.5

Specify second chamfer distance <0.2000>: pl.: 0.2

2. Lépés - a vonalak kijelölése

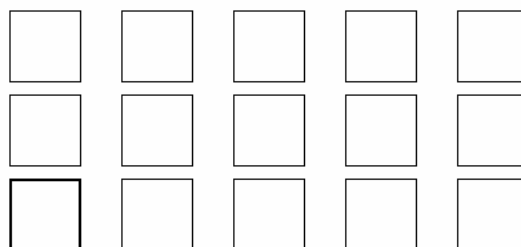
- Alapértelmezésben egyenként kell kijelölni a vonalelemeket,
- Polyline esetén egy lépésben jelöl és minden lehetséges helyen letör,
- a PLINE csak összefüggő vonallánc lehet, egymás mellé rajzolt, külön - külön kezelhető pline vonalakat először vonallánccá kel fűzni. /EDIT / PEDIT / JOIN/
- Zárt Polyline esetén a zárópontnál csak akkor végzi el a lekerekítést, ha a vonalakat CLOSE opcióval zártuk. /Lásd előbbi ábrát /
- Speciális eset az $a = 0$, $b=0$.

Rajzelemek kiosztása / ARRAY /

Négyszögletű kiosztás

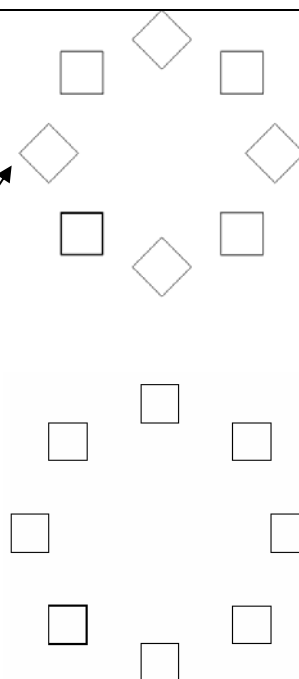
Command: **_array** ↵
 Select objects: 1 found – a vastag vonallal rajzolt négyzet kijelölése / a vastagítást utólag végeztük el /
 Select objects: ↵
 Enter the type of array [**Rectangular**/Polar] **<R>**: ↵ - négyszögletű kiosztás kezdeményezése
 Enter the number of rows (---) **<1>**: 3 ↵ - 3 sor
 Enter the number of columns (|||) **<1>**: 5 ↵ 5 oszlop
 Enter the distance between rows or specify unit cell (---): 60 ↵ - a sorok távolsága
 Specify the distance between columns (|||): 80 ↵ - az oszlopok távolsága

102. ábra

Poláris / körkörös / kiosztás

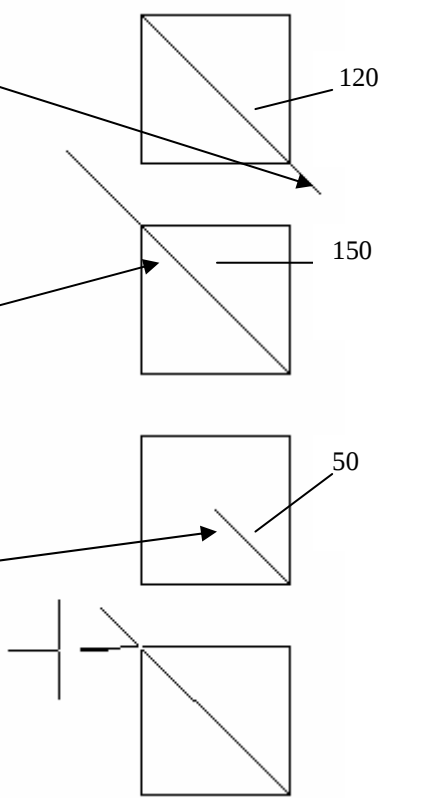
Command: **_array** ↵
 Select objects: 1 found – a vastag vonallal rajzolt négyzet kijelölése / a vastagítást utólag végeztük el /
 Select objects: ↵
 Enter the type of array [Rectangular/**Polar**] **<P>**: - a körkörös kiosztás kezdeményezése
 Specify center point of array: **_from** Base point: **_endp** of **<Offset>**: @100<45 ↵ - a középpont megadása
 Enter the number of items in the array: 8 ↵ - darabszám
 Specify the angle to fill (**+=ccw**, **-=cw**) **<360>**: ↵ - a kitöltés szöge
 Rotate arrayed objects? [Yes/No] **<Y>**: ↵ - a kijelölt darab a körmintán belül elfordul
 Rotate arrayed objects? [Yes/No] **<Y>**: **N** ↵ - a kijelölt darab a körmintán belül nem fordul el

103. ábra

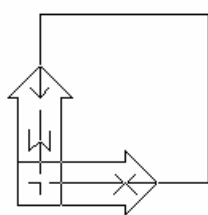

Rajzelemek hosszának módosítása / Lengthen /

Command: _lengthen ↵ Select an object or [DElta/Percent/Total/DYnamic]: DE ↵ - opció kiválasztása Enter delta length or [Angle] <20.0000>: ↵ - ΔL=20 - a megadott távolsággal hosszabbít Select an object to change or [Undo]: ↵ Command: LENGTHEN ↵ Select an object or [Delta/Percent/Total/DYnamic]: P - a hosszúság megadott % - át veszi - az eredeti 100% Enter percentage length <100.0000>: 150 ↵ Select an object to change or [Undo]: ↵ Command: LENGTHEN ↵ Select an object or [Delta/Percent/Total/DYnamic]: T ↵ - a vonal teljes hosszúságát lehet megadni Specify total length or [Angle] <20.0000>: 50 ↵ Select an object to change or [Undo]: ↵ Command: LENGTHEN ↵ Select an object or [Delta/Percent/Total/DYnamic]: DY ↵ - a vonal hosszát az egérrel lehet meghatározni Select an object to change or [Undo]: ↵	A négyzet átlója c= 100 mm 104. ábra

- Lemez létrehozása / REGION /

Command: _region ↵ - parancsmegadás Select objects: 1 found - kijelölés Select objects: ↵ 1 loop extracted. – kiválasztva egy körvonal 1 Region created. – létrehozva 1 lemez	105. ábra A négyzet oldaléle 100 mm, a bal alsó pontja P1 (0 0)

Adatlekérés: Tools / Inquire / Mass Properties

Command: **_massprop**
 Select objects: 1 found

Select objects

----- REGIONS -----

Area: 10000.0000

- terület

Perimeter: 400.0000

- kerület

Bounding box: X: 0.0000 -- 100.0000

- a határoló vonalak intervalluma

Y: 0.0000 -- 100.0000

Centroid: X: 50.0000

- középpont

Y: 50.0000

Moments of inertia: X: 3333333.3333

- inercia nyomaték

Y: 3333333.3333

Product of inertia: XY: 25000000.0000

Radii of gyration: X: 57.7350

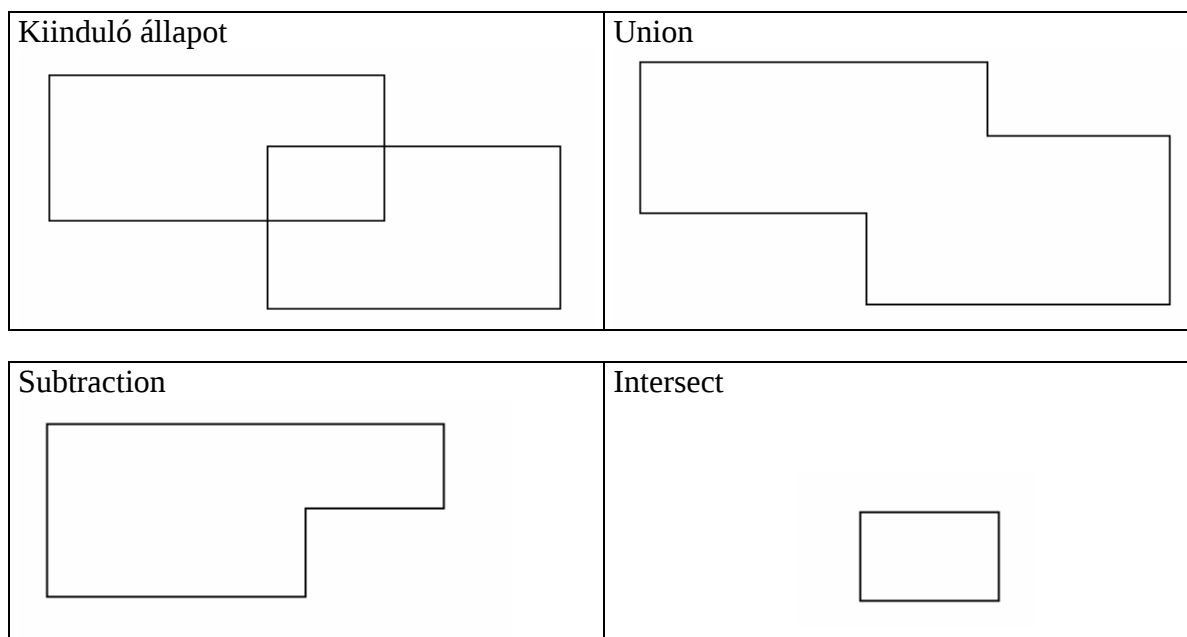
Y: 57.7350

Principal moments and X-Y directions about centroid:

I: 8333333.3333 along [1.0000 0.0000]

J: 8333333.3333 along [0.0000 1.0000]

Elvégezhető Bool algebrai műveletek

106. ábra

Egy vonalelem egy részének kitörlése / BREAK /

1. Példa: Rajzoljunk egy 100 mm hosszú vízszintes egyenest, majd a közepéből vágjunk ki egy 20 mm – es részt!

107. ábra

Command: **LINE** ↵

Specify first point: - egérrel kijelölve

Specify next point or [Undo]: @100,0

Specify next point or [Undo]: ↵

Command: **BREAK** ↵

Select object: - a vonal kijelölése

Specify second break point or [**First point**]: **F** ↵ – az első pontot mi adjuk meg, így nem a vonal kijelölési helye lesz a kitörés egyik pontja

Specify first break point: **_from** Base point: - az első pont kijelöléséhez bázispontot kértünk, ami a vonal bal oldali végpontja

<Offset>: **@40,0** ↵ – a bázisponthoz viszonyítva az első pont helye

Specify second break point: **@20,0** ↵

2. Példa – Az előbbi 100 mm hosszú vonalat közepén törjük ketté úgy, hogy kieső rész ne legyen

Command: **Break** ↵

Select object: **_mid of** – a vonal kiválasztása, a kiválasztási pont a vonal közepe

Specify second break point or [**First point**]: **@** - a második pont az elsővel egybeesik

Command: ↵

Az eredményről meggyőződhetünk, ha a vonal egyik felét törlésre kijelöljük

Command: **_erase** ↵

Select objects: 1 found

108. ábra

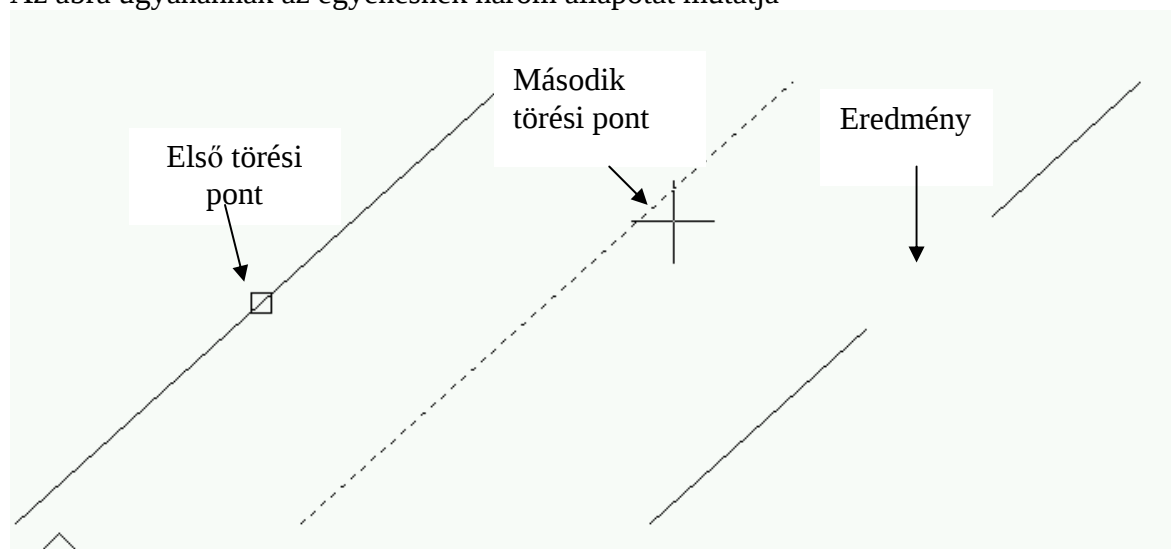
3. Példa – Egy ismeretlen hosszúságú vonalnak egy részét törjük ki. A kitörés hosszát az egér mozgásával határozzuk meg.

Command: **Break** ↵

Select object: - kijelölés egérrel – lásd jobb oldali vonal

Specify second break point or [**First point**]: - az egér egy szálkeresztet mozgat, a szálkeresztnek nem kell feltétlenül a vonalon elhelyezkedni, amikor az újabb pontot kijelöljük. Az újabb törési pont helye a szálkereszt metszéspontjából az egyenesre bocsátott merőleges talppontja lesz.

Az ábra ugyanannak az egyenesnek három állapotát mutatja

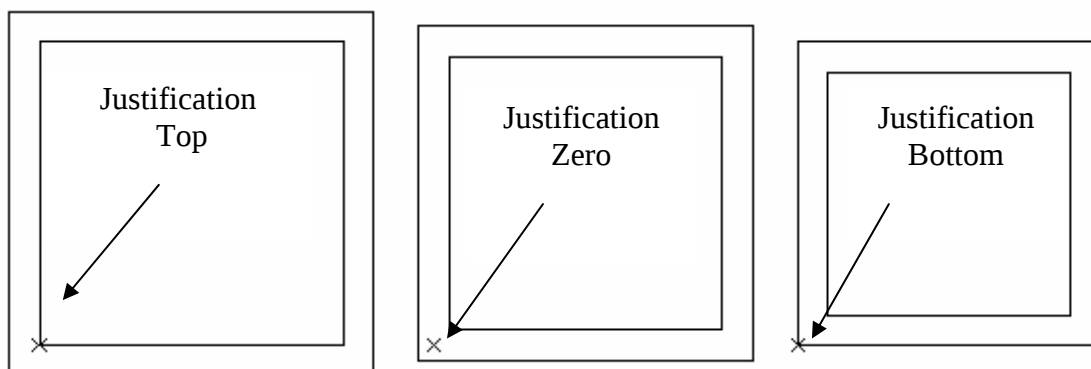

109. ábra

- Többszörös vonal - MLINE

Péda: Rajzoljunk 100 mm oldalélű négyzeteket egymás mellé a Justification opció különböző beállítása mellett!

110. ábra

Command: **MLINE** ↵

1. Current settings: **Justification** = **Top**, Scale = 10.00, Style = STANDARD

Specify start point or [Justification/Scale/STyle]: 50,100 ↵

Specify next point: @100,0 ↵

Specify next point or [Undo]: @0,100 ↵

Specify next point or [Close/Undo]: @-100,0 ↵

Specify next point or [**C**lose/Undo]: **c** ↵

2. Command: **MLINE** ↵

Current settings: Justification = Top, Scale = 10.00, Style = STANDARD

Specify start point or [**J**ustification/Scale/STyle]: **J** ↵

Enter justification type [Top/**Z**ero/Bottom] <top>: **Z** ↵

Current settings: **Justification** = **Zero**, Scale = 10.00, Style = STANDARD

Specify start point or [Justification/Scale/STyle]: 180,100 ↵ - kezdőpont

Specify next point: @100,0 ↵

Specify next point or [Undo]: @0,100 ↵

Specify next point or [Close/Undo]: @-100,0 ↵

Specify next point or [**C**lose/Undo]: **c** ↵

Command: **MLINE** ↵

Current settings: Justification = Zero, Scale = 10.00, Style = STANDARD

Specify start point or [**J**ustification/Scale/STyle]: **J** ↵

Enter justification type [Top/Zero/**B**ottom] <zero>: **B** ↵

Current settings: , Scale = 10.00, Style = STANDARD

Specify start point or [Justification/Scale/STyle]: 300,100 ↵

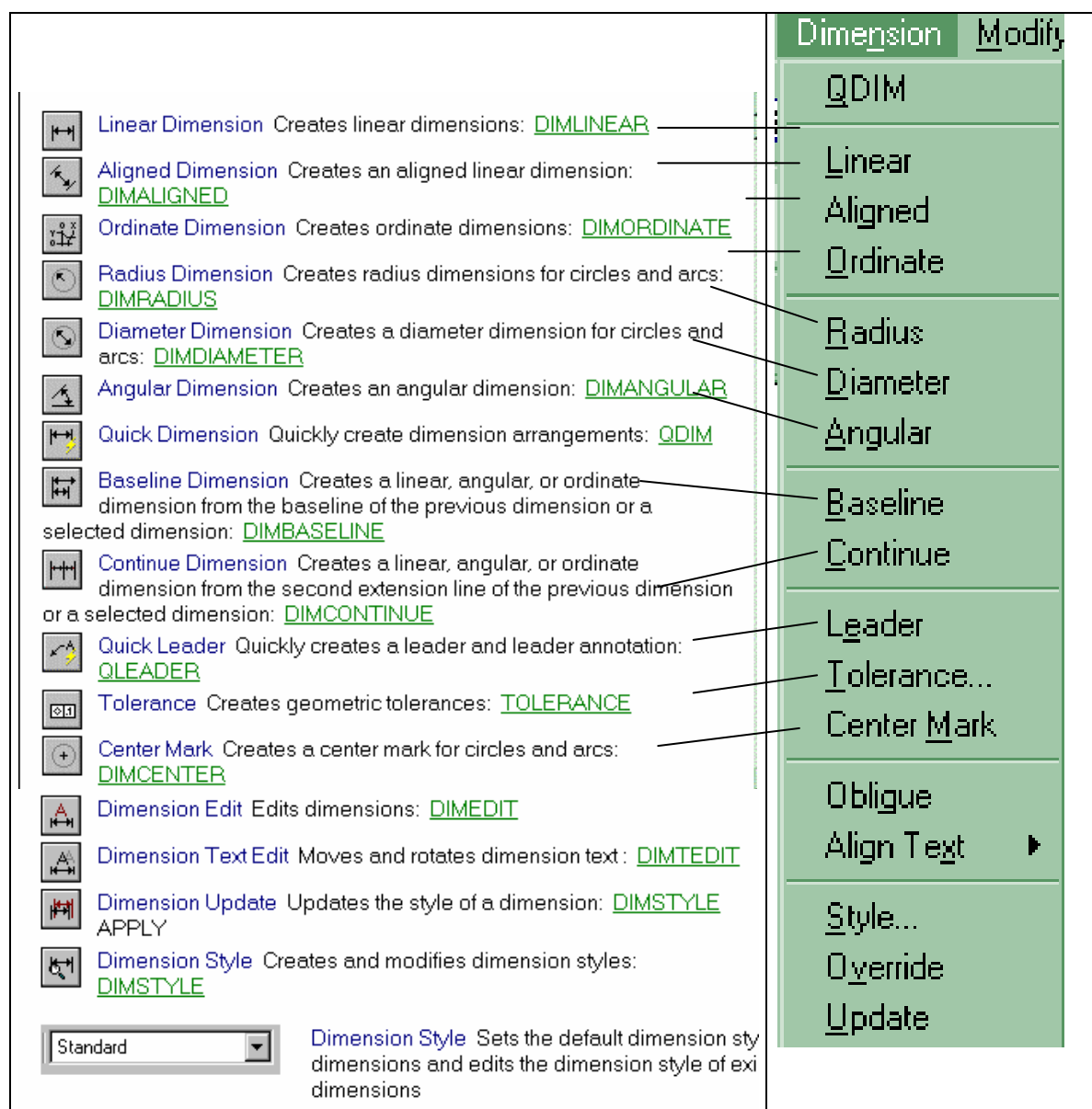
Specify next point: @100,0 ↵

Specify next point or [Undo]: @0,100 ↵

Specify next point or [Close/Undo]: @-100,0 ↵

Specify next point or [**C**lose/Undo]: **c** ↵

Méretezés

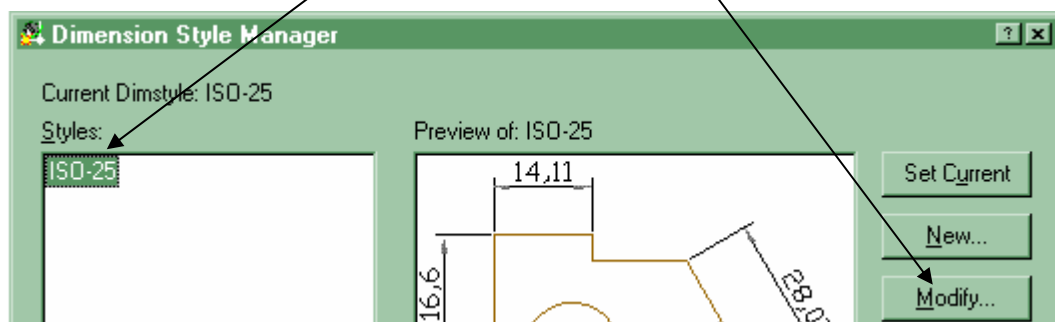

111. ábra

A méretezés stílusának beállítása

Alapbeállítás

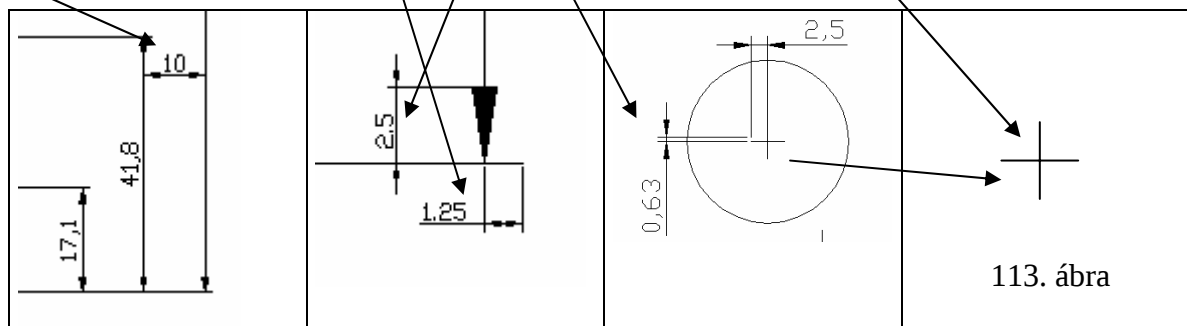
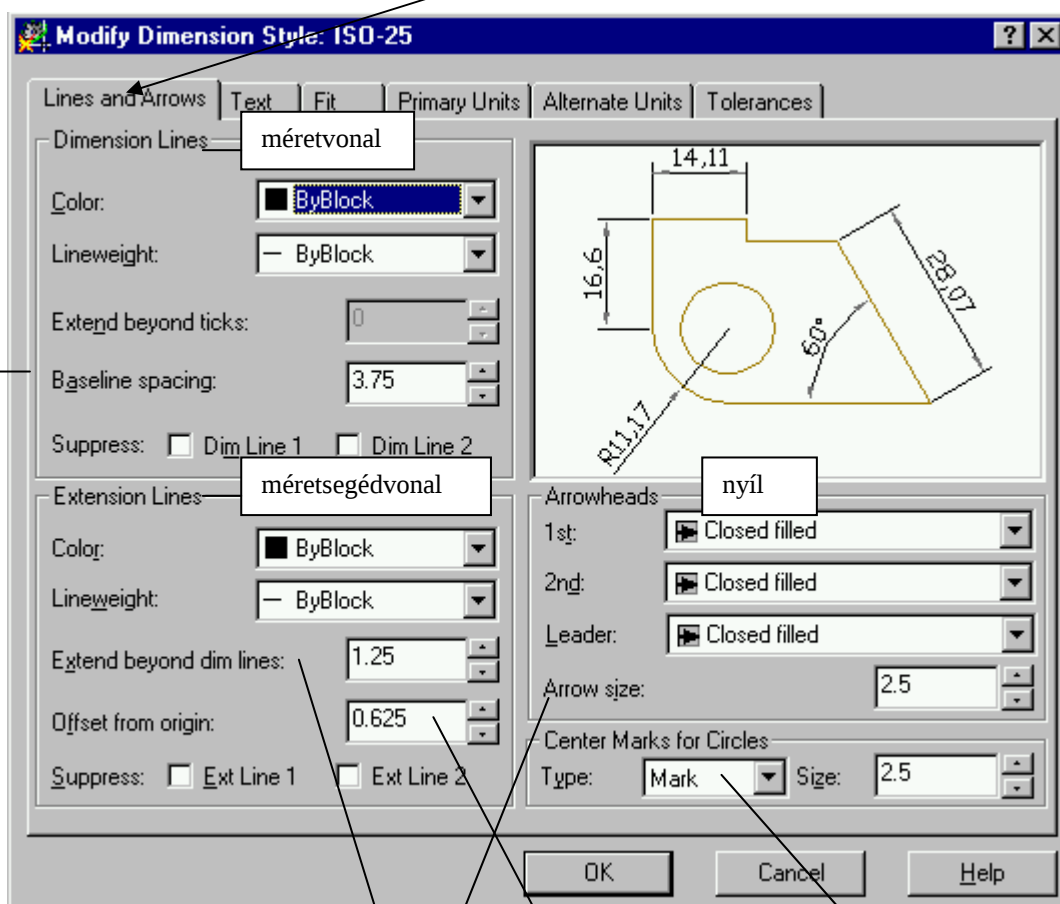
Módosítás

112. ábra

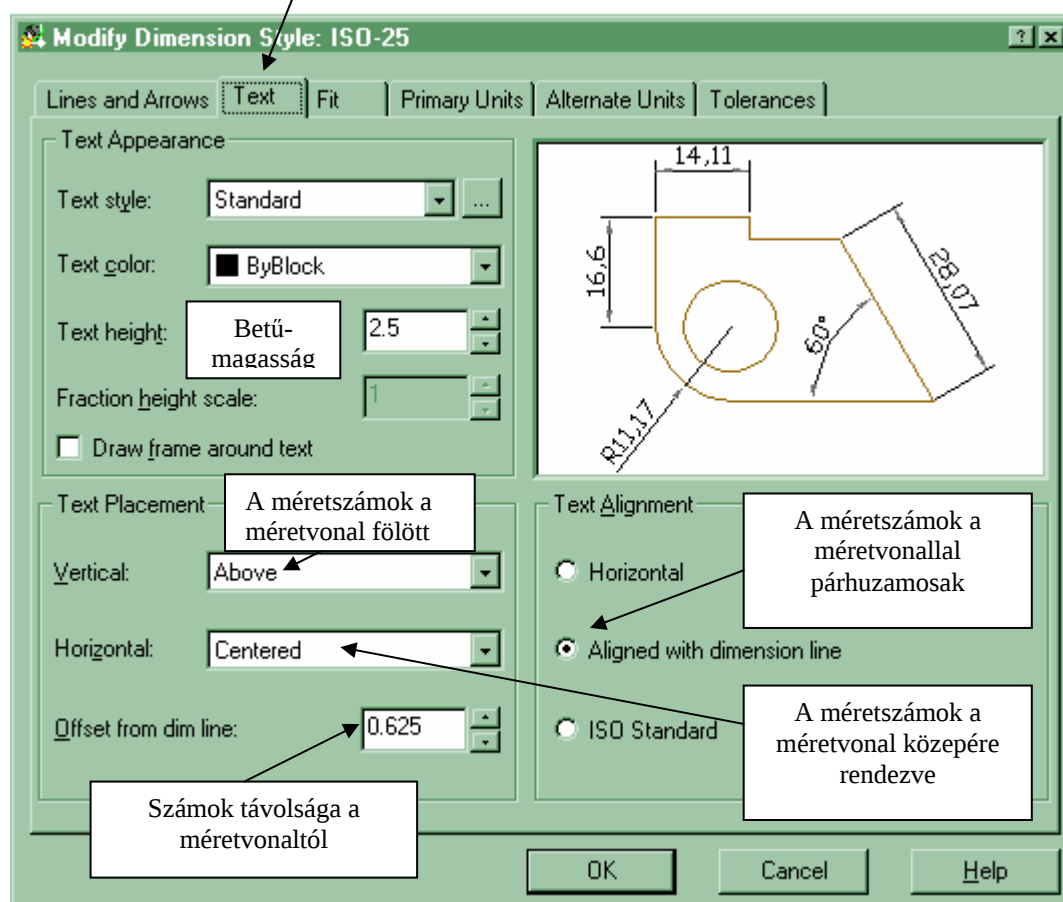
Módosítás lehetőségei:

Méretvonalak és nyílak módosítása

113. ábra

A méretezésnél előforduló számok, betűk méretének, elhelyezkedésének módosítása

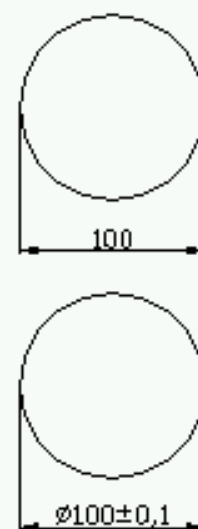
114. ábra

- opciói

Command: **_dimlinear** ↵
 Specify first extension line origin or <select object>:
 pontkijelölés egérrel /Quadrant /
 Specify second extension line origin: pontkijelölés
 egérrel /Quadrant /
 Specify dimension line location or [Mtext/Text/Angle
 /Horizontal/Vertical/Rotated]: - a méretvonal helyének
 kijelölése
 Dimension text = 100 ↵

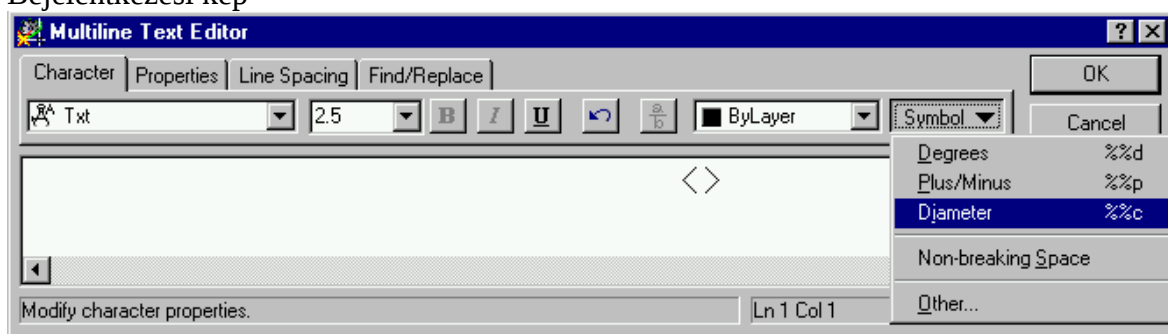
Command: **_dimlinear** ↵
 Specify first extension line origin or <select object>:
 Specify second extension line origin:
 Specify dimension line location or
 [Mtext/Text/Angle/Horizontal/Vertical/Rotated]: **M** ↵
 - egy párbeszédablak jelenik meg – lásd külön
 Specify dimension line location or [Mtext/Text/Angle
 /Horizontal/Vertical/Rotated]:
 Dimension text = 100

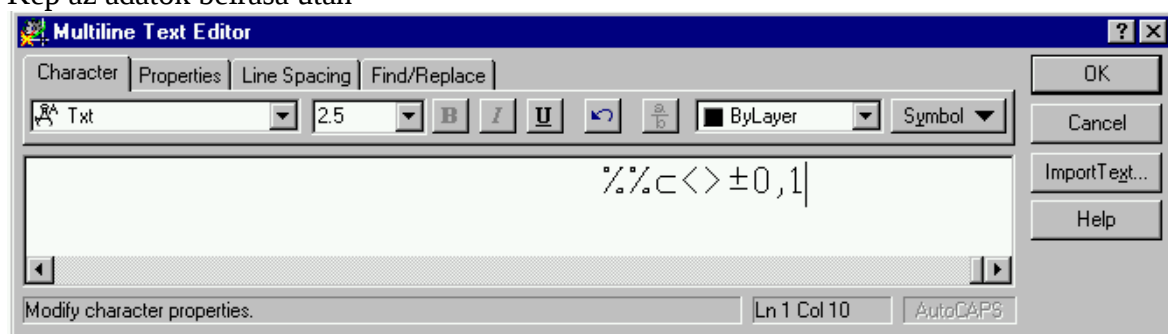
115. ábra

Multiline Text Editor

Bejelentkezési kép

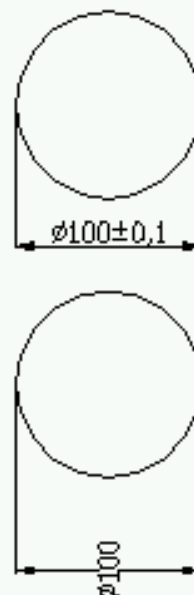
Kép az adatok beírása után

116. ábra

Command: **_dimlinear** ↵
 Specify first extension line origin or <select object>:
 Specify second extension line origin:
 Specify dimension line location or
 [Mtext/Text/Angle/Horizontal/Vertical/Rotated]: **T** ↵
 Enter dimension text <100>: %%c100%%p0,1 ↵ -
 méretmegadás

Command: **_dimlinear** ↵
 Specify first extension line origin or <select object>:
 Specify second extension line origin:
 Specify dimension line location or
 [Mtext/Text/Angle/Horizontal/Vertical/Rotated]:
 Specify dimension line location or
 [Mtext/Text/Angle/Horizontal/Vertical/Rotated]: **A** ↵
 Specify angle of dimension text: 90 ↵
 Specify dimension line location or
 [Mtext/Text/Angle/Horizontal/Vertical/Rotated]:
 %%c100 ↵

117. ábra

Command: **_dimlinear**

Specify first extension line origin or <select object>:

Specify second extension line origin:

Specify dimension line location or

[Mtext/Text/Angle/**Horizontal**/Vertical/Rotated]: **H**

Specify dimension line location or [Mtext/Text/Angle]:

Dimension text = 50

Command: **_dimlinear**

Specify first extension line origin or <select object>:

Specify second extension line origin:

Specify dimension line location or

[Mtext/Text/Angle/Horizontal/**Vertical**/Rotated]: **V**

Specify dimension line location or [Mtext/Text/Angle]:

Dimension text = 50

Command: **_dimlinear**

Specify first extension line origin or <select object>:

Specify second extension line origin:

Specify dimension line location or

[Mtext/Text/Angle/Horizontal/Vertical/**Rotated**]: **R**

Specify angle of dimension line <0>: 45

Specify dimension line location or

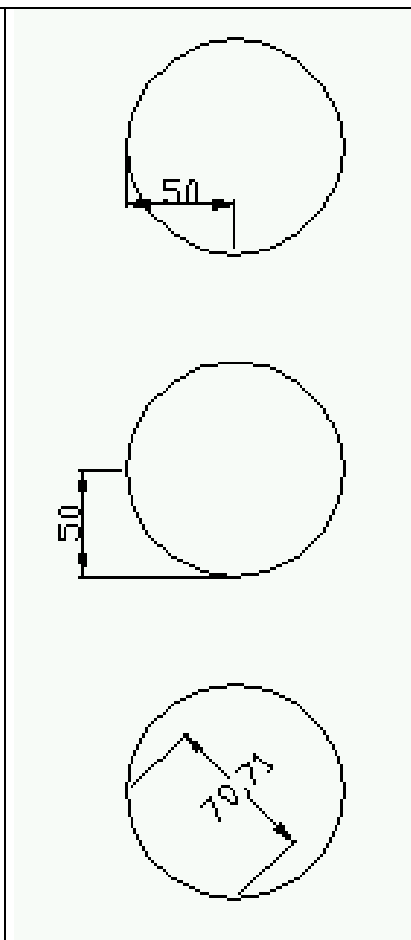
[Mtext/Text/Angle/Horizontal/Vertical/Rotated]: **a**

Specify angle of dimension text: 45

Specify dimension line location or

[Mtext/Text/Angle/Horizontal/Vertical/Rotated]:

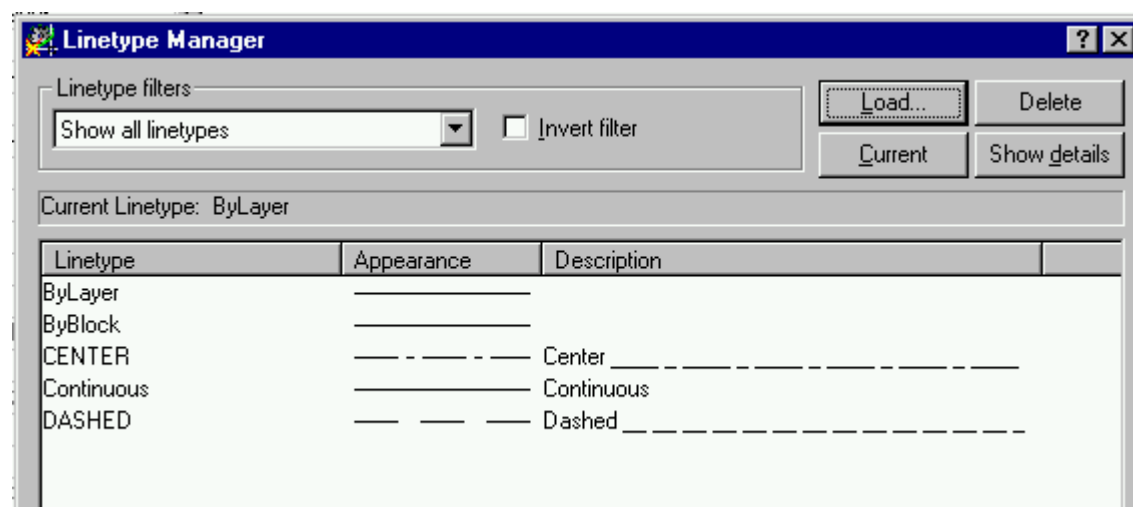
Dimension text = 70.71

118. ábra

LINETYPE – vonalstílusok beállítása

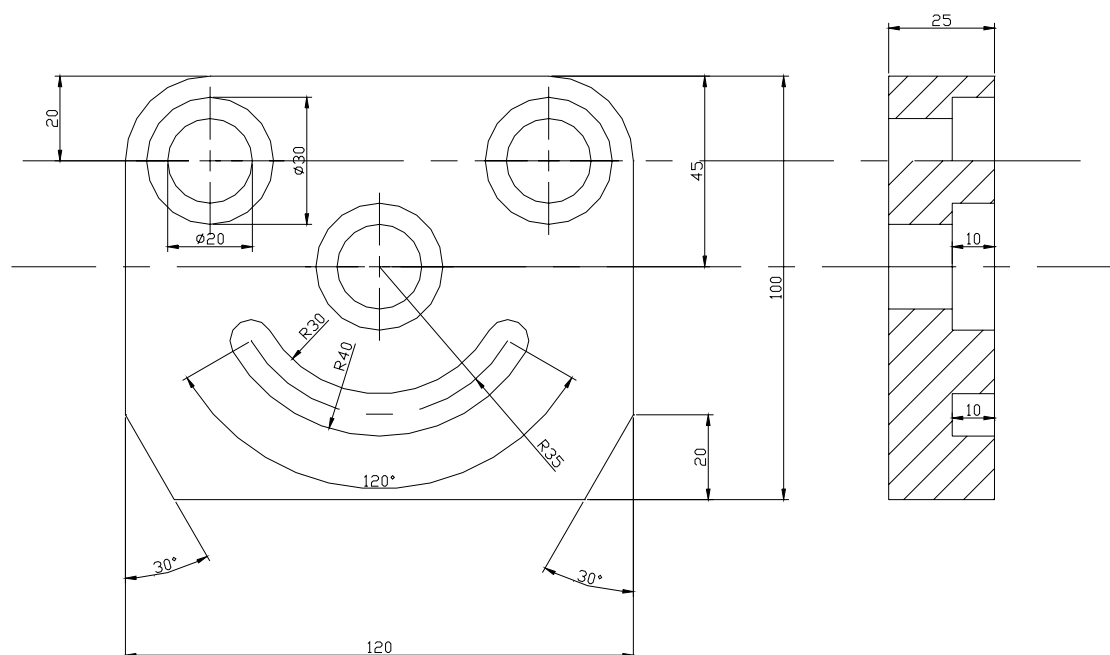
Command: **LINETYPE**

119. ábra

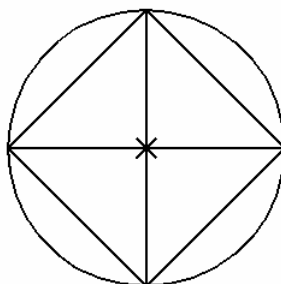
Feladat:

Rajzoljuk le az ábrán látható munkadarabot!

120. ábra

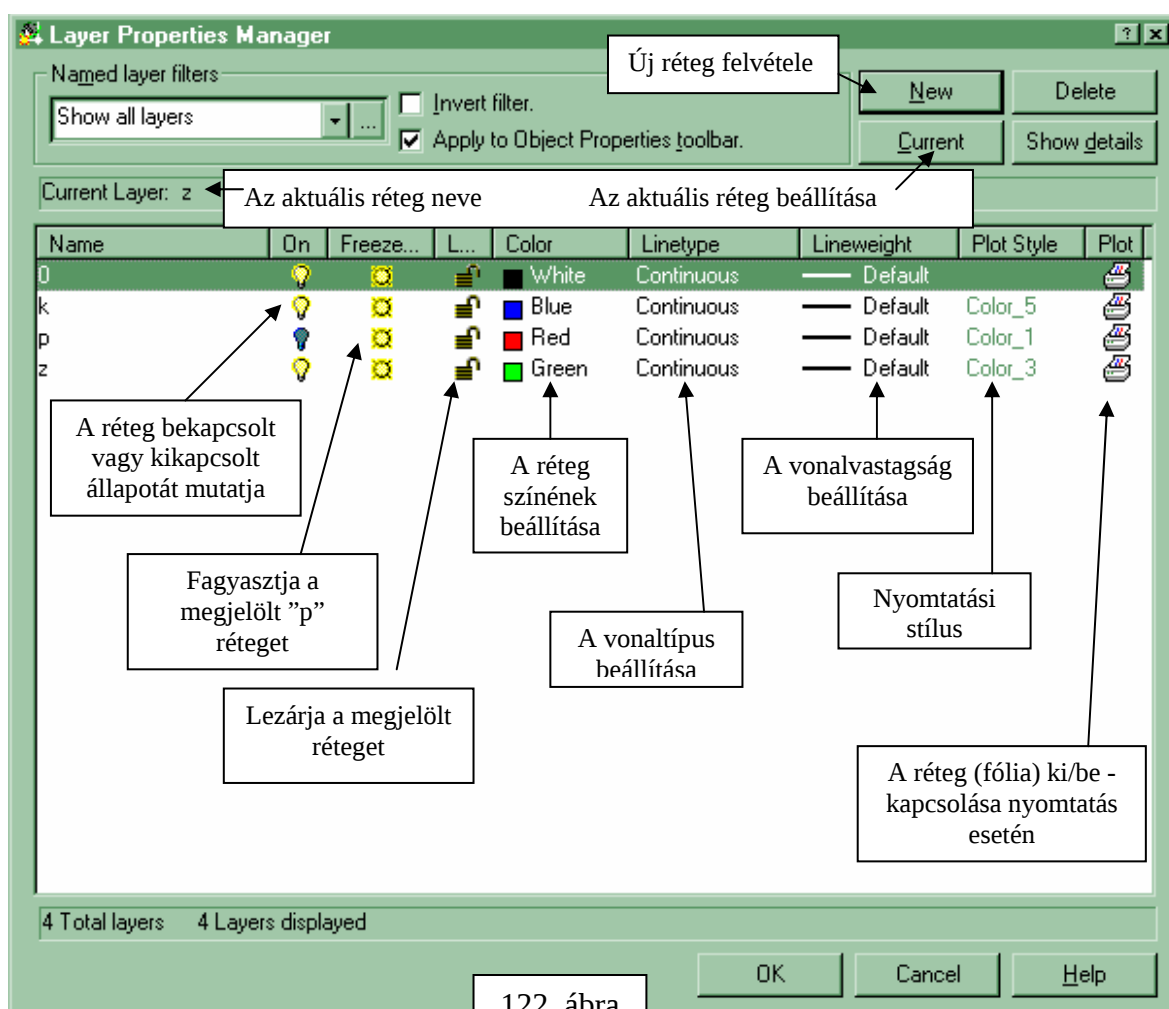
Rajzoljuk le az alábbi ábrát!

121. ábra

Az ábra kört /Circle/, négyzetet /Polygon/, a négyzet átlóit /LINE/ és pontot /Point/ tartalmaz az alapértelmezés szerinti 0 nevű fólián.

Vegyünk fel három új réteget! A rétegek színe legyen kék, piros és zöld, a rétegek elnevezése pedig az előforduló színek első betűi.

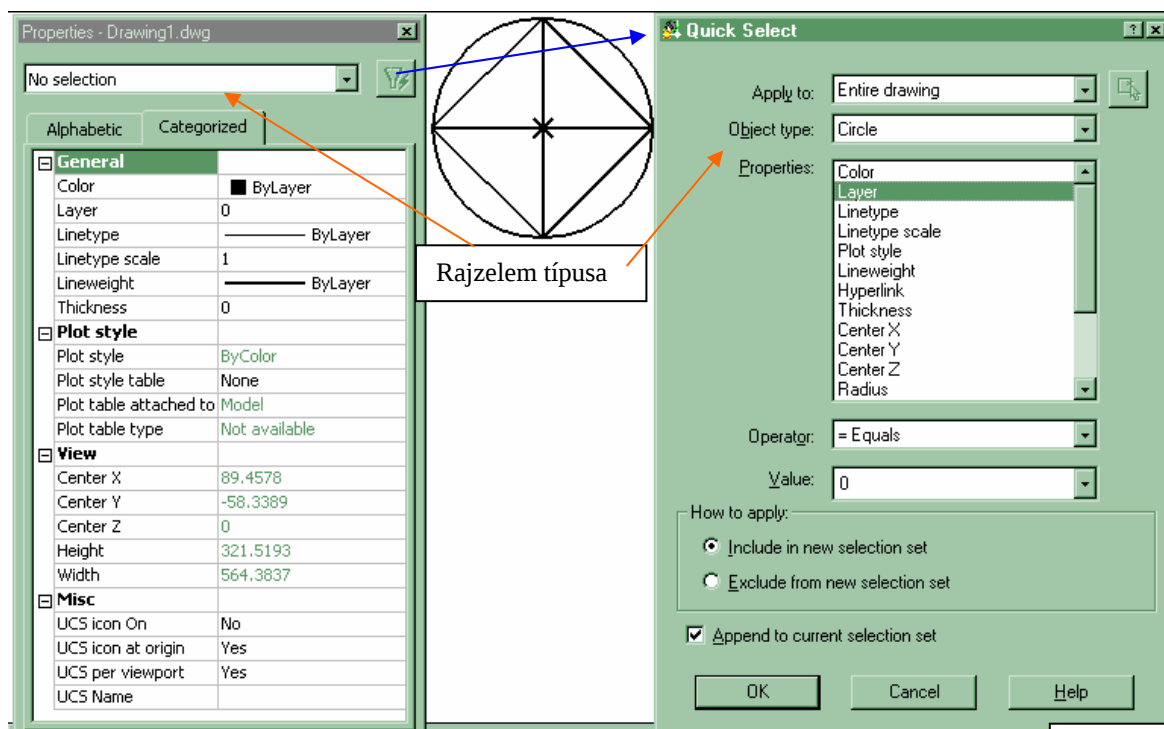

122. ábra

Változtassuk meg a kör színét kékre, a négyzetét pirosra, az átlókét pedig zöldre. A

feladatot a vonalelemek tulajdonságainak megváltoztatásával / - Properties / végezzük el, a vonalelemeket helyezzük át a megfelelő rétegre!

- Ha az ikonra kattintunk, akkor a bal oldali párbeszédablak jelenik meg.

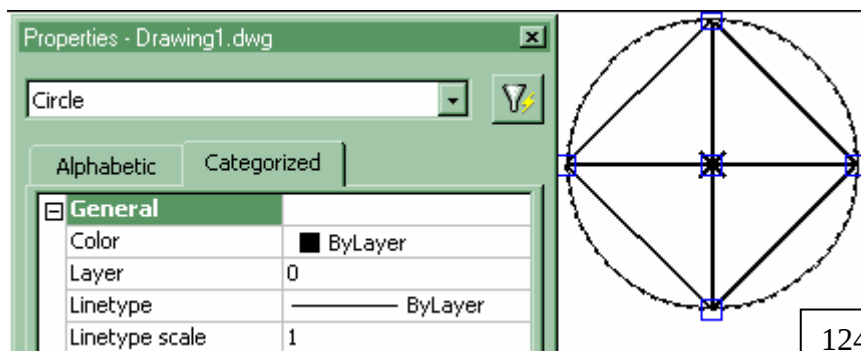

123. ábra

- Válasszuk ki a párbeszédablaknál a **Quick Select** nyomógombot!
- A megjelenő jobb oldali ábrán végezzük el a beállításokat!

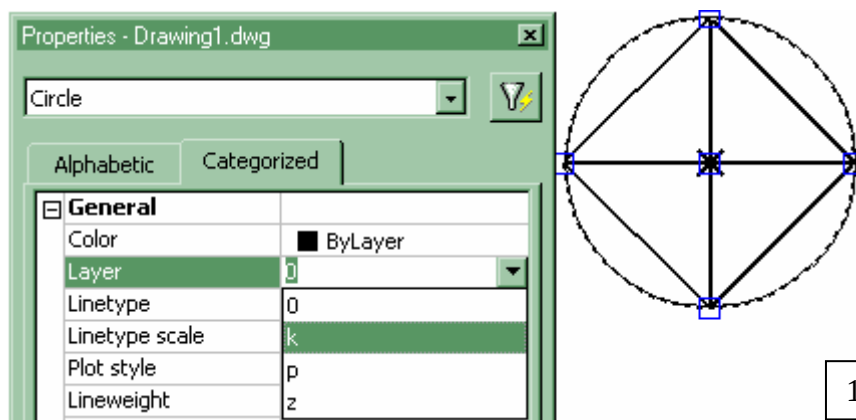
Apply to:	- a szűrés hatásköre	Entire Drawing	- az egész rajz
Object type:	- rajzelem típusa	Circle	- kör
Properties:	- a rajzelem tulajdonsága	Layer	- fólia, réteg
Operator:	- művelet	= Equals	- egyenlő
Value:	- érték	0	- 0 jelű fólia

- A kiválasztásra kerülő kör 0 jelű rétegen van. Ezt írjuk elő azzal, hogy a réteg elnevezése legyen egyenlő a 0 jelű réteggel.
- Amikor bezárjuk a jobb oldali párbeszédablakot, akkor újból megjelenik az előző ablak.

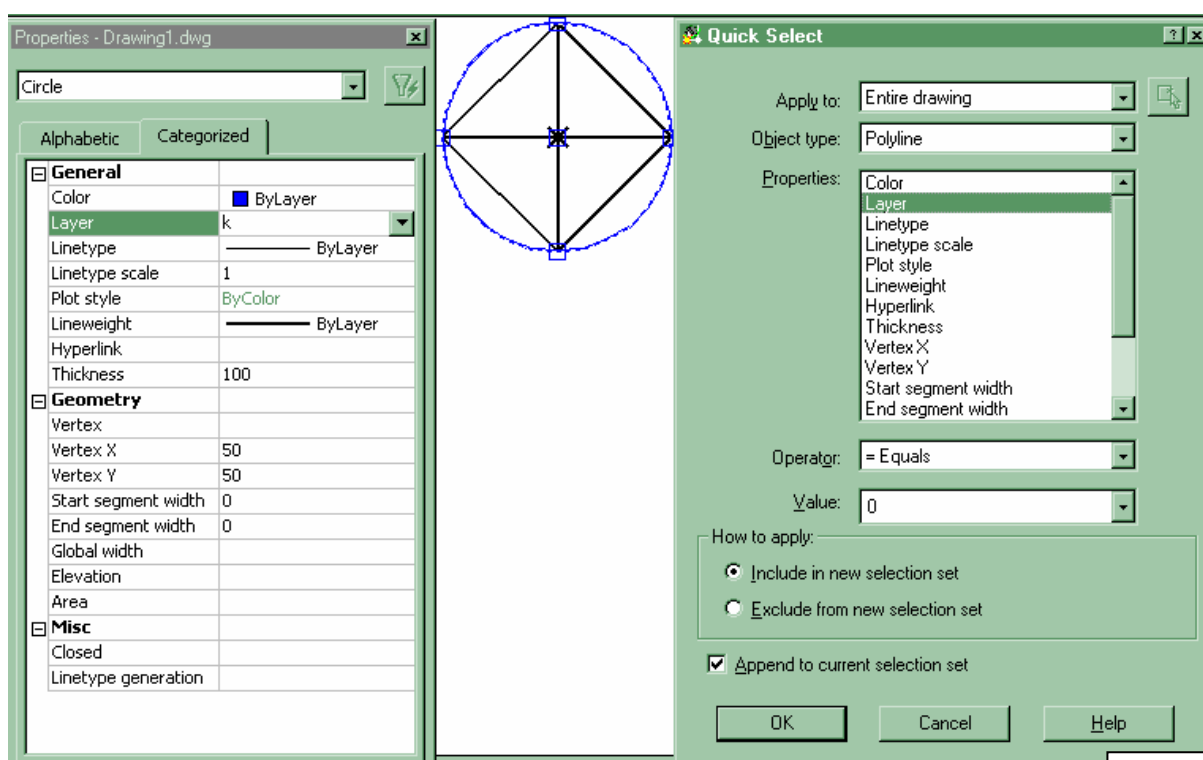
124. ábra

- Állítsuk át a réteget! A hatása azonnal érzékelhető.

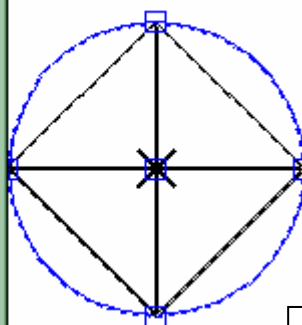
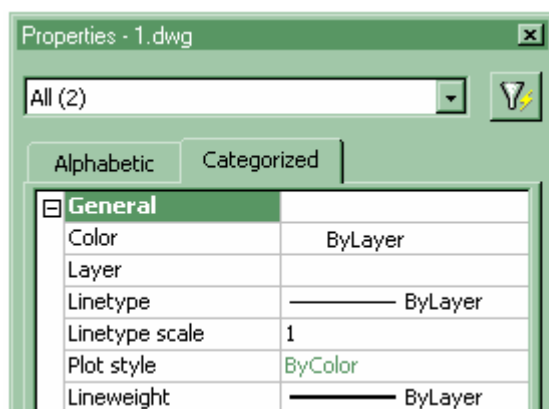
125. ábra

- Most a RECTANGLE AutoCAD paranccsal készített négyzetet /Polyline rajzelemet / válasszuk ki a gyorskeresővel!

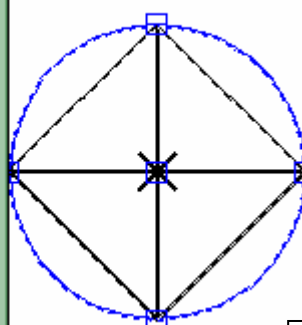
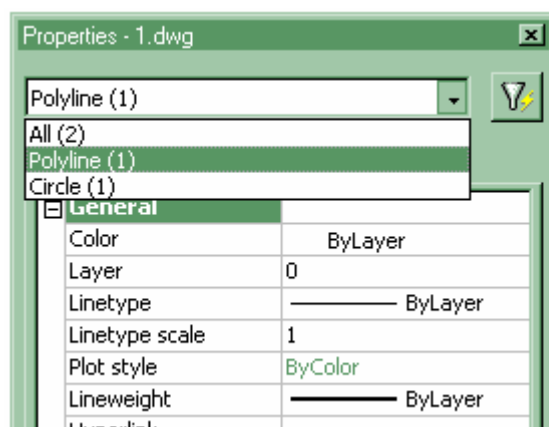

126. ábra

- A jobboldali párbeszédablaknál az *Append to current selection set* rádiógombja bekapcsolt állapotban van. Ennek hatására a most kiválasztott rajzelemet hozzáadja az eddigi kiválasztáshoz. A párbeszédablak bezárása - az OK nyomógomb megnyomása - után a baloldali párbeszédablaknál a rajzelemek típusa 2 (all 2). / Lásd 127. ábra / A szándékunk szerint csak a polyline típusú vonalelemet akarjuk megváltoztatni. Ennek érdekében vagy a baloldali párbeszédablaknál keressük ki helyesen a rajzelem típusát / polyline – lásd 128. ábra/ , vagy a jobboldali párbeszédablaknál ügyeljünk arra, hogy a kiválasztás ne adjon hozzá az eddigiekhez. / Az *Append to current selection set* rádiógombja kikapcsolt állapotban legyen /

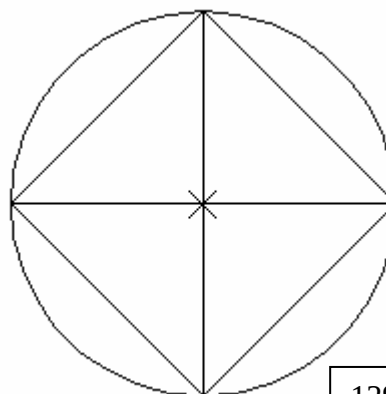
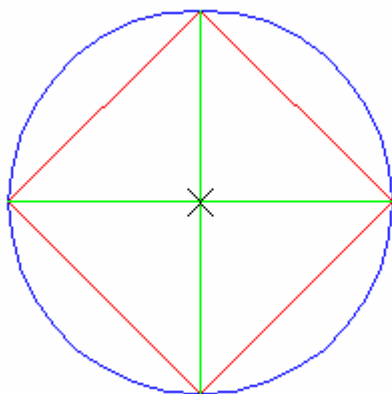
127. ábra

128. ábra

- A feladatmegoldás többi eleme tulajdonképpen már ismétlés.

Rajzoljunk újabb ábrát!

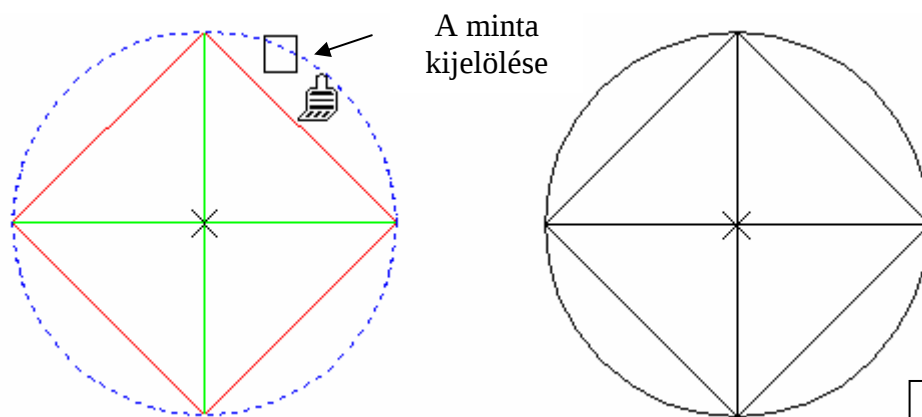
129. ábra

- Változtassuk meg az új ábra vonalait a minta szerint! A változtatásnál használjuk a

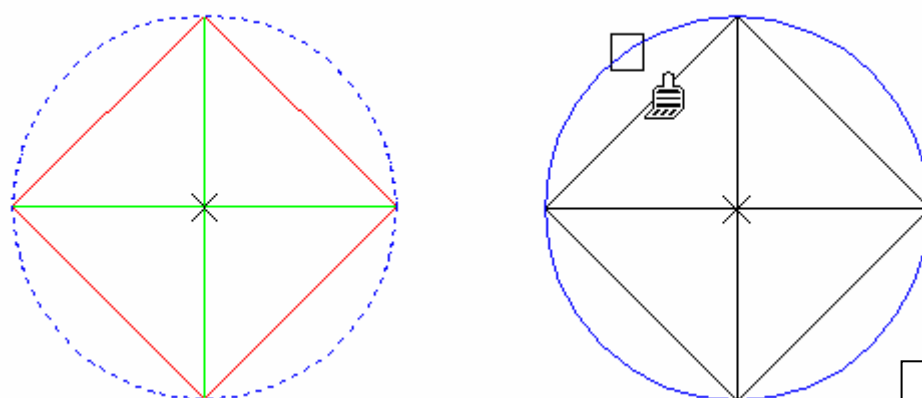

Match Properties ikont!

- Command: **_matchprop**
- Select source object: - a minta / forrás / kijelölése – 130. ábra
- Current active settings: Color Layer Ltype Ltscale Lineweight Thickness
- PlotStyle Text Dim Hatch
- Select destination object(s) or [Settings]: - a cél kijelölése – 131. ábra
- Select destination object(s) or [Settings]: ↵

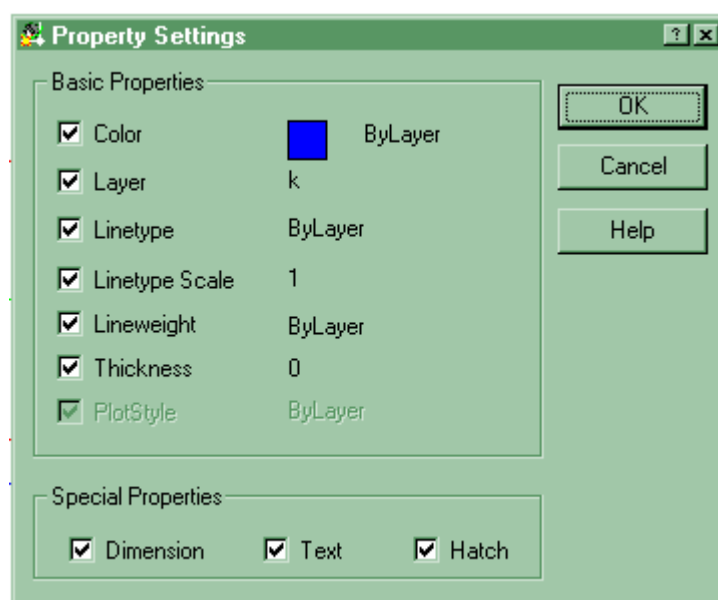

130. ábra

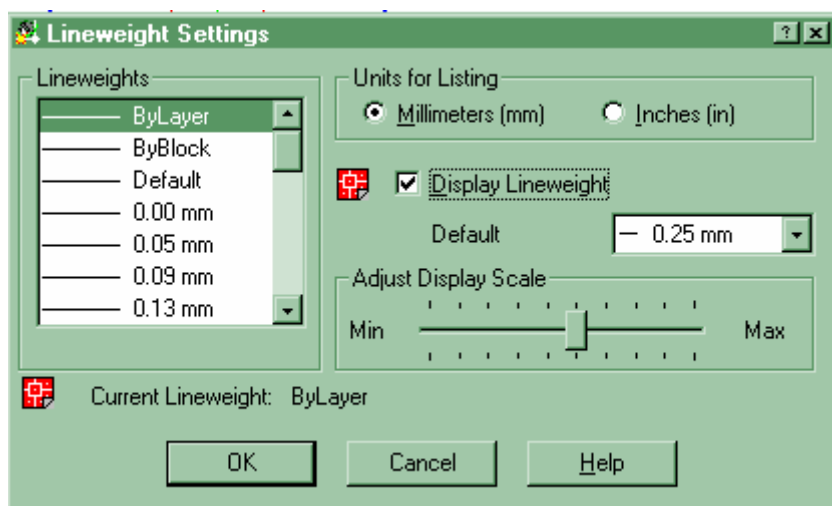
131. ábra

- Lehetőség van a rajzelemnek csak bizonyos tulajdonságait átmásolni. A beállításra válasszuk ki a [Settings] opciót! Az eredeti beállítás szerint valamennyi tulajdonság átmásolásra kerül.

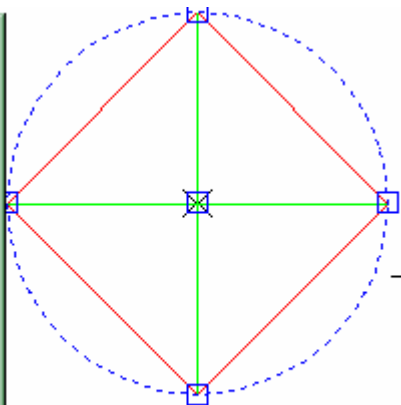
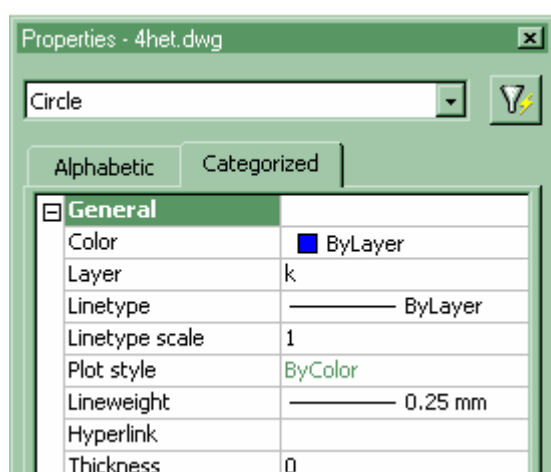
132. ábra

- Változtassuk meg a vonalak vastagságát!
  - Először tekintsük át a Lineweight Settings párbeszédablakot / Format / Lineweight... /

133. ábra

- A képernyőn csak akkor látható a beállított vonalvastagság, ha a Display Lineweight kapcsolóban bekapcsolt állapotban van.
- A változtatásra kiszemelt vonalelemet előzetesen jelöljük ki. Amikor az ún. fogópontok megjelentek, akkor kattintsunk az ábrán látható ikonra.

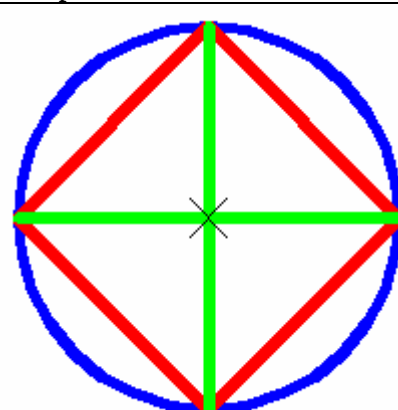

134. ábra

- Válasszuk ki a Lineweight sort, állítsuk be a megfelelő vonalvastagságot!
- Csukjuk be a párbeszédablakot, és kétszer nyomjuk meg az ESC billentyűt!

A vonalelemek tulajdonságai megváltoztathatók a **CHANGE** paranccsal is.

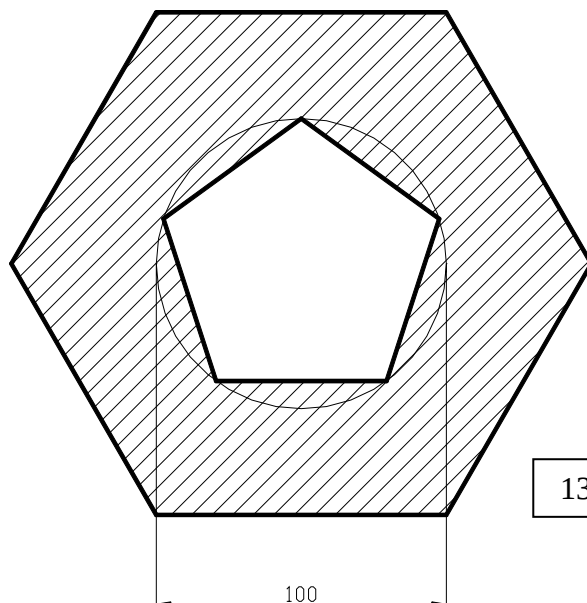
Command: **CHANGE** ↵
 Select objects: - a kijelölő ablak első pontja
 Specify opposite corner: 6 found – az ablak átlellenes pontja
 Select objects: ↵
 Specify change point or [**Properties**]: **P** ↵
 Enter property to change Color/Elev/Layer/ LType/ LtScale/**LWeight**/Thickness]: **LW**
 Enter new lineweight <varies>: 0.5 – a vonalvastagság új értéke
 Enter property to change [Color/Elev/Layer/LType/ LtScale/LWeight/Thickness]: ↵

135. ábra

Feladat

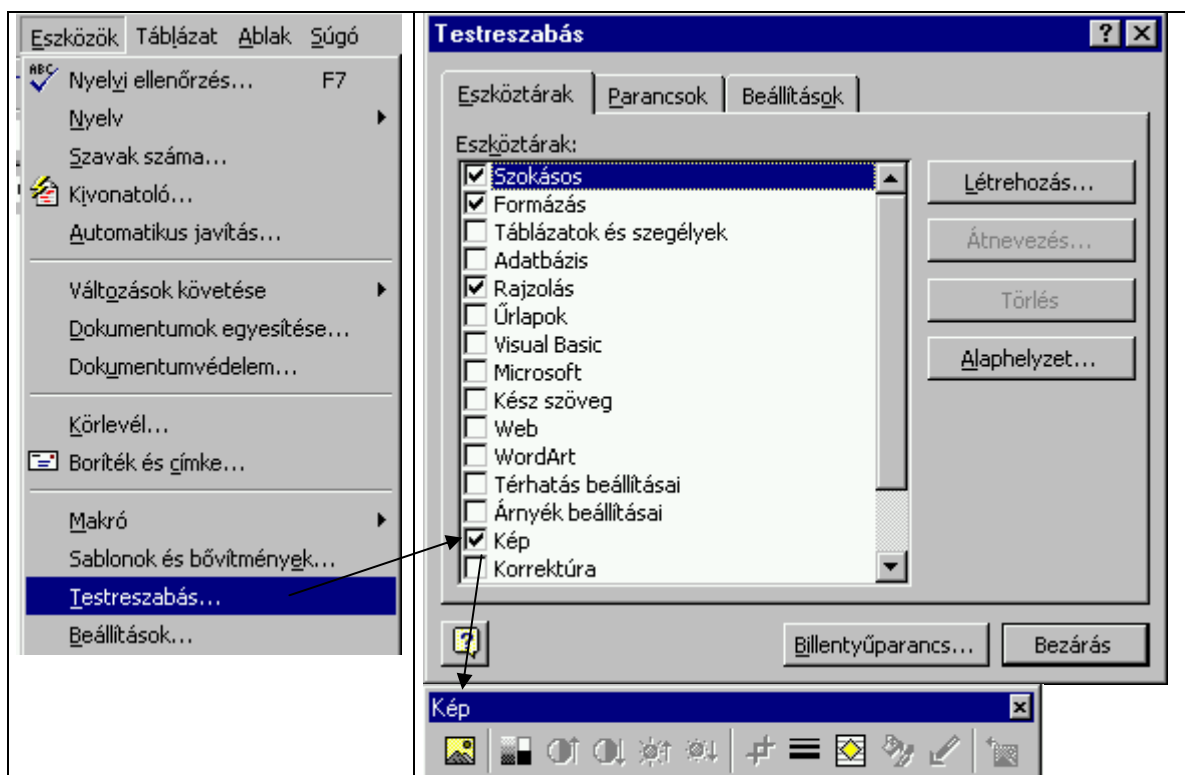
Rajzoljuk le az alábbi ábrát Word dokumentumként!

136. ábra

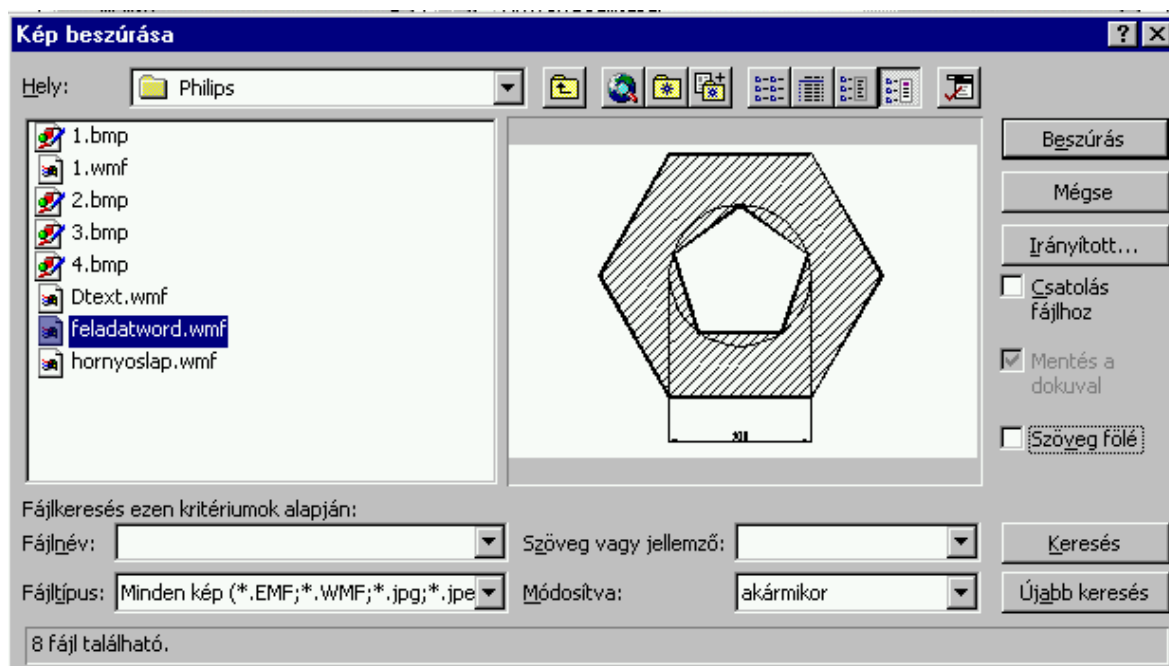
Megoldás:

1. Az AutoCAD ábra elkészítése.
2. Az ábra kimentése .DWG illetve .WMF fjlként.
3. A kép beillesztése
- A Word előkészítése a képek beillesztéséhez

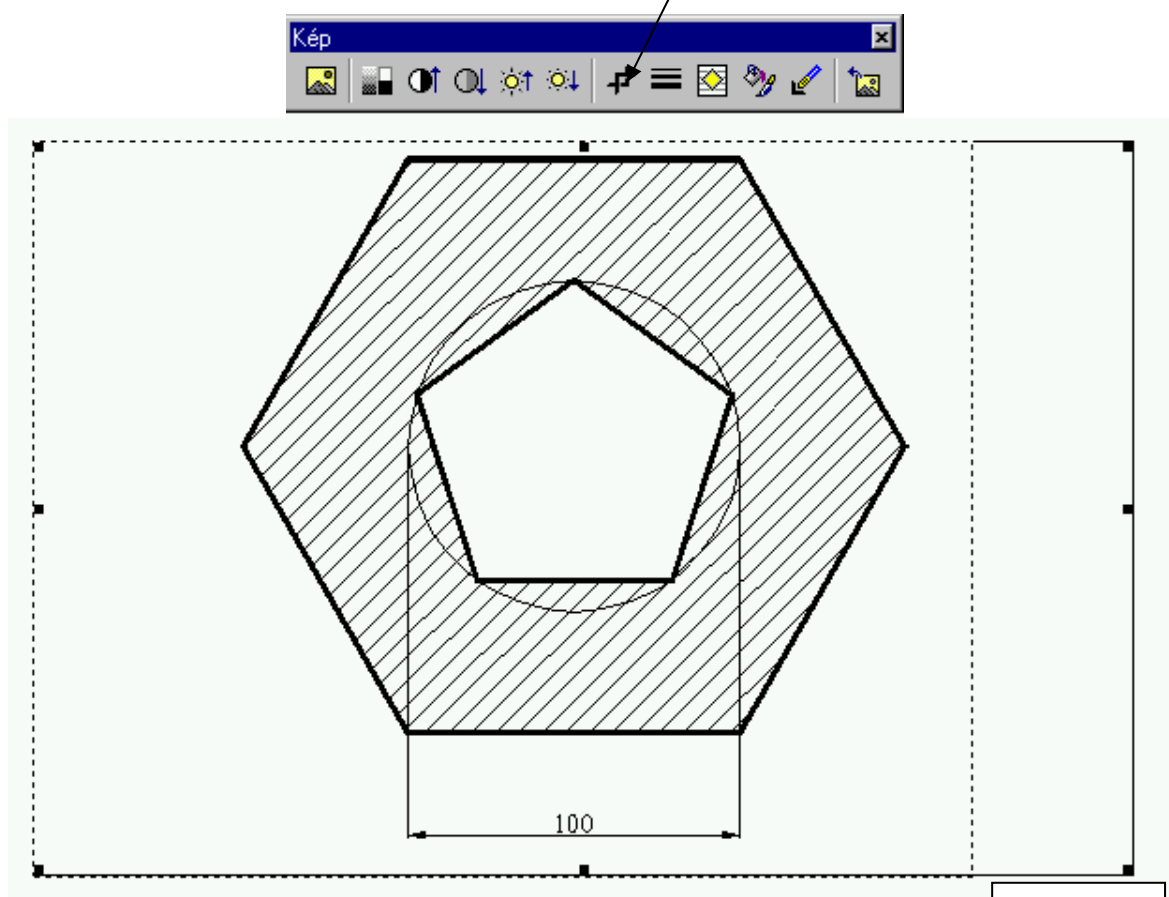
137. ábra

- - a megfelelő ikon kiválasztása a beillesztéshez

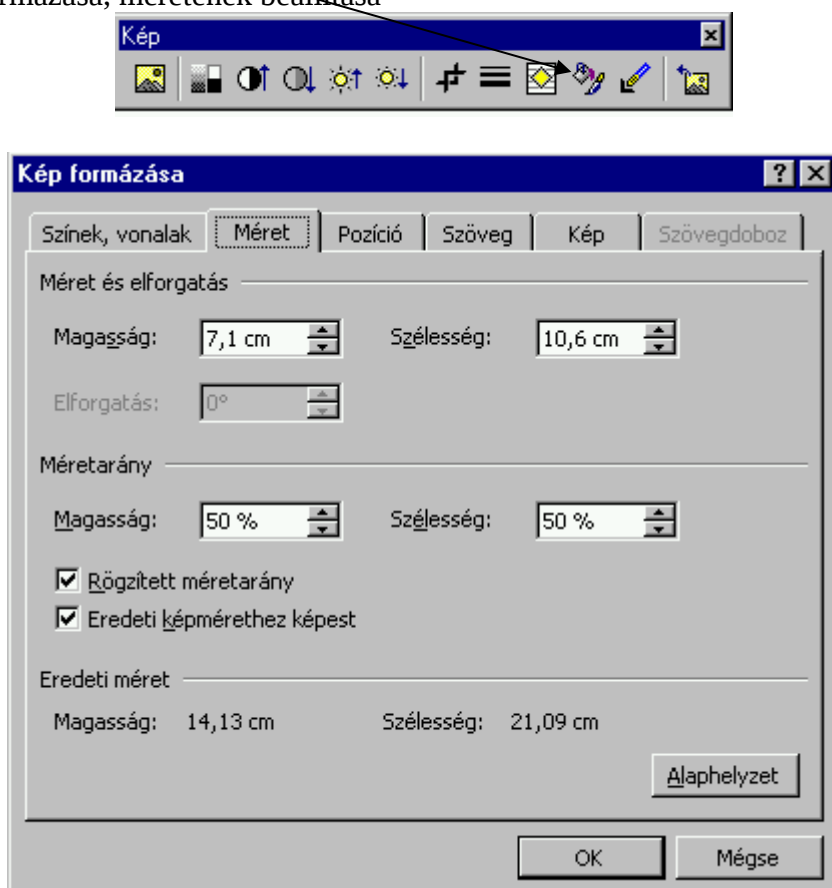
138. ábra

- A beillesztett kép felesleges részének levágása

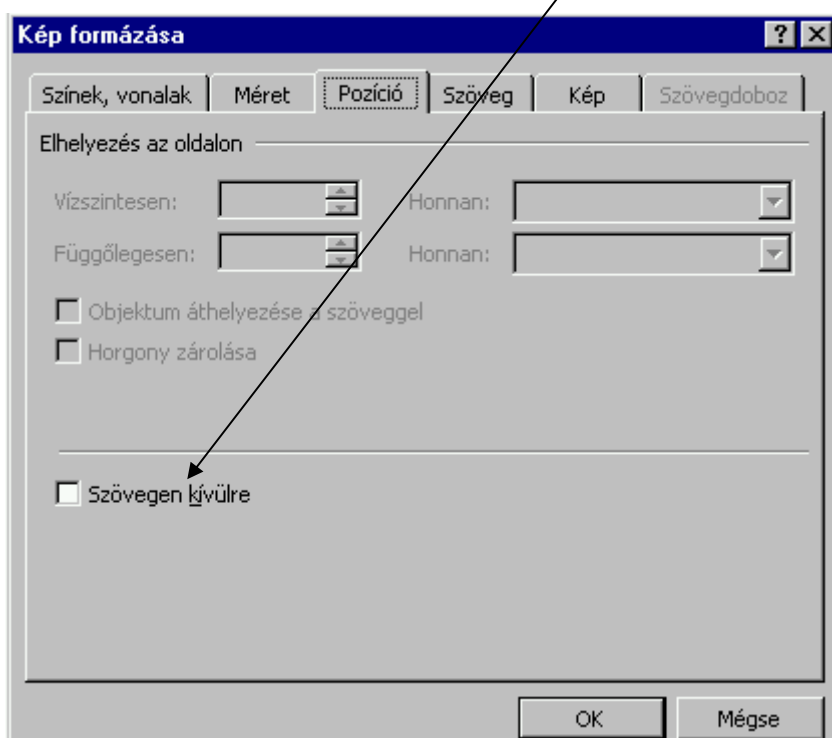
139. ábra

- A kép formázása, méretének beállítása

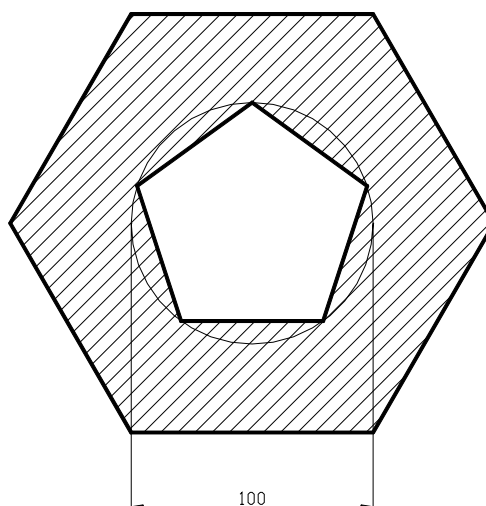

140. ábra

- A kép pozícióját nézzük meg, helyezzük szövegen kívülre

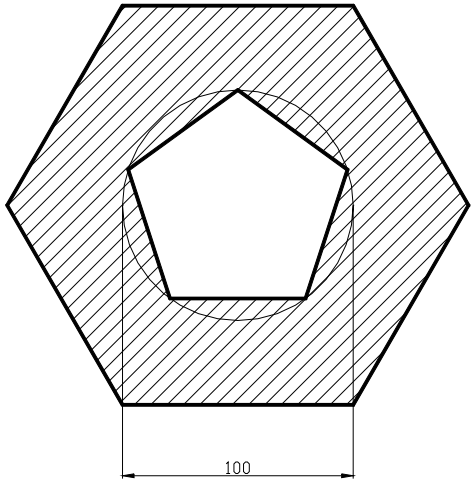

141. ábra

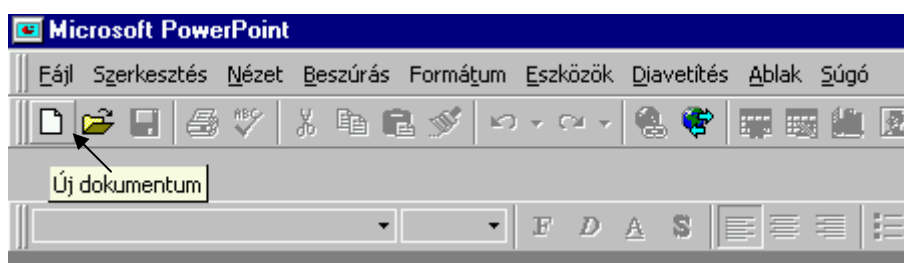
142. ábra

A képet beilleszthetjük táblázatba is. A táblázatba a szöveges képernyő tartalma is átmásolható, tovább szerkeszthető.

Hatszög területe, kerülete: Area: 25980.7 mm² Perimeter: 600 mm Ötszög területe, kerülete: Area: 5944.1 mm² Perimeter: 293.8 mm A sraffozott rész területe, kerülete: Area: 20036.6 mm² Perimeter: 893.8 mm	143. ábra

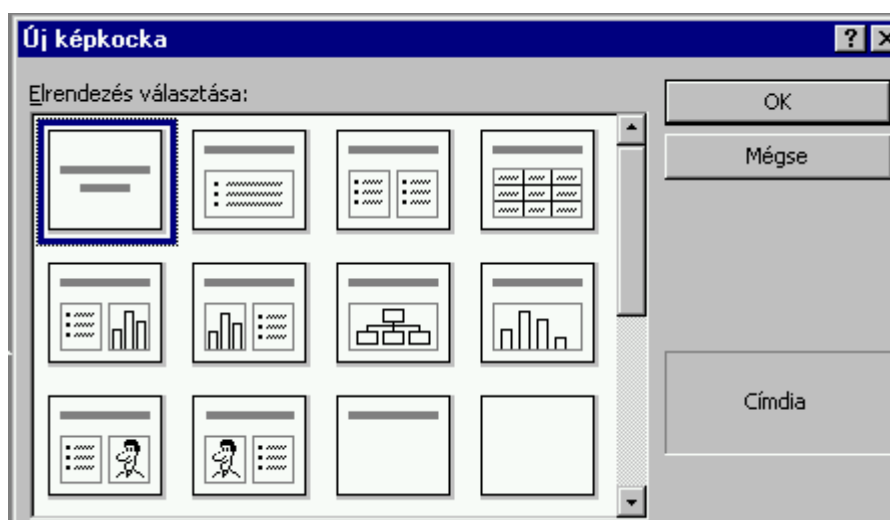
PowerPoint használata

- Kezdjünk új dokumentumot!

144. ábra

- Az új dokumentum kezdetén és egy újabb képkocka kezdetén is – megjelenik egy elrendezési vázlat. Pillanatnyilag a címdia van kijelölve.

145. ábra

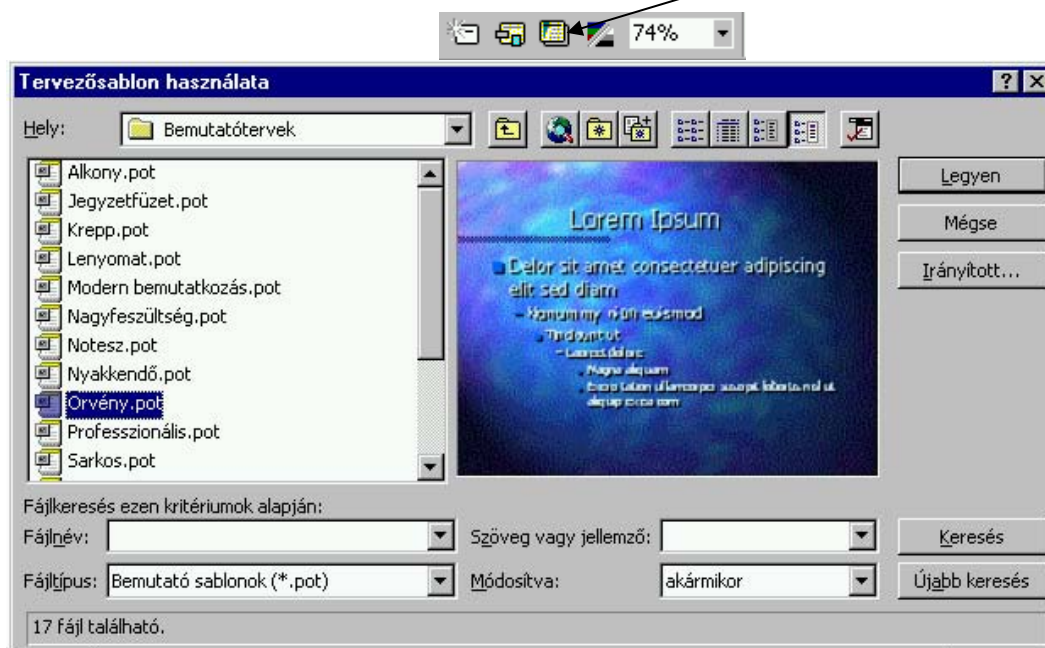
- Ha a megfelelő elrendezési kockát kiválasztottuk – az OK gombot megnyomtuk -, akkor egy, a kiválasztásnak megfelelő formalap jelenik meg.

Cím beírásához kattintson ide

Alcím beírásához kattintson ide

146. ábra

- A formalap kitöltése után válasszunk háttérmentát a tervezősablon segítségével!

147. ábra

- Az ábrán az ún. örvény.pot sablon lett kijelölve.

148. ábra

- Újabb ábra beillesztéséhez kattintsunk az alábbi ikonra:

